

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (Επισπεύδον Τμήμα)

σε συνεργασία με το

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

**«ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ΞΕΝΗΣ
ΓΛΩΣΣΑΣ»**

Συγκριτική αξιολόγηση εγχειριδίων για τη διδασκτική της Ελληνικής ως Γ2

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία της : Χατζηνικόλα Παρασκευής

Επιβλέπων: Χασάν Καϊλή

Μέλη της εξεταστικής επιτροπής: Αικ. Φράντζη, Γ. Κοτζόγλου

ΡΟΔΟΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2020

Συγκριτική αξιολόγηση εγχειριδίων για τη διδασκτική της Ελληνικής ως Γ2

Οι απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα πτυχιακή εργασία εκφράζουν
αποκλειστικά τη συγγραφέα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία, η οποία έχει ως αντικείμενο της τη συγκριτική μελέτη και ανάλυση τεσσάρων εγχειριδίων με θέμα τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας, αποτελείται από επτά επιμέρους ενότητες. Αρχικά, στην εισαγωγή σύντομα και περιεκτικά πραγματοποιείται αναφορά στο περιεχόμενο, τη δομή και τη στοχοθεσία των εγχειριδίων που θα αναλυθούν στη συνέχεια, ενώ ακολουθεί η παράθεση του τρόπου με τον οποίο οργανώνεται κάθε ένα από τα κεφάλαια της εργασίας. Η μελέτη συνεχίζεται με το θεωρητικό μέρος. Σε αυτό τίγεται το ζήτημα της γλώσσας και της μητρικής γλώσσας, ενώ παράλληλα δίνονται οι ορισμοί και το περιεχόμενο εννοιών, όπως είναι η δεύτερη ή ξένη γλώσσα, αλλά και φαινομένων της σύγχρονης εποχής, όπως είναι η πολυγλωσσία, η πολυπολιτισμικότητα και η διαπολιτισμική εκπαίδευση. Το τρίτο μέρος αναφέρεται στην αναγκαιότητα και τα οφέλη που προκύπτουν από την εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας στην εποχή μας, καθώς και στις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν, ώστε να οδηγηθεί κάποιος στην κατάκτηση μιας ή περισσότερων ξένων γλωσσών. Πραγματοποιείται δε ειδική αναφορά στην εκμάθηση της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Στη συνέχεια της εργασίας παρουσιάζεται η δομή και ο τρόπος οργάνωσης των τεσσάρων υπό εξέταση εγχειριδίων. Προηγείται μια σύντομη περιγραφή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε σειράς εγχειριδίων και ακολουθεί για κάθε τεύχος χωριστά πίνακας στον οποίο αναγράφεται επιγραμματικά το περιεχόμενο κάθε μιας από τις υποενότητές του. Έμφαση δίνεται στη θεματική και το λεξιλόγιο των κειμένων, καθώς και στα φαινόμενα της γραμματικής και του συντακτικού. Η περιγραφή των εγχειριδίων ολοκληρώνεται με την ομαδοποιημένη παρουσίαση της τυπολογίας των ασκήσεων που περιέχονται σε αυτά. Στο πέμπτο κεφάλαιο, πραγματοποιείται η σύγκριση των τεσσάρων εγχειριδίων στα επίπεδα της φωνολογίας/ φωνητικής, της μορφολογίας και σύνταξης και επισημαίνονται τα κυριότερα φωνολογικά και μορφοσυντακτικά φαινόμενα που εντοπίζονται σε κάθε ενότητα. Η σειρά με την οποία πραγματοποιείται η παρουσίαση των εγχειριδίων και των φαινομένων σε αυτά διατηρείται αμετάβλητη σε όλη την έκταση της. Ακολουθούν τα συμπεράσματα και τα σχόλια από τη σύγκριση των εγχειριδίων. Η εργασία ολοκληρώνεται με τον επίλογο, στον οποίο πραγματοποιείται μια εκτενής αναδρομή στα κυριότερα σημεία των εγχειριδίων όπως καταγράφηκαν στη μελέτη, επισημαίνεται η μεθοδολογία που

ακολούθησαν τόσο οι συγγραφείς των εγχειριδίων όσο και οι συντάκτες της εν λόγω εργασίας, καθώς και οι επιδιωκόμενοι στόχοι που επιτεύχθηκαν.

Περιεχόμενα

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1 Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	3
2. Η ΓΛΩΣΣΑ	3
2.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ Η ΜΗΤΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	3
2.2 Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΚΑΙ Η ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ	5
2.3 ΔΙΓΛΩΣΣΙΑ, ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	6
2.4 ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	9
2.5 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ	10
3. Η ΔΟΜΗ ΚΑΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΠΡΟΣ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ	13
3.1 ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α΄ - ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β΄	13
3.1.1 ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α΄ - ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ, Ρ., ΠΑΘΙΑΚΗ, Ε., ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ, Α. & ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ, Γ.	15
3.1.2 ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β΄ - ΠΑΘΙΑΚΗ, Ε., ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ Γ. & ΤΟΥΡΛΗΣ, Γ.	21
3.1.3 ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΑΣΚΗΣΕΩΝ: ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΝΑ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ	29
3.2 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π & Φ- ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π & Φ2	31
3.2.1 ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π&Φ 1 - ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ, Λ., ΚΟΚΚΙΝΙΔΟΥ, Μ., ΤΑΚΟΥΔΑ, Χ., ΣΕΧΙΔΟΥ, Ε. & ΣΤΑΥΡΙΑΝΑΚΗ, Κ.	33
3.2.2 ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π & Φ 2 - ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ, Λ., ΚΟΚΚΙΝΙΔΟΥ, Μ., ΠΑΝΤΕΛΟΓΛΟΥ, Λ.	37
3.2.3 ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΥΠΟΛΟΓΙΑΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ	43
3.3 ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α1- ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α2	44
3.3.1 ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α1 – ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ - ΚΑΡΑΚΥΡΓΙΟΥ, Μ. & ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ, Β.	46
3.3.2 ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α2 – ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ - ΚΑΡΑΚΥΡΓΙΟΥ, Μ. & ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ, Β.	51
3.3.3 ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α1 - ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	53
3.3.4 ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α2 - ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	76
3.3.5 ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΤΥΠΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ	85
3.4 ΒΙΒΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ ΓΕΙΑ ΣΑΣ 1- ΓΕΙΑ ΣΑΣ 2- ΓΕΙΑ ΣΑΣ 3- ΓΕΙΑ ΣΑΣ 4	86
3.4.1 ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΓΕΙΑ ΣΑΣ 1 - ΒΑΣΣΟΥ, Α., ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Ε., ΓΛΕΝΗ, Α. & ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, Τ.	88
3.4.2 ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΓΕΙΑ ΣΑΣ 2 - ΒΑΣΣΟΥ, Α., ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Ε., ΓΛΕΝΗ, Α. & ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, Τ.	90
3.4.3 ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΓΕΙΑ ΣΑΣ 3 - ΒΑΣΣΟΥ, Α., ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Ε., ΓΛΕΝΗ, Α. & ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, Τ.	95

3.4.4 ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΓΕΙΑ ΣΑΣ 4 - ΒΑΣΣΟΥ, Α., ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Ε., ΓΛΕΝΗ, Α., ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ, Ρ. & ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, Τ.	98
3.4.5 ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΤΥΠΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ.....	102
4. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ	103
ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΦΩΝΗΤΙΚΗ – ΦΩΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ	104
ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΚΛΙΣΗ ΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ.....	115
ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΚΛΙΣΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ.....	125
ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΠΡΟΘΕΤΙΚΕΣ ΦΡΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ.....	132
ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΕΠΙΘΕΤΑ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ.....	134
ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ	137
ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ	142
ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΠΡΟΤΑΣΙΑΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ – ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ - ΕΚΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ	144
5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	148
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	154

Κατάλογος Πινάκων

3.1.1 ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α΄ - ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ, Ρ., ΠΑΘΙΑΚΗ, Ε., ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ, Α. & ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ, Γ.....	15
3.1.2 ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β΄ - ΠΑΘΙΑΚΗ, Ε., ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ Γ. & ΤΟΥΡΛΗΣ, Γ.	21
3.2.1 ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π&Φ 1 - ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ, Λ., ΚΟΚΚΙΝΙΔΟΥ, Μ., ΤΑΚΟΥΔΑ, Χ., ΣΕΧΙΔΟΥ, Ε. & ΣΤΑΥΡΙΑΝΑΚΗ, Κ.....	33
3.2.2 ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π & Φ 2 - ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ, Λ., ΚΟΚΚΙΝΙΔΟΥ, Μ., ΠΑΝΤΕΛΟΓΛΟΥ, Λ.	37
3.3.1 ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α1 – ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ - ΚΑΡΑΚΥΡΓΙΟΥ, Μ. & ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ, Β.....	46
3.3.2 ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α2 – ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ - ΚΑΡΑΚΥΡΓΙΟΥ, Μ. & ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ, Β.	51
3.4.1 ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΓΕΙΑ ΣΑΣ 1 - ΒΑΣΣΟΥ, Α., ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Ε., ΓΛΕΝΗ, Α. & ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, Τ.	88
3.4.2 ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΓΕΙΑ ΣΑΣ 2 - ΒΑΣΣΟΥ, Α., ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Ε., ΓΛΕΝΗ, Α. & ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, Τ.	90
3.4.3 ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΓΕΙΑ ΣΑΣ 3 - ΒΑΣΣΟΥ, Α., ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Ε., ΓΛΕΝΗ, Α. & ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, Τ.	95
3.4.4 ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΓΕΙΑ ΣΑΣ 4 - ΒΑΣΣΟΥ, Α., ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Ε., ΓΛΕΝΗ, Α., ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ, Ρ. & ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, Τ.	98
ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΦΩΝΗΤΙΚΗ – ΦΩΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ	104
ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΚΛΙΣΗ ΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ	115
ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΚΛΙΣΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ	125
ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΠΡΟΘΕΤΙΚΕΣ ΦΡΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ.....	132
ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΕΠΙΘΕΤΑ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ.....	134
ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ	137
ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ	142
ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΠΡΟΤΑΣΙΑΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ – ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ - ΕΚΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ.....	144

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα μελέτη θέτει ως στόχο της να προσεγγίσει, μέσα από την αντιπαραβολική σύγκριση τεσσάρων διαφορετικών σειρών εγχειριδίων (*Ελληνικά Α' - Ελληνικά Β' . Μέθοδος εκμάθησης της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας, Ελληνικά στο Π & Φ - Ελληνικά στο Π & Φ 2, Κλικ στα Ελληνικά Α1 - Κλικ στα Ελληνικά Α2, Γεια σας 1,2,3 & 4*) το θέμα της διδασκαλίας και της εκμάθησης της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας και να αναδείξει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ελληνικής γλώσσας, πρωτίστως μέσα από τη διεξοδική καταγραφή και ανάλυση των φωνητικών/ φωνολογικών και μορφοσυντακτικών χαρακτηριστικών της και δευτερευόντως μέσα από την παρουσίαση των θεματικών αξόνων στους οποίους στηρίζονται τα κείμενα και του λεξιλογίου που τα συνοδεύει.

Τα υπό εξέταση εγχειρίδια απευθύνονται τόσο σε ενήλικες, όσο και σε ανήλικους μαθητές του Δημοτικού, οι οποίοι επιθυμούν να κατακτήσουν την Νεοελληνική γλώσσα και των οποίων βασικό χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι η ελληνική δεν είναι η μητρική τους γλώσσα (Σπυρόπουλος - Τσαγγαλίδης, 2005). Για το λόγο αυτόν, παρατηρούνται, αφενός ποικιλία στη δομή, τη διάρθρωση και το περιεχόμενο, καθώς και στον τρόπο με τον οποίο κάθε εγχειρίδιο παρουσιάζει τα φαινόμενα και αφετέρου εντυπωσιακές συχνά μεταξύ τους ομοιότητες σχετικά με τα φαινόμενα που επιλέγουν να προτάξουν και να επισημάνουν.

Τα εγχειρίδια, λαμβάνοντας υπόψιν ότι η κατάκτηση μιας ξένης γλώσσας συνεπάγεται την απόκτηση επικοινωνιακών δεξιοτήτων, μέσω της επεξεργασίας ποικίλων και διαφορετικών κειμενικών ειδών τα οποία σχετίζονται με τις ανάγκες και τις περιστάσεις της πραγματικής επικοινωνίας (Μπαμπινιώτης, 2003), επιστρατεύουν κείμενα και διαλόγους των οποίων το ύφος παραπέμπει σε απλή και καθημερινή συνομιλία, ενώ η θεματική και το λεξιλόγιο τους συνάδει με τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων. Ταυτόχρονα, μέσα από τη γλωσσική διδασκαλία, σε κάθε ενότητα υλοποιείται η παρουσίαση και των γραμματικών φαινομένων, κατά τα πρότυπα της παραδοσιακής γραμματικής, η οποία οργανώνει τη διδασκαλία με βάση την κλιτική μορφολογία, δίνοντας έμφαση στο σχηματισμό των διαφόρων τύπων των μερών του λόγου (Σπυρόπουλος- Τσαγγαλίδης, 2005). Οι εκπαιδευόμενοι έρχονται σε επαφή και εξοικειώνονται με φαινόμενα μορφολογίας και σύνταξης με κλιμάκωση από τα απλούστερα και τα περισσότερο χρησιμοποιούμενα προς τα συνθετότερα και

λιγότερο γνωστά. Σε κανένα εγχειρίδιο λ.χ. δεν συναντάμε τη σύνθεση λέξεων ως ένα από τα φαινόμενα της παραγωγικής μορφολογίας.

Παρόλο που η έμφαση δίνεται στο γραπτό λόγο μέσα από τις ασκήσεις που υπάρχουν σε κάθε υποενότητα, δεν παραγκωνίζεται η παραγωγή προφορικού λόγου, χωρίς ωστόσο να δίνεται στον τομέα αυτόν η ίδια βαρύτητα σε σχέση με το γραπτό λόγο.

Η επιλογή των τεσσάρων εγχειριδίων στηρίχτηκε σε συγκεκριμένα κριτήρια και συνιστά μια προσπάθεια εξαγωγής εποικοδομητικών πορισμάτων μέσα από την διεξοδική ανάλυση και σύγκριση τους. Τα εγχειρίδια που μελετήσαμε θεωρήσαμε ότι καλύπτουν σε ικανοποιητικό βαθμό το αίτημα των εκπαιδευομένων για την κατάκτηση της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας και ανταποκρίνονται στο ηλικιακό και γλωσσικό επίπεδο, στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα τους. Ο τρόπος με τον οποίο οργανώνεται και παρατίθεται η διδακτέα ύλη, καθώς και το εύρος και η ποιότητα των λεξιλογικών, φωνολογικών και μορφοσυντακτικών φαινομένων που καθένα από τα εγχειρίδια αυτά περιλαμβάνει, αποτέλεσαν τους κυριότερους παράγοντες οι οποίοι μας επηρέασαν στην επιλογή των συγκεκριμένων εγχειριδίων. Παράλληλα, η σύγκριση εστιάστηκε και στην ανάδειξη των ιδιαίτερων μεθόδων των οποίων κάθε εγχειρίδιο έκανε χρήση. Στα τρία πρώτα εγχειρίδια (*Ελληνικά, Π & Φ, Κλικ στα Ελληνικά*) αξιοποιείται σε μεγάλο βαθμό η επικοινωνιακή προσέγγιση, με στόχο την κατανόηση και την παραγωγή από τους εκπαιδευομένους κειμένων γραπτού και προφορικού λόγου, ώστε οι τελευταίοι να αποκτήσουν την ικανότητα να επικοινωνούν με επάρκεια σε ποικίλες και διαφορετικές περιστάσεις επικοινωνίας. Η σειρά *Γειά σας*, η οποία χρησιμοποιήθηκε στη διδασκαλία από τη συντάκτρια της παρούσας εργασίας για τις τάξεις του Γυμνασίου σε παιδιά τα οποία βρίσκονταν σε αρχικό αλλά και πιο προχωρημένο στάδιο γλωσσικής ικανότητας της Ελληνικής, διαφοροποιείται αισθητά από τα υπόλοιπα εγχειρίδια τόσο ως προς τη μεθοδολογία, όσο και ως προς την οργάνωση και την ποιότητα του περιεχομένου της. Μέσα από την αντιπαραβολική σύγκριση των εγχειριδίων διαφαίνονται οι ομοιότητες και οι διαφοροποιήσεις τους στον τρόπο προσέγγισης των φαινομένων.

1.1 Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Η παρούσα μελέτη διαρθρώνεται σε τρία κύρια κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο χωρίζεται σε πέντε επιμέρους ενότητες. Σε αυτές, εισάγονται και επεξηγούνται έννοιες οι οποίες σχετίζονται με τη μητρική και τη δεύτερη γλώσσα, με τα φαινόμενα της διγλωσσίας, της πολυπολιτισμικότητας και της ξένης γλώσσας. Ταυτόχρονα, δίνονται οι ορισμοί και τα βασικά χαρακτηριστικά των εννοιών αυτών.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται σε συγκεντρωτικούς και κατατοπιστικούς πίνακες, ο τρόπος με τον οποίο δομούνται οι τέσσερις σειρές εγχειριδίων και παρατίθεται το περιεχόμενο κάθε υποενότητας συνοπτικά (θεματική κειμένων - λειτουργικά/επικοινωνιακά στοιχεία- γραμματικά/ συντακτικά φαινόμενα). Οι πίνακες συνοδεύονται από την ομαδοποιημένη καταγραφή του τύπου των ασκήσεων που υπάρχουν σε κάθε εγχειρίδιο. Στο επόμενο κεφάλαιο, πραγματοποιείται αναλυτική σύγκριση των τεσσάρων εγχειριδίων στους τομείς της φωνολογίας και της μορφοσύνταξης. Καταληκτικό μέρος της εργασίας αποτελεί ο επίλογος στον οποίο περιλαμβάνονται τα συμπεράσματα και ο σχολιασμός σχετικά με τα φαινόμενα που παρατηρήθηκαν και αναλύθηκαν στα εγχειρίδια.

2. Η ΓΛΩΣΣΑ

2.1 Η έννοια της γλώσσας και η μητρική γλώσσα

Θεμελιώδες γνώρισμα του ανθρώπου είναι η γλώσσα, η πράξη δηλαδή επικοινωνίας που αναπτύχθηκε με σκοπό να συμβάλλει στην επικοινωνία μεταξύ των ατόμων, την ανταλλαγή σκέψεων και απόψεων και τη συνεννόησή τους σχετικά με τα διάφορα ζητήματα που τους απασχολούν (Μπαμπινιώτης 1994).

Μάλιστα, ο γλωσσολόγος de Saussure κατέγραψε τρεις διαφορετικές διαστάσεις του φαινομένου της γλώσσας, την ομιλία (parole), τη γλώσσα (langage) και τον λόγο (langue) (de Saussure, 1979). Με βάση αυτή τη διάκριση, η γλώσσα αποτελεί ένα αφηρημένο σύστημα συμβόλων που διαμορφώνεται από τα μέλη μίας κοινότητας και

περιλαμβάνει εκφωνήματα που διαμορφώνονται στη βάση κοινών κανόνων (Βελούδης, 2008).

Είναι ανάγκη να τονιστεί ότι η γλώσσα δεν σημαίνει απλώς τη μετάδοση πληροφοριών, καθώς η γλώσσα επιτελεί ποικίλους ρόλους στη ζωή των ανθρώπων: είναι άμεσα συνδεδεμένη με την κοινωνική ταυτότητα του ανθρώπου, με το κοινωνικό και πολιτισμικό του πλαίσιο, αλλά και με την εθνική του ομάδα (Αρχάκης – Κονδύλη, 2004).

Γι' αυτό άλλωστε οι άνθρωποι, ανέκαθεν θεωρούσαν ότι η γλώσσα είναι το χαρακτηριστικό εκείνο γνώρισμα, το οποίο τους διαχώριζε από τους υπόλοιπους ζωντανούς οργανισμούς, καθώς τους προσέδιδε την ανθρώπινη ιδιότητα. (Χαραλαμπίδης, 2006).

Η «μητρική γλώσσα» ή αλλιώς η «πρώτη γλώσσα» είναι η πρώτη γλώσσα που κατακτά ένας άνθρωπος στο περιβάλλον το οποίο μεγαλώνει. Η *εκμάθησή* της γίνεται με τρόπο φυσικό και θεωρείται αυτονόητο επίτευγμα, καθώς ο άνθρωπος από τις πρώτες στιγμές της ζωής του έρχεται σε επαφή με το περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσεται. Συνήθως, πρόκειται για τη γλώσσα που ομιλείται από τη μητέρα του παιδιού (Τριάρχη – Hermann, 2000). Στην πράξη, η μητρική γλώσσα αποκτάται από το άτομο μέσω της διαρκούς εξάσκησης και της πρακτικής εξοικείωσής του με αυτή – βασική πτυχή της αγωγής που προσφέρει η οικογένεια στο νήπιο. Ως *φυσικός ομιλητής* μιας γλώσσας κατ' επέκταση θεωρείται εκείνος ο οποίος την έχει κατακτήσει με αβίαστο τρόπο στα πρώτα τρία με πέντε πρώτα χρόνια της ζωής του και χαρακτηρίζεται από τη γραμματική ικανότητα και την πηγαία γλωσσική πραγματώση (Παναγιωτίδης, 2017).

Στην περίπτωση της Ελλάδας η μητρική γλώσσα του γηγενούς πληθυσμού είναι η ελληνική, ωστόσο στα πλαίσια του σχολείου εντάσσονται μαθητές με διαφορετικό γλωσσικό και πολιτισμικό υπόβαθρο, οι οποίοι μιλούν ποικίλες γλώσσες. Έτσι, σύμφωνα με στοιχεία που αφορούν το σχολικό έτος 2010 – 2011, στα ελληνικά σχολεία καταμετρήθηκαν 33 διαφορετικές μητρικές γλώσσες, όπως η αγγλική, η αιθιοπική, η αλβανική, η αραβική, η αρμενική, η ρουμανική, η ρωσική, η σερβοκροατική, η σουηδική, η τουρκική, η τσεχική (Σελλά – Μάζη, 2015).

2.2 Η δεύτερη και η ξένη γλώσσα

Η μητρική γλώσσα είναι η πρώτη γλώσσα που κατακτά ο άνθρωπος. Έτσι, όταν ο άνθρωπος μαθαίνει μία άλλη γλώσσα πέρα από τη μητρική, ανεξάρτητα από το είδος του περιβάλλοντος εκμάθησης και από τον αριθμό άλλων μη μητρικών γλωσσών που μπορεί να κατέχει (Ellis, 1994, στο Μπέλλα, 2019), η γλώσσα αυτή χαρακτηρίζεται ως «δεύτερη γλώσσα». Αυτό μπορεί να λάβει χώρα είτε πριν από την πλήρη κατάκτηση της μητρικής γλώσσας (νηπιακή ή παιδική ηλικία) αλλά και μετά από αυτή. Η εκμάθηση της δεύτερης γλώσσας επηρεάζεται από τις συγκεκριμένες συνθήκες υπό τις οποίες συντελείται η επαφή με αυτή. Επιπρόσθετα, η εκμάθηση και η κατάκτηση της δεύτερης γλώσσας μπορεί να μην αποτελεί επιλογή του ίδιου του ατόμου (όπως γίνεται όταν το άτομο έχει ενηλικιωθεί), αφού μπορεί να υπαγορεύεται από εξωγενείς παράγοντες : π.χ. οι γονείς είναι διαφορετικής εθνικότητας και μιλούν διαφορετική γλώσσα, η οικογένεια (γονείς και μικρά παιδιά) μεταναστεύει σε μία χώρα όπου η γλώσσα που ομιλείται από τους γηγενείς κατοίκους διαφέρει από τη γλώσσα της οικογένειας. Στις περιπτώσεις αυτές η εκμάθηση της δεύτερης γλώσσας δεν είναι επιλογή, αλλά αναγκαιότητα για το άτομο που τη χρειάζεται ώστε να ικανοποιήσει τις βασικές επικοινωνιακές του ανάγκες. Κάθε φορά, πάντως, η κατάκτηση της δεύτερης γλώσσας συντελείται μέσω της επαφής με φυσικούς ομιλητές αυτής (Τριάρχη – Hermann, 2000).

Από την άλλη μεριά η ανάγκη για επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων μέσα στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον έχει καταστήσει αδήριτη ανάγκη την εκμάθηση τουλάχιστον μια ξένης γλώσσας εκτός της μητρικής. Έτσι, το παιδί καθώς μεγαλώνει έρχεται σε άμεση επαφή με άλλες γλώσσες, τις οποίες ενδέχεται να θέλει ή να πρέπει να κατακτήσει. Οι υπόλοιπες γλώσσες που γνωρίζει ο άνθρωπος, είτε στην παιδική και εφηβική ηλικία είτε στην ενήλικη ζωή του, είναι οι «ξένες γλώσσες» (Παπαπαύλου, 1997). Η εκμάθηση μίας ξένης γλώσσας είναι δυνατό να γίνει είτε μέσω της επαφής του ατόμου με φυσικούς ομιλητές αυτής είτε μέσω της επικοινωνίας ή και της συστηματικής παρακολούθησης μαθημάτων από ομιλητές διαφορετικών γλωσσών. Η ξένη γλώσσα δεν θεωρείται ότι είναι δεύτερη για το άτομο, καθώς δεν χρησιμοποιείται για να ικανοποιήσει τις βασικές επικοινωνιακές ανάγκες του, ούτε και του είναι απαραίτητη στην καθημερινότητά του. Αποτελεί μία πρόσθετη γνώση

που το άτομο επιθυμεί να αποκτήσει για να καλύψει όχι τις άμεσες ανάγκες του, αλλά τις ενδεχόμενες ή μελλοντικές του ανάγκες (Τριάρχη – Hermann, 2000).

2.3 Διγλωσσία, πολυπολιτισμικές κοινωνίες και εκπαιδευτική πολιτική

Η έννοια της διγλωσσίας αφορά τα άτομα και τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνουν και χρησιμοποιούν τις γλώσσες που κατακτούν. Ο ελληνικός όρος χρησιμοποιείται συχνά ως αντίστοιχος του αγγλικού όρου bilingualism (Σελλά – Μάζη, 2004). Πρόκειται για ένα θέμα που έχει απασχολήσει σε σημαντικό βαθμό την επιστημονική κοινότητα και έχει οδηγήσει στην ανάπτυξη διαφορετικών προσεγγίσεων. Ως έννοια έχει χαρακτήρα ατομικό, αλλά και κοινωνικό. Ένα άτομο χαρακτηρίζεται ως «δίγλωσσο», όταν μπορεί να χρησιμοποιεί με ευχέρεια δύο διαφορετικές γλώσσες και να επιλέγει μεταξύ τους ανάλογα με τη γλωσσική κατάσταση και τις ανάγκες που έχει κάθε στιγμή, να εναλλάσσεται μεταξύ των δύο και να επικοινωνεί με ομιλητές τους απρόσκοπτα, χωρίς προβλήματα. Είναι δυνατόν κάποιος να θεωρηθεί και να χαρακτηριστεί ως δίγλωσσος στην περίπτωση που είναι σε θέση να σχηματίζει εκφωνήματα που έχουν σαφές και συγκεκριμένο νόημα στη μητρική του και σε άλλη μία γλώσσα. Ο σχηματισμός των εκφωνημάτων θα πρέπει να μην είναι τυχαίος, αλλά το άτομο να έχει επίγνωση αυτών.

Έρευνες των τελευταίων ετών έχουν αποδείξει ότι παιδιά τα οποία συστηματικά εκτίθενται μέσα στο οικογενειακό ή στο στενό κοινωνικό περιβάλλον τους σε δύο γλώσσες, θα καταστούν φυσικοί ομιλητές και των δύο γλωσσών, δηλαδή δίγλωσσα (ισορροπημένη διγλωσσία), ενώ, εάν η μία γλώσσα ακούγεται περισσότερο από την άλλη, τότε θα προκύψει διγλωσσία για το παιδί, με κυρίαρχη όμως τη μία γλώσσα (λ.χ. μη-ελληνόφωνος γονέας σε ελληνόφωνο περιβάλλον) και παθητική γνώση της άλλης (Παναγιωτίδης, 2017).

Η διγλωσσία μπορεί επίσης να αναπτυχθεί και όταν ένα παιδί φοιτά σε δίγλωσσο σχολείο ή όταν κατοικεί σε χώρα διαφορετική από αυτή από την οποία κατάγεται. Είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι για να θεωρηθεί κάποιος ως δίγλωσσος δεν είναι απαραίτητο να ομιλεί τέλεια τη δεύτερη γλώσσα, αλλά κριτήριο

είναι η ικανότητά του να επικοινωνεί επαρκώς στη γλώσσα αυτή και να μπορεί να μεταφέρει τα μηνύματα που θέλει ανάλογα με την περίπτωση (Σκούρτου, 2011).

Εκτός από το άτομο, ως δίγλωσση μπορεί να χαρακτηριστεί και μία ολόκληρη κοινωνία. Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση των κρατών που αναγνωρίζουν ως ισότιμες δύο διαφορετικές γλώσσες (Σκούρτου, 2011). Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, στο κράτος του Καναδά ή σε αρκετές αφρικανικές χώρες (εκεί μαζί με τις γηγενείς γλώσσες συνήθως υπάρχει ως επίσημη γλώσσα η αγγλική ή η γαλλική ως αποτέλεσμα της μακρόχρονης αποικιοκρατίας). Στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία, ωστόσο, δεν υπάρχουν αντίστοιχα φαινόμενα, αφού ως μοναδική επίσημη γλώσσα αναγνωρίζεται η ελληνική.

Έτσι, στο πλαίσιο του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, ως δίγλωσσοι μαθητές θεωρούνται και αναγνωρίζονται οι μαθητές οι οποίοι προέρχονται από διαφορετικό γλωσσικό περιβάλλον ή που στη διάρκεια των πρώτων χρόνων της ζωής τους ανέπτυξαν την ικανότητα να εκφράζονται και να επικοινωνούν σε δύο διαφορετικές γλώσσες χωρίς δυσκολίες. Η ικανότητα αυτή αναπτύσσεται κυρίως μέσω του οικογενειακού περιβάλλοντος χωρίς να αποκλείεται και το εκπαιδευτικό.

Στην Ελλάδα, όπως και σε άλλες χώρες, η διγλωσσία ή και η πολυγλωσσία στο χώρο της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αναπτύσσεται επί τη βάση της γλωσσικής επαφής. Αποτελεί αρχικά μία προσωπική επιλογή ή γλωσσική πρακτική για τα άτομα, ενώ στη συνέχεια εισέρχεται αναπόφευκτα και στο χώρο του σχολείου μέσω της ένταξης των δίγλωσσων μαθητών σε αυτό (Σκούρτου, 2011).

Με δεδομένο πλέον το γεγονός ότι και στην ελληνική κοινωνία ζουν και δραστηριοποιούνται άτομα από διαφορετικό γλωσσικό περιβάλλον και διαφορετικών πολιτισμικών καταβολών (π.χ. μετανάστευση, ευρωπαϊκή ενοποίηση, τουριστικές επιχειρήσεις κτλ.), τα οποία εργάζονται, δημιουργούν οικογένειες και τεκνοποιούν στην ελληνική επικράτεια, το εκπαιδευτικό σύστημα καλείται να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις που απορρέουν από την αύξηση των δίγλωσσων μαθητών που εντάσσονται στα ελληνικά σχολεία της πρωτοβάθμιας ή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι μαθητές αυτοί, ασφαλώς, δεν αποτελούν ομοιογενές σύνολο, αλλά, αντίθετα, αντιμετωπίζουν διαφορετικές δυσκολίες, ο βαθμός των οποίων εξαρτάται από προσωπικούς, οικογενειακούς και πολιτισμικούς παράγοντες (Τσιούμης, 2003).

Σύμφωνα με άρθρο της Σκούρτου, η οποία επικαλείται παλαιότερη έρευνα του Ruiz (1984), σε καταστάσεις γλωσσικής πολυμορφίας, το επίσημο κράτος μπορεί να υιοθετήσει τρεις διαφορετικές προσεγγίσεις: να θεωρήσει τη γλώσσα ως πρόβλημα το

οποίο χρήζει επίλυσης, να αναγνωρίσει την άλλη γλώσσα ως βασικό ανθρώπινο δικαίωμα του οποίου όμως η φροντίδα είναι υποχρέωση του ομιλητή ή της κοινότητας του, διαχωρίζοντας την με τον τρόπο αυτόν από την κυρίαρχη γλώσσα και να εκληφθεί τέλος η ξένη γλώσσα ως προστιθέμενη αξία στο συνολικό πολιτισμικό γίνεσθαι της χώρας, η οποία μπορεί να μεγιστοποιηθεί με την εκπαίδευση (Σκούρτου, 2007).

Οι όροι της διγλωσσίας και της πολυγλωσσίας είναι άμεσα συνδεδεμένοι με τις αλλαγές που συντελέστηκαν σε ολόκληρο τον κόσμο, που τείνει να μετατραπεί σε ένα παγκόσμιο χωριό (global village). Με την αξιοποίηση του διαδικτύου (internet) οι άνθρωποι έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν, να ανταλλάσσουν αγαθά ή ιδέες με ανθρώπους που βρίσκονται στην άλλη γωνιά του πλανήτη αυτοστιγμεί αρκεί να είναι συνδεδεμένοι. Η τεχνολογία πλέον αποτελεί καθοριστικό παράγοντα διαμόρφωσης του πολιτισμικού περιβάλλοντος, μέσα στο οποίο μεγαλώνει ο άνθρωπος και θέτει στη διάθεσή του τεχνικές που του επιτρέπουν να αυξήσει τις νοητικές ικανότητες με τις οποίες είναι προικισμένος (Χαραλαμπίδης, 2006). Παράλληλα, οι τεχνολογικές εξελίξεις στα μέσα μεταφοράς επέφεραν και την αλματώδη αύξηση των εναέριων, θαλασσιών και χερσαίων ταξιδιών. Ο κόσμος «μίκρυνε» τις τελευταίες δεκαετίες. Συγχρόνως, τα κύματα των προσφύγων και των μεταναστών που καταφτάνουν στην Ευρώπη μετατρέπουν τις ευρωπαϊκές κοινωνίες σε πολυπολιτισμικές. Έτσι, η ανάγκη για βαθύτερη επικοινωνία, αλληλοκατανόηση και αλληλοαποδοχή είναι πλέον επιτακτική.

Η πολυπολιτισμικότητα εδραιώνεται πάνω στην αντίληψη της αρμονικής, ισότιμης και αμοιβαίας συνύπαρξης ανθρώπων με διαφορετικές εθνικές και πολιτισμικές καταβολές : διαφορετική γλώσσα, διαφορετική θρησκεία, διαφορετική εθνική καταγωγή. Έτσι, η διαφορετικότητα αυτή καθιστά την κοινωνία πλουραλιστική. Έτσι, με την πολυπολιτισμικότητα υποχωρούν ο ρατσισμός και οι προκαταλήψεις, ενώ ενισχύονται η ενσυναίσθηση και η ευαισθησία (Baker, 2001). Η πολυπολιτισμικότητα μπορεί να οδηγήσει στη διαπολιτισμικότητα (δεν πρέπει να ταυτίζονται οι όροι). Η πολυπολιτισμικότητα είναι το δεδομένο, ενώ η διαπολιτισμικότητα το ζητούμενο. Η δεύτερη προϋποθέτει την πρώτη, αλλά δεν απορρέει αυτόματα από αυτήν (Δαμανάκης, 2007).

Ο όρος «διαπολιτισμός» δηλώνει μία διαλεκτική σχέση, μία δυναμική διαδικασία αλληλεπίδρασης και αμοιβαίας αναγνώρισης της συνεργασίας ανάμεσα σε άτομα των διαφόρων μεταναστευτικών ομάδων (Μάρκου, 1996 και Γεωργογιάννης,

1997). Η διαπολιτισμικότητα αναφέρεται στην ισότιμη συνάντηση, την αλληλεπίδραση και την επικοινωνία ανάμεσα σε άτομα διαφορετικής πολιτισμικής προέλευσης (Δαμανάκης, 2007). Πρόκειται για άτομα, τα οποία μιλούν διαφορετική γλώσσα, έχουν διαφορετική κουλτούρα και συνήθειες και καλούνται να έλθουν σε επαφή με άλλους ανθρώπους, να διαμορφώσουν σχέσεις εμπιστοσύνης και να συνυπάρξουν στα πλαίσια του σεβασμού και της αλληλεγγύης με άλλους ανθρώπους (Γεωργογιάννης, 2008 και Πορτελάνος, 2015).

Ωστόσο, η διαπολιτισμικότητα είναι ένας από τους πολλούς τρόπους διαχείρισης της πολυπολιτισμικότητας. Δεν ταυτίζεται ούτε με την αφομοίωση ούτε με τον πολιτισμικό σχετικισμό. Μία αφομοιωτική πολιτική δεν δέχεται την ετερότητα ως ενδεχόμενη κατάσταση και όταν αυτή προκύπτει, το μέλημα του κράτους μέσω των ιδεολογικών και διοικητικών του μηχανισμών είναι η εξισορρόπηση του συστήματος με την ομογενοποίηση. Στον πολιτισμικό σχετικισμό από την άλλη συμβαίνει το αντίθετο: θεμελιώδης θέση είναι η ισότητα των πολιτισμών (Νικολάου, 2005). «Κάθε πολιτισμός μπορεί να αξιολογηθεί μόνο με βάση τους δικούς του προσανατολισμούς και τις αξίες του...» (Γκόβαρης, 2001). Επομένως η φροντίδα του κράτους είναι η δημιουργία και η διαφύλαξη του αναγκαίου χώρου για την ανάπτυξη κάθε πολιτισμού, σεβόμενου και υπερασπιζόμενου παράλληλα την κοινωνική δικαιοσύνη, την ισότητα των εθνοτικών ομάδων και τις ιδιαίτερες πολιτισμικές ταυτότητες. Από την άλλη μεριά στη διαπολιτισμική θεωρία τονίζεται η γνωριμία και η αλληλεπίδραση μεταξύ των πολιτισμών που συνθέτουν μία κοινωνία. Οι παραδοχές - βάσεις πάνω στις οποίες αρθρώνεται η διαπολιτισμική προσέγγιση είναι η αναγνώριση της ετερότητας, η κοινωνική συνοχή, η ισότητα και η δικαιοσύνη (Γκότοβος, 2002).

2.4 Αναγκαιότητα και οφέλη από την εκμάθηση της ξένης γλώσσας

Ήδη έχουμε τονίσει τους λόγους που καθιστούν αναγκαία την εκμάθηση από τον άνθρωπο μίας τουλάχιστον ξένης γλώσσας, πέραν της μητρικής. Τα σύγχρονα παγκοσμιοποιημένα και πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα στα οποία διαβιού ο άνθρωπος και έχουν προκύψει ως αποτέλεσμα της κοινωνικής εξέλιξης και η

συνακόλουθη ελεύθερη διακίνηση των πληθυσμών, ο τεχνοκρατισμός και ο ανταγωνισμός που επικρατεί στους εργασιακούς χώρους, αλλά και η χρήση των νέων τεχνολογιών, οι οποίες έχουν συρρικνώσει το χρόνο και τις αποστάσεις είναι οι σημαντικότεροι από αυτούς.

Η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας επίσης ικανοποιεί την εγγενή περιέργεια του ατόμου και την τάση του να αποκτά διαρκώς νέες γνώσεις (Μπέλλα, 2019), ενώ εξασφαλίζει ποικίλα πλεονεκτήματα στον άνθρωπο που την κατέχει, διότι συνιστά ένα σημαντικό εφόδιο, το οποίο επιτρέπει τη συμμετοχή σε κάθε κοινωνικό ή επιστημονικό επίτευγμα και συμβάλλει στην ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης του ατόμου, αίρει δογματικές αντιλήψεις, προκαταλήψεις και στερεότυπα αναφορικά με τη διαφορετικότητα ατόμων και κοινωνιών, διευρύνει τους πνευματικούς ορίζοντες και οξύνει την καλή κριτική σκέψη του.

Η γνώση μιας ξένης γλώσσας ταυτόχρονα μπορεί να αποκαλύψει τις ιδιότητες και λειτουργίες του ανθρώπινου νου, καθώς η κατάκτηση της συνιστά μια γνωστική διεργασία που αφορά αποκλειστικά στον άνθρωπο (Μπέλλα, 2019).

2.5 Προϋποθέσεις και στόχοι

Ο τρόπος με τον οποίο κατακτιέται μια ξένη γλώσσα στην εποχή μας, με τη συνδρομή πλέον των νέων επιστημονικών δεδομένων, έχει θεμελιωθεί και εξελιχθεί σε μια πολυσύνθετη διαδικασία, όπου ο ρόλος της στείρας απομνημόνευσης λεξιλογίου, γραμματικών κανόνων και μορφολογικών εξαιρέσεων έχει περιοριστεί στο ελάχιστο (Μήτσης- Καραδήμος, 2007). Η εμφάνιση των Νέων Τεχνολογιών δεν άφησε ανεπηρέαστο και τον τρόπο με τον οποίο ένας άνθρωπος μπορεί να κατακτήσει μια ξένη γλώσσα, καθώς πέραν της επαφής του με τους φυσικούς ομιλητές αυτής, του δίνεται μια πληθώρα μέσων και μεθόδων με τα οποία μπορεί με συστηματικό τρόπο να κάνει κτήμα του τη γνώση μίας ή περισσότερων ξένων γλωσσών.

Ιδιαίτερη σημασία αποκτά το γεγονός ότι οι ηλικίες των μαθητών μιας ξένης γλώσσας, καθώς και τα περιβάλλοντα στα οποία πραγματοποιείται η κατάκτηση της διαφοροποιούνται σημαντικά σε σχέση με την κατάκτηση της μητρικής ή πρώτης

γλώσσας. Παρατηρείται δηλαδή μια ποικιλία από παιδιά σχολικής ηλικίας και ενηλίκους προχωρημένης ηλικίας, έως οικονομικούς μετανάστες, για τους οποίους η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας αποτελεί ζήτημα επιβίωσης (Μπέλλα, 2019) σε νέα περιβάλλοντα, συνθήκες και δεδομένα.

Σύμφωνα με την άποψη του Μπαμπινιώτη, η γλώσσα δεν αποτελεί απλώς ένα σύνολο από λέξεις τοποθετημένες σε μια σειρά, αλλά αντιθέτως λέξεις οι οποίες ενέχουν ενεργό επικοινωνιακό ρόλο και είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με γραμματικές και συντακτικές δομές, ώστε να παραγάγουν οργανωμένο λόγο (Μπαμπινιώτης, 2003). Έχει αποδειχθεί δε, ότι βαθιά και ουσιαστική γνώση οποιασδήποτε γλώσσας δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί, εφόσον η κατανόηση και αφομοίωση του γραμματικο-συντακτικού συστήματος της είναι ελλιπείς. Βασικές προϋποθέσεις δηλαδή για να οδηγηθεί ο άνθρωπος σε μια σφαιρική γνώση της ξένης γλώσσας είναι η απόκτηση επικοινωνιακής επάρκειας, μέσα από την κατανόηση και παραγωγή μιας ποικιλίας κειμενικών ειδών τα οποία αντιστοιχούν στις ανάγκες της πραγματικής επικοινωνίας, καθώς και η εξοικείωση με το βασικό λεξιλόγιο της εν λόγω γλώσσας. Ταυτόχρονα, ουσιαστικής σημασίας είναι η αφομοίωση του *δομολειτουργικού συστήματος* της γλώσσας, γεγονός το οποίο συνεπάγεται τη σωστή χρήση των τύπων της (Μπαμπινιώτης, 2003).

Η πορεία κατάκτησης της ξένης γλώσσας, η ταχύτητα με την οποία συμβαίνει η διαδικασία αυτή, αλλά και η επιτυχία του κάθε μαθητή επηρεάζονται σε σημαντικό βαθμό από παράγοντες τόσο γνωστικούς, όσο και συναισθηματικούς. Οι κυριότεροι γνωστικοί παράγοντες είναι η *ηλικία* του μαθητή, καθώς οι ενήλικοι εμφανίζονται να κατακτούν την ξένη γλώσσα με μεγαλύτερη ευκολία σε σχέση με τα παιδιά και η *έφεση*, το υποτιθέμενο δηλαδή ειδικό ταλέντο που διαθέτουν ορισμένοι μαθητές κατά την εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας. Οι κυριότεροι συναισθηματικοί παράγοντες σχετίζονται με τα *κίνητρα* που ωθούν κάποιον στην εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας και με τη *στάση* που εκδηλώνει ο μαθητής προς τη γλώσσα που ενδιαφέρεται να κατακτήσει (Μπέλλα, 2019).

ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΩΣ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί μια ολοένα και αυξανόμενη ζήτηση για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας από ομάδες ανθρώπων, για τους οποίους τα ελληνικά δε θεωρούνται μητρική γλώσσα, όπως λ.χ. είναι φοιτητές ή πολίτες χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ομάδες αυτές προσπαθώντας να διδαχτούν τα

ελληνικά αντιμετωπίζουν δυσκολίες κυρίως στο να συνειδητοποιήσουν τους μηχανισμούς της γλώσσας και στο να κατανοήσουν, επεξεργαστούν και δημιουργήσουν κείμενα μεγάλης δυσκολίας, προφορικά ή γραπτά, με σκοπό να ανταποκριθούν στις ανάγκες της καθημερινής τους επικοινωνίας (Χατζησαββίδης, 2003).

Βασική προϋπόθεση για το σκοπό αυτόν, συνιστά καταρχάς η αφομοίωση του γραμματικού και συντακτικού μηχανισμού της ελληνικής γλώσσας, καθώς και η ουσιαστική γνώση του κώδικα αυτής, των συστατικών στοιχείων, των σχέσεων και των λειτουργιών που συναπαρτίζουν την ελληνική γλώσσα. Ταυτόχρονα, απαιτείται ο επίδοξος ομιλητής να είναι σε θέση σταδιακά να αναγνωρίζει και να χρησιμοποιεί με σωστό τρόπο τους βασικούς τύπους της ελληνικής, όπως είναι τα ονόματα, τα ρήματα και τις αντωνυμίες, τις μεταξύ τους σχέσεις, δηλαδή τους χρόνους, τις εγκλίσεις και τα πρόσωπα του ρήματος, τις πτώσεις και τους αριθμούς των ονομάτων (Μπαμπινιώτης, 2003), αλλά και επιμέρους χαρακτηριστικά όπως είναι τα γένη των ονομάτων, η σημασία της κάθε έγκλισης, το ποιόν ενέργειας κ.τ.ό.

3. Η ΔΟΜΗ ΚΑΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΠΡΟΣ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ

3.1 ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α' - ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β'

Τα εγχειρίδια *Ελληνικά Α' Μέθοδος εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης γλώσσας (επίπεδα Α1 και Α2)* και *Ελληνικά Β' Μέθοδος εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης* στοχεύουν στην εκμάθηση της ελληνικής ως ξένης γλώσσας και στην απόκτηση των δεξιοτήτων εκείνων που απαιτούνται ώστε να ανταποκριθούν οι σπουδαστές στις εξετάσεις ελληνομάθειας.

Και τα δύο εγχειρίδια, ξεκινούν με τον πρόλογο των συγγραφέων στον οποίο δίνονται σε γενικές γραμμές τα βασικά χαρακτηριστικά της δομής, του περιεχομένου και των στόχων που φιλοδοξούν να επιτύχουν με το πόνημα τους. Στη συνέχεια παρατίθεται ο πίνακας με τα περιεχόμενα, στον οποίο καταγράφεται ο γενικός τίτλος κάθε ενότητας, σε έκταση δύο ή τριών λέξεων το περιεχόμενο της και ακολουθούν σε υπότιτλους τα φαινόμενα/λειτουργίες της ελληνικής γλώσσας τα οποία πραγματεύεται κάθε μία ενότητα. Αναλυτικότερα, τον τίτλο και τον υπότιτλο κάθε ενότητας, ο οποίος διαφοροποιείται ανάλογα με το θέμα, ακολουθούν οι επιμέρους τίτλοι: *Επικοινωνιακές λειτουργίες-Λειτουργικά στοιχεία-γραμματική*, τα οποία είναι κοινά ως στοιχεία διάρθρωσης σε κάθε ενότητα και των δύο εγχειριδίων. Στο τέλος του πίνακα περιεχομένων, υπάρχει το παράρτημα, με τη διαφορά ότι στο εγχειρίδιο *Ελληνικά Β'*, αναφέρεται και το περιεχόμενο του παραρτήματος: *Πίνακες Γραμματικής- κείμενα ακουστικών ασκήσεων-Λύσεις ασκήσεων*, το οποίο δε συμβαίνει στο *Ελληνικά Α'*.

Καθένα από τα δύο εγχειρίδια διαρθρώνεται σε 20 επιμέρους ενότητες. Στην αρχή κάθε ενότητας, πραγματοποιείται μια σύντομη αναφορά στο περιεχόμενο της, με μορφή λέξεων-κλειδιών και φράσεων και ακολουθεί μία εικόνα που καλύπτει ολόκληρη την πρώτη σελίδα. Αμέσως μετά εισαγόμαστε στο κύριο μέρος της και στα υπό πραγματεύση θέματα. Προηγείται ένας διάλογος ο οποίος περιλαμβάνει τις βασικές κατευθύνσεις της ενότητας μέσα από το λεξιλόγιο που περιλαμβάνει και ακολουθεί άσκηση κατανόησης του περιεχομένου του, η οποία μπορεί να δίνεται σε ποικίλες μορφές (σωστό –λάθος, συμπλήρωση κενού κτλ). Εντύπωση προκαλεί ο παιγνιώδης και χιουμοριστικός πολλές φορές τρόπος με τον οποίον παρουσιάζονται η

θεωρία και οι εκφωνήσεις των ασκήσεων. Όλες οι ενότητες βρίθουν έγχρωμων πολυτροπικών κείμενων, τα οποία συνδυάζοντας εικόνες, λέξεις, κόμιξ, χάρτες και πίνακες, κινούν το ενδιαφέρον του μαθητή και ενεργοποιούν τη διάθεση του να μάθει. Ιδιαίτερη έμφαση και στα δύο εγχειρίδια δίνεται σε γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα, τα οποία επεξηγούνται διεξοδικά, ενώ οι ασκήσεις που τα συνοδεύουν στοχεύουν στην περαιτέρω κατανόηση και εμπέδωσή τους. Τα δύο εγχειρίδια συνοδεύονται από δύο CD το καθένα με διαλόγους και ακουστικές ασκήσεις.

3.1.1 ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α΄ - ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ, Ρ., ΠΑΘΙΑΚΗ, Ε., ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ, Α. & ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ, Γ.

	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΛΟΓΩΝ	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ/ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ (σελ. 8-13) ΑΠΟ ΤΟ Α ΣΤΟ Ω			<ul style="list-style-type: none"> Γνωριμία με το αλφάβητο
ΕΝΟΤΗΤΑ 1 (σελ. 14-23) ΓΕΙΑ ΣΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> Γνωριμίες Συστάσεις 	<ul style="list-style-type: none"> Χαιρετισμοί σε ποικίλες επικοινωνιακές περιστάσεις Συστήνω τον εαυτό μου και τους άλλους 	<ul style="list-style-type: none"> Το ρήμα <i>είμαι</i> Δυνατοί - αδύνατοι τύποι προσωπικών αντωνυμιών Δίψηφα φωνήεντα – δίψηφα σύμφωνα Από+αιτιατική Βασικά σημεία στίξης- τονισμός
ΕΝΟΤΗΤΑ 2 (σελ. 24-37) ΠΟΥ ΜΕΝΕΙΣ	<ul style="list-style-type: none"> Χαιρετισμοί Γνωριμίες Συστάσεις 	<ul style="list-style-type: none"> Γενικότερη και ειδικότερη έννοια της κατοικίας Φιλικό- τυπικοί χαιρετισμοί Ανταλλαγή βασικών προσωπικών πληροφοριών 	<ul style="list-style-type: none"> Ρήματα: <i>μένω- κάνω-έχω</i> Καταλήξεις αρσενικών- θηλυκών κύριων ονομάτων/ουδέτερων ουσιαστικών Τα τρία γένη του άρθρου Κτητικά Σε+αιτιατική Διαλυτικά- τονισμός Αριθμοί 10-100
ΕΝΟΤΗΤΑ 3	<ul style="list-style-type: none"> Οικογενειακή 	<ul style="list-style-type: none"> Παρουσίαση συγγενικών 	<ul style="list-style-type: none"> Ερωτηματική αντωνυμία <i>ποιος</i>

ΤΙ ΔΟΥΛΕΙΑ ΚΑΝΕΙΣ (σελ.38-47)	<ul style="list-style-type: none"> ο κατάσταση ο συγγενικές σχέσεις ο επαγγέλματα 	<p>προσώπων</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Επαγγελματική κατάσταση 	<ul style="list-style-type: none"> • Διάκριση οδοντικών: τ-θ, δ-ντ, σ-ζ
ΕΝΟΤΗΤΑ 4 ΜΙΛΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (σελ. 48-58)	<ul style="list-style-type: none"> ο Εθνικότητες ο Γλώσσες ο επαγγέλματα 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ανταλλαγή πληροφοριών: εθνικότητες και γλώσσες 	<ul style="list-style-type: none"> • Ρήμα <i>μιλάω-ώ</i> • Ποσοτικά επιρρήματα • Επίθετα εθνικότητας και γλώσσες • Άμεσο αντικείμενο • Προσωπική αντωνυμία (αιτιατική) • Προφορά ουρανικών: κ, γ, χ, γκ
ΕΝΟΤΗΤΑ 5 ΠΑΜΕ ΠΑΛΙ (σελ. 59- 65) ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΩΝ 1-4			
ΕΝΟΤΗΤΑ 6 (σελ. 66-79) ΠΟΥ ΠΑΤΕ	<ul style="list-style-type: none"> ο Προορισμοί ο μετακινήσεις ο μέσα μαζικής μεταφοράς ο ώρα-συχνότητα-διάρκεια 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Μετακινήσεις στην πόλη ▪ Μαθαίνω να ρωτάω την ώρα 	<ul style="list-style-type: none"> • Τα ρήματα <i>πηγαίνω-πάω, θέλω, αργώ, περνάω-ώ κ.α.</i> • Προθέσεις (<i>από, με, σε, για, ως, μέχρι, παρά</i>) • Διάκριση φ-θ, θ-δ
ΕΝΟΤΗΤΑ 7	<ul style="list-style-type: none"> ο Καθημερινότητα 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Καθημερινές συνήθειες 	<ul style="list-style-type: none"> • Τα ρήματα: <i>λέω, τρώω, ακούω</i>

(σελ. 80-93) ΠΟΤΕ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ	α ○ Χρονικές περίοδοι ○ Μήνες, εποχές ○ Καιρικές συνθήκες	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Περιγραφή μιας ιδιαίτερης ημέρας ▪ Χρονικές εκφράσεις 	<ul style="list-style-type: none"> • Μονολεκτικοί και περιφραστικοί προσδιορισμοί του χρόνου • Δίψηφα σύμφωνα: <i>σμ, σβ, σλ, σν, σρ</i> και διάκριση σ-ζ
ΕΝΟΤΗΤΑ 8 (σελ. 94-107) ΠΟΣΟ ΚΑΝΟΥΝ ΟΛΑ	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αγοραπωλησίες ○ Καθημερινές οικονομικές συναλλαγές/ αγορές 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Προμήθεια ειδών πρώτης ανάγκης (φούρνος, σούπερ μάρκετ, λαϊκή αγορά, περίπτερο) 	<ul style="list-style-type: none"> • Οριστικό – αόριστο άρθρο • Πληθυντικός αριθμός ουσιαστικών (αρσενικών σε –ας –ης –ος, θηλυκών σε –α –η και ουδέτερων σε –ο –ι –μα.) • Αριθμητικό <i>ένας- μια- ένα</i> • Ερωτηματική αντωνυμία <i>πόσος- πόση- πόσο</i> • Ουρανικά <i>κ-γ, γ-χ</i>
ΕΝΟΤΗΤΑ 9 (σελ. 108-121) ΠΑΜΕ ΓΙΑ ΨΩΝΙΑ	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αγορές σε καταστήματα ○ Αγαθά 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αγορές ειδών ένδυσης, υπόδησης, ηλεκτρικών ▪ Χρώματα 	<ul style="list-style-type: none"> • Γενική και αιτιατική πτώση των αδύνατων τύπων της προσωπικής αντωνυμίας • Τρικατάληκτα επίθετα σε –ος –η –ο και –ος –α –ο (<i>φτηνός-φτηνή-φτηνό/ καινούριος-καινούρια-καινούριο</i>) • Συνεκφορά ουσιαστικού- επιθέτου • Κλίση ρημάτων μέσης φωνής (<i>έρχομαι κ.α.</i>) • αόριστη αντωνυμία <i>κανένας-καμία-κανένα</i> • δεικτικές αντωνυμίες (<i>αυτός- εκείνος</i>) • δίψηφα σύμφωνα <i>-τσ και -τζ.</i>
ΕΝΟΤΗΤΑ 10 ΠΑΜΕ ΠΑΛΙ			

(σελ. 122-131) ΕΠΑΝΑΛΗΠΤ ΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΩΝ 6- 9			
ΕΝΟΤΗΤΑ 11 (σελ. 132- 149) ΨΑΧΝΩ ΓΙΑ ΣΠΙΤΙ	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αγγελίες ενοικίασης σπιτιού ○ Οδηγίες προσανατολισμού 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αναζήτηση και περιγραφή σπιτιού ▪ Οι χώροι και τα είδη σπιτιών ▪ Μικρές αγγελίες ▪ Ημερομηνίες ▪ Δήλωση της ηλικίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Η γενική πτώση των ονομάτων • Γενική της ερωτηματικής αντωνυμίας (τίνος) • Ρήματα μέσης φωνής β' συζυγίας (θυμάμαι, φοβάμαι κτλ.) • Επιρρηματικοί προσδιορισμοί του τόπου • κατάληξη –ιο ή –είο στα ονόματα που δηλώνουν τοποθεσία (π.χ. δωμάτιο, ξενοδοχείο) • Παραθετικά επιθέτων
ΕΝΟΤΗΤΑ 12 (σελ. 150- 165) ΠΟΥ ΗΣΟΥΝ	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ταξίδια-διακοπές-εκδρομές 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αφήγηση ενός ταξιδιού/εκδρομής ▪ Σύντομα ή ευρύτερα χρονικά διαστήματα 	<ul style="list-style-type: none"> • ο ενεργητικός αόριστος των ομαλών και ανώμαλων ρημάτων (πχ έφτασα, αγόρασα, πίνω, βλέπω) • χρονικά επιρρήματα • αιτιατική της προσωπικής αντωνυμίας
ΕΝΟΤΗΤΑ 13 (σελ. 166- 183) ΕΙΝΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	<ul style="list-style-type: none"> ○ βιώματα ○ προσωπικές εμπειρίες ○ ιστορίες ζωής ○ ευχές σε ποικίλες κοινωνικές 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ αφήγηση προσωπικών εμπειριών και βιωμάτων ▪ σημαντικά γεγονότα της ζωής ▪ ευχές σε ποικίλες κοινωνικές περιστάσεις 	<ul style="list-style-type: none"> • αόριστος ομαλών και ανώμαλων ρημάτων • αόριστος ρημάτων που σχηματίζουν μόνο παθητική φωνή (έρχομαι, γεννιέμαι) • πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις

	περιστάσεις		
ΕΝΟΤΗΤΑ 14 (σελ. 184-199) ΤΙ ΘΑ ΚΑΝΟΥΜΕ	<ul style="list-style-type: none"> ○ Στην ταβέρνα ○ Προγραμματίζω το μέλλον 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Φαγητό και ποτό ▪ Προπόσεις ▪ Καφετέρια, εστιατόριο, μπαρ 	<ul style="list-style-type: none"> • Ο συνοπτικός μέλλοντας- σύγκριση με ενεστώτα και αόριστο (<i>γράφω, φεύγω, βλέπω, μιλάω-ώ, μπορώ</i>) • Χρονικά επιρρήματα
ΕΝΟΤΗΤΑ 15 ΠΑΜΕ ΠΑΛΙ (σελ. 200- 211) ΕΠΑΝΑΛΗΠΤ ΙΚΗ ΤΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ 11-14			
ΕΝΟΤΗΤΑ 16 ΠΑΜΕ ΒΟΛΤΑ (σελ.212-231)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου ○ Ψυχαγωγία ○ Διακοπές 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Προτάσεις για έξοδο ▪ Μορφές αναψυχής και διασκέδασης ▪ Διακοπές (κρατήσεις εισιτηρίων, προετοιμασία, διαμονή) 	<ul style="list-style-type: none"> • Συνοπτική υποτακτική ομαλών και ανώμαλων ρημάτων (ρήμα εξάρτησης+<i>να μπορώ να βάλω, λέω να πάω, μπορώ να έρθω</i> κτλ)
ΕΝΟΤΗΤΑ 17 ΒΡΗΚΕΣ ΔΟΥΛΕΙΑ? (σελ. 232-245)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Επάγγελμα ○ Εργασία 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Βιογραφικό σημείωμα ▪ Συνέντευξη για εργασία ▪ Απαιτούμενα προσόντα ▪ Εργασιακή εμπειρία 	<ul style="list-style-type: none"> • Η μη συνοπτική προστακτική (β' εν. – β' πληθ. πρόσωπο) ομαλών και ανώμαλων ρημάτων ενεργητικής και μέσης φωνής-συνηρημένων (π.χ. <i>γίνομαι-γίνε- γίνετε, βλέπω-δες-δείτε, ακούω- άκουσε- ακούστε</i>) • Κατάφαση και άρνηση προσωπικής αντωνυμίας

			με συνοπτική προστακτική (<i>τηλεφώνησε σε εμένα- τηλεφώνησε μου, μην κλείσεις τον υπολογιστή-μην τον κλείσεις</i>)
ΕΝΟΤΗΤΑ 18 ΔΕΝ ΑΙΣΘΑΝΟΜΑΙ ΚΑΛΑ (σελ.246-261)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ασθένειες (συμπτώματα-θεραπείες) ○ Ιατρικές ειδικότητες 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Τα μέρη του σώματος ▪ Ασθένειες ▪ Φάρμακα 	<ul style="list-style-type: none"> • Η κλίση του επιθέτου <i>ο πολύς- η πολλή- το πολύ</i> • Θετικός, συγκριτικός και υπερθετικός βαθμός των επιρρημάτων μονολεκτικά ή περιφραστικά (π.χ. <i>καλά- πιο καλά ή καλύτερα-πολύ καλά</i>) • Υποθετικές προτάσεις
ΕΝΟΤΗΤΑ 19 ΠΕΡΙΜΕΝΕΤΕ ΣΤΗΝ ΟΥΡΑ ΠΑΡΑΚΑΛΩ (σελ. 262-277)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Δημόσιες υπηρεσίες ○ Εξυπηρέτηση πολιτών 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Επίσημα έγγραφα (προσκόμιση, έκδοση) ▪ Τράπεζα-ταχυδρομείο-αστυνομία-δήμος-ΚΕΠ 	<ul style="list-style-type: none"> • Δευτερεύουσες ονοματικές ειδικές προτάσεις (<i>ότι και πως/ εξάρτηση από ρήματα όπως λέω, μαθαίνω, νομίζω, ξέρω</i>) • Θηλυκά ουσιαστικά με καταλήξεις <i>-ση -ξη -ψη</i>
ΕΝΟΤΗΤΑ 20 ΠΑΜΕ ΠΑΛΙ (σελ.278-289) ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ 16-19			

3.1.2 ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β' - ΠΑΘΙΑΚΗ, Ε., ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ Γ. & ΤΟΥΡΛΗΣ, Γ.

	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΛΟΓΩΝ	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ/ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
ΕΝΟΤΗΤΑ 1 ΑΦΗΣΤΕ ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΣΑΣ (σελ. 8-25)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Κοινωνικές επαφές ○ Ανθρώπινη επικοινωνία (διαπροσωπική ή εξ' αποστάσεως) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Επικοινωνία μέσω τηλεφώνου ▪ Προσκλήσεις ▪ Χαιρετισμοί, ευχές ▪ Οικογενειακές σχέσεις 	<ul style="list-style-type: none"> • Η ονομαστική και η αιτιατική πτώση των ονομάτων • Τα θηλυκά σε -ος (η οδός, η είσοδος, ο και η γιατρός) • Η προσωπική αντωνυμία ως άμεσο αντικείμενο • Απαλοιφή/αφομοίωση φωνήεντος από το άρθρο (π.χ. το όνομα- τ' όνομα, τον Πέτρο- την Κατερίνα)
ΕΝΟΤΗΤΑ 2 ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ ΣΠΙΤΑΚΙ ΜΟΥ (σελ. 26-41)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Κατοικία ○ Φθорές σπιτιού 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ διαμονή ▪ ενοικίαση ▪ ζημιές-έξοδα συντήρησης κατοικίας ▪ μετακόμιση ▪ συγκατοίκηση 	<ul style="list-style-type: none"> • Το οριστικό και το αόριστο άρθρο-περιπτώσεις απουσίας άρθρου (Γνωρίζεις τον Κώστα- γνώρισα έναν Κώστα- τον γνώρισα βράδυ. Είναι ηλεκτρολόγος) • Γενική πτώση των δυνατών και αδύνατων τύπων της προσωπικής αντωνυμίας- η χρήση τους ως έμμεσου αντικειμένου (μου έδωσε το τηλέφωνο του) • Η κτητική αντωνυμία • Απαλοιφή-αφομοίωση φωνήεντος (μου έδωσε- μου 'δωσε, σ +β, γ, δ, λ, μ, ν, ρ, μπ, ντ =ζ, πχ

			<i>δικός μου)</i>
ΕΝΟΤΗΤΑ 3 ΕΙΧΕ ΤΕΤΟΙΑ ΚΙΝΗΣΗ (σελ. 42-61)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Μετακινήσεις ○ Μεταφορές ○ Προορισμοί 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Οδηγίες για μετακίνηση στην πόλη ▪ Μέσα μαζικής μεταφοράς ▪ Περιγραφή μιας γειτονιάς/ διαδρομής 	<ul style="list-style-type: none"> • Αόριστες αντωνυμίες (<i>ο ίδιος, άλλος, μόνος, κανένας/κανείς-καμία/καμιά – κανένα/τίποτα/ε, κάποιος-κάποια-κάποιο, κάτι</i>) • Δεικτικές αντωνυμίες (<i>τέτοιος-τέτοια-τέτοιο τόσος-τόση-τόσο</i>) • Συνίζηση του /i/ <i>(π.χ. εισιτήρια, ποια, γειτονιά)</i>
ΕΝΟΤΗΤΑ 4 ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΑΚΡΙΒΑ (σελ. 62-77)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αγορές ○ Καταστήματα ○ Βασικά είδη καθημερινής ανάγκης 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Καταναλωτισμός ▪ Προϊόντα ▪ Αγορές-κόστος ▪ χρώματα 	<ul style="list-style-type: none"> • Κλίση των επιθέτων σε –ύς –ιά –ύ (<i>φαρδύς-φαρδιά- φαρδύ, παχύς-παχιά-παχύ</i>) • Επίθετα που δηλώνουν χρώματα σε –ής –ιά –ί (<i>σταχτής- σταχτιά- σταχτί</i>) • Συνίζηση
ΕΝΟΤΗΤΑ 5 ΠΑΜΕ ΠΑΛΙ (σελ.78-83) ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ 1-4			
ΕΝΟΤΗΤΑ 6 ΦΑΓΑΜΕ ΗΠΙΑΜΕ (σελ.84-103)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Φαγητό ○ Ποτό ○ Διατροφή 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Στο εστιατόριο (παραγγελία, διατύπωση παραπόνων για την εξυπηρέτηση, κράτηση) ▪ Συνταγές 	<ul style="list-style-type: none"> • αρσενικά ουσιαστικά σε –άς –άδες, -ης- ήδες, -ες- έδες –ούς –ούδες (<i>καβγάς- καβγάδες, χασάπης- χασάπηδες, καφετζής- καφετζήδες, παππούς-παπούδες</i>), θηλυκά σε –α –άδες και –ού –ούδες (<i>μαμά- μαμάδες, αλεπού-αλεπούδες</i>)

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Διατροφή και υγεία ▪ Διαφημίσεις 	<p>και ουδέτερα σε –ας –άτα (κρέας-κρέατα)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αόριστος ενεργητικής φωνής ομαλών και ανώμαλων ρημάτων (<i>διδάσκω- δίδαξα, γελάω- γέλασα, λέω-είπα</i>) • Απαλοιφή φωνήεντος
ΕΝΟΤΗΤΑ 7 ΘΥΜΑΜΑΙ ΟΤΙ ΠΑΙΖΑΜΕ ΟΛΗ ΜΕΡΑ (σελ. 104-119)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ο τρόπος ζωής παλαιότερα ○ Διαφορές με το σήμερα 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Περιγραφή γεγονότων και εμπειριών από το παρελθόν 	<ul style="list-style-type: none"> • Κλίση και χρήσεις του Παρατατικού (επανάληψη και διάρκεια στο παρελθόν) • Παρατατικός του ρήματος <i>είμαι</i> • Διάκριση Παρατατικού- αορίστου • Συγκοπή φωνήεντος • Δίψηφα σύμφωνα
ΕΝΟΤΗΤΑ 8 ΕΧΕΙ Ο ΚΑΙΡΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΑ (σελ. 120-139)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αθλητικές δραστηριότητες ○ Φύση ○ Καιρικές συνθήκες 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Σχέδια για εκδρομή ▪ Καιρικά φαινόμενα ▪ Δελτίο καιρού (ορολογία) ▪ Εποχές-μήνες 	<ul style="list-style-type: none"> • Μέλλοντας ενεργητικής φωνής ομαλών και ανώμαλων ρημάτων (πληρώνω- θα πληρώσω, λείπω- θα λείψω, γίνομαι – θα γίνω) • Α' είδος υποθετικών προτάσεων (<i>αν+συνοπτικό μέλλοντα χωρίς το θα στην υπόθεση + συνοπτικό μέλλοντα στην απόδοση (αν έρθεις, θα φάμε μαζί το μεσημέρι)</i>) • Τα τρία γένη των επιθέτων σε –ης –α –ικο (<i>τεμπέλης – τεμπέλα- τεμπέλικο, παραπονιάρης- παραπονιάρια- παραπονιάρικο</i>) • Απαλοιφή φωνηέντων • Προφορά ουρανικών συμφώνων
ΕΝΟΤΗΤΑ 9 ΑΛΛΑΖΟΥΜΕ	<ul style="list-style-type: none"> ○ Προβλήματα της 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Οικολογία ▪ Περιβάλλον 	<ul style="list-style-type: none"> • ο μη συνοπτικός μέλλοντας και το τι δηλώνει (διάρκεια στο μέλλον- επανάληψη), σε

<p>ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ (σελ. 140-155)</p>	<p>καθημερινότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Καθημερινές συνήθειες ○ Κατανάλωση και χρήση αγαθών του σύγχρονου πολιτισμού 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ανακύκλωση ▪ Το μέλλον του πλανήτη μας 	<p>αντιδιαστολή με τον συνοπτικό μέλλοντα και τον αόριστο (μια φορά σε μέλλον και παρελθόν)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μετατροπή των ευθειών ερωτήσεων σε πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις, με εξάρτηση από κύρια πρόταση (Π.χ. <i>Πότε φεύγεις, θεία? Ο Φοίβος ρώτησε τη θεία του πότε φεύγει</i>) • Απαλοιφή φωνήεντος-επιτονισμός
<p>ΕΝΟΤΗΤΑ 10 ΠΑΜΕ ΠΑΛΙ (σελ. 156-163) ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ 6-9</p>			
<p>ΕΝΟΤΗΤΑ 11 ΠΑΜΕ ΔΙΑΚΟΠΕΣ (σελ. 164-185)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ταξίδια ○ Διακοπές ○ Προορισμοί αναψυχής 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Τόποι ▪ Αξιοθέατα ▪ Μέσα συγκοινωνίας ▪ Ξενοδοχεία ▪ Τουριστικά γραφεία 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενεργητική συνοπτική υποτακτική ομαλών και ανώμαλων ρημάτων (π.χ. <i>μπαίνω- να μπω, πλένω- να πλύνω</i>) • χρήση της άρνησης <i>μη/μην</i> και <i>δεν</i> • Α' είδος υποθετικών προτάσεων (<i>αν + συνοπτικός μέλλοντας</i> στην υπόθεση απόδοση <i>συνοπτικός μέλλοντας (αν τη δω, θα της το πω)</i> ή <i>συνοπτική υποτακτική</i> στην απόδοση (<i>αν έρθετε στο νησί, να σας φιλοξενήσουμε</i>).

<p>ΕΝΟΤΗΤΑ 12 ΕΝΑ ΑΤΥΧΗΜΑ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ (σελ. 186-203)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Τροχαία ατυχήματα ○ Παράγοντες που τα προκαλούν ○ Συνέπειες στην ανθρώπινη ζωή 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Οδική ασφάλεια ▪ Υγεία ▪ Ατυχήματα ▪ Επείγοντα περιστατικά ▪ Ιατρικές συμβουλές ▪ Στο νοσοκομείο 	<ul style="list-style-type: none"> • Εναντιωματικές προτάσεις (εισαγωγή: <i>αν και</i>) • Συνοπτική και μη συνοπτική υποτακτική ενεργητικής φωνής (π.χ. <i>Δεν πρόλαβα να διαβάσω- Δε συνηθίζω να οδηγώ χωρίς ζώνη</i>) • ενδοιαστικές προτάσεις (εισάγονται με τους συνδέσμους <i>μη(ν), μήπως, ότι, πως, να και</i> εκφέρονται με ρήματα και εκφράσεις που δηλώνουν το φόβο ή το δισταγμό σε συνοπτικό μέλλοντα ή αόριστο) • δίψηφα σύμφωνα
<p>ΕΝΟΤΗΤΑ 13 ΠΕΡΙΜΕΝΕΤΕ ΜΙΣΟ ΛΕΠΤΟ ΠΑΡΑΚΑΛΩ (σελ. 204-233)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Εξυπηρέτηση σε δημόσιες υπηρεσίες ○ Πληρωμή οφειλών ○ Παράπονα πολιτών 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Βασικές δημόσιες υπηρεσίες ▪ Προβλήματα στις δημόσιες υπηρεσίες ▪ Διάλογοι σε αυστηρό- ήπιο τόνο 	<ul style="list-style-type: none"> • συνοπτική προστακτική ενεργητικής φωνής ομαλών- ανώμαλων ρημάτων (<i>πληρώνω- πλήρωσε πληρώστε, καταλαβαίνω- κατάλαβε- καταλάβετε, ρωτάω -ρώτησε-ρωτήστε, βλέπω-δες- δείτε</i>) • μη συνοπτική προστακτική ενεργητικής φωνής • Πρώτο είδος Υποθετικών προτάσεων • Απαλοιφή φωνήεντος • Τονισμός
<p>ΕΝΟΤΗΤΑ 14 ΣΗΜΕΡΑ ΓΙΟΡΤΑΖΟΥ- ΜΕ (σελ. 234-254)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Περίοδοι εορτών ○ Επέτειοι 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Γιορτές ▪ Έθιμα ▪ Εθνικές επέτειοι ▪ Παγκόσμιες ημέρες 	<ul style="list-style-type: none"> • Αναφορικές αντωνυμίες (<i>όποιος, ό τι, που</i>) • Αναφορικές προτάσεις • Προθέσεις με γενική και αιτιατική (π.χ. <i>Ήρθε με την οικογένεια του- είμαστε εναντίον του πολέμου- σου το χαρίζω με την καρδιά μου</i>) • Τακτικά αριθμητικά

			<ul style="list-style-type: none"> • Ουράνωση
<p>ΕΝΟΤΗΤΑ 15 ΠΑΜΕ ΠΑΛΙ (σελ.255-263) ΕΠΑΝΑΛΗΠΤ ΙΚΗ ΤΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ 11-14</p>			
<p>ΕΝΟΤΗΤΑ 16 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥ ΘΩ ΣΥΧΝΑ ΤΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΑΣ (σελ. 264-283)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Μέσα μαζικής επικοινωνίας ○ Τηλεοπτικά προγράμματα ○ Ψυχαγωγία στο σπίτι 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Συζήτηση για τα Μ.Μ.Ε ▪ Διατύπωση παραπόνων για το πρόγραμμα σε κανάλι ▪ Δελτίο ειδήσεων 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενεστώτας παθητικής φωνής (<i>συναντώ-συναντιέμαι, ενοχλώ-ενοχλούμαι</i>) • Αποθετικά ρήματα(<i>κάθομαι, ασχολούμαι, κοιμάμαι, βαριέμαι</i>) • Ουδέτερα ουσιαστικά σε –ος (<i>π.χ το λάθος- τα λάθη</i>) • Δευτερεύουσες ονοματικές ειδικές προτάσεις (σύνδεσμοι εισαγωγής: <i>ότι, πως, Νομίζω πως κάνεις λάθος- Καταλαβαίνω ότι ένα κανάλι πρέπει να έχει διαφημίσεις</i>) • διαρθρωτικές λέξεις και φράσεις (<i>κατά τη γνώμη μου, αντίθετα, ακόμα, επίσης, άρα, για παράδειγμα</i>) • Τα σημεία στίξης
<p>ΕΝΟΤΗΤΑ 17 ΜΑΘΕ, ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Σχολείο ○ Μόρφωση ○ Εκπαίδευση 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Οι βαθμίδες και ο τρόπος λειτουργίας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος 	<ul style="list-style-type: none"> • Ρήματα σε ενεργητική – παθητική φωνή (<i>π.χ. Οι μαθητές διορθώνουν τις ασκήσεις- Οι ασκήσεις διορθώνονται από τους μαθητές</i>)

<p>ΓΡΑΜΜΑΤΑ (σελ. 284-303)</p>			<ul style="list-style-type: none"> • Η ενεργητική-παθητική- μέση διάθεση • Ρήματα με μόνο ενεργητική ή παθητική φωνή (βγαίνω- ξυπνάω/ εργάζομαι- βαριέμαι- περιποιούμαι) • Η κλητική πτώση(Τι έχω, γιατρέ μου? Γειά σου, παππού. Πώς είσαι, παιδί μου, Καλημέρα, Πέτρο) • Αιτιολογικές προτάσεις (σύνδεσμοι εισαγωγής: γιατί, επειδή, αφού)
<p>ΕΝΟΤΗΤΑ 18 ΔΟΥΛΕΥΩ ΣΑΝ ΣΚΥΛΙ (σελ. 304-325)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Εργασία ○ Επαγγέλματα ○ Εργασιακές συνθήκες ○ Εργασιακές σχέσεις 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Μικρές αγγελίες ▪ Βιογραφικό σημείωμα ▪ Συστατικές επιστολές ▪ Συνέντευξη για δουλειά ▪ Συνθήκες εργασίας ▪ Δικαιώματα του εργαζομένου 	<ul style="list-style-type: none"> • Παρακαίμενος ενεργητικής φωνής (αλλάζει 5 δουλειές τα τελευταία 10 χρόνια, Έχω πληρώσει το λογαριασμό. Μπορούμε να φύγουμε) • Αντιπαραβολική σύγκριση Παρακαίμενου-Αορίστου (Έχεις πάει στη Βαρσοβία –πήγες στη Βαρσοβία?) • Τελικές προτάσεις: για να, ώστε να(θα σου τηλεφωνήσω για να κανονίσουμε..), • Αποτελεσματικές προτάσεις: για να με αποτέλεσμα να, τόσο ώστε (δουλεύει πολύ, με αποτέλεσμα να είναι πάντα κουρασμένη).
<p>ΕΝΟΤΗΤΑ 19 ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΤΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥ- ΡΑΣ (σελ. 326-345)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θέατρο ○ Τέχνη ○ Πολιτισμός ○ Τρόποι ψυχαγωγίας 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Θεατρικές παραστάσεις ▪ Κριτική έργων τέχνης 	<ul style="list-style-type: none"> • Υπερσυντέλικος ενεργητικής φωνής (Κάποτε είχαμε πάει εκδρομή σε ένα βουνό- όταν φτάσαμε, το μουσείο είχε κλείσει) • Συντελ. Μέλλοντας ενεργητικής φωνής (π.χ. Όταν καταλάβεις το λάθος σου, θα έχω φύγει μακριά)

			<ul style="list-style-type: none"> • Χρονικές προτάσεις(Όταν+ ενεστώτα, αόριστο, παρατατικό και συνοπτική υποτακτική/ Μόλις + ενεστώτα, αόριστο και συνοπτική υποτακτική/ Ενώ, καθώς, την ώρα που + ενεστώτα , παρατατικό και μη συνοπτικό μέλλοντα/ Πριν, μέχρι, ώσπου + συνοπτική υποτακτική). Παραδείγματα:- Όταν βγαίνουμε μαζί, διασκεδάζουμε πάρα πολύ • - Μόλις με βλέπει, κουνάει την ουρά του • - Καθώς πήγαινα στη δουλειά, συνάντησα την ξαδέρφη μου • - Είχε πολλή αγωνία, μέχρι να μάθει τα νέα
ΕΝΟΤΗΤΑ 20 ΠΑΜΕ ΠΑΛΙ (σελ. 446-356) ΕΠΑΝΑΛΗΠΤ ΙΚΗ ΤΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ 16-19			

3.1.3 ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΑΣΚΗΣΕΩΝ: ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΝΑ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ

○ **Κατανόηση γραπτού λόγου:**

Ανάγνωση εκτενών ή σύντομων κειμένων –διαλόγων

➤ Υποενότητες:

▪ **Πώς το λένε**

- συμπλήρωση κενών σε προτάσεις
- επιλογή σωστού- λάθους

▪ **Η σειρά μου τώρα**

- Συζήτηση μεταξύ δύο συμμαθητών
- προφορικές απαντήσεις - ερωτήσεις σχετικές με προσωπικές εμπειρίες
- δημιουργία παραγράφου με βάση μια εικόνα

▪ **Η σειρά μου πάλι**

- γραπτή διατύπωση σύντομων απαντήσεων με βάση μικρά κείμενα
- συμπλήρωση των κενών λέξεων σε κείμενο ή σε προτάσεις,
- δημιουργία προτάσεων από έτοιμες λέξεις ή εικόνες

○ **Γραμματική:**

➤ Υποενότητες:

▪ **Για δεξ**

▪ Πίνακες γραμματικών και συντακτικών φαινομένων

- Τοποθέτηση του κατάλληλου τύπου (ονομάτων, ρημάτων, αντωνυμιών, επιρρημάτων) σε κενά
- Επιλογή της σωστής λέξης από ένα δεδομένο σύνολο λέξεων
- Αντιστοίχιση προτάσεων
- Δημιουργία προτάσεων ή διαλόγων
- Τοποθέτηση προτάσεων σε σωστή σειρά
- Διάκριση φθόγγων και σωστή τοποθέτηση τους στα κενά των λέξεων
- Τοποθέτηση λέξεων στη σωστή στήλη

- **Φωνητική- φωνολογία:**
  - Υποενότητες:
    - Φωνή- γραφή
    - Πίνακες με τα πάθη συμφώνων και φωνηέντων
      - Ορθή ανάγνωση προτάσεων
      - Τοποθέτηση του σωστού φθόγγου στα κενά λέξεων
      - Τοποθέτηση του κατάλληλου σημείου στίξης σε προτάσεις
      - Τονισμός λέξεων
      - Τοποθέτηση λέξεων στη σωστή στήλη πίνακα με βάση την προφορά
      - Εντοπισμός των διαφορών σε λέξεις
      - Επιλογή σωστής λέξης ή φράσης

- **Παραγωγή γραπτού λόγου**
  - Υποενότητες :
    - **Γράψε- σβήσε**
      - δημιουργία σύντομων ή εκτενέστερων κειμένων με έτοιμες λέξεις/ φράσεις
      - απάντηση σε επιστολή/ μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου
      - εντοπισμός λαθών μέσα σε κείμενο
      - δημιουργία παραγράφου με αφετηρία μια εικόνα

- **Παραγωγή προφορικού λόγου**
  - Υποενότητες;
    - **Παίζω έναν ρόλο** (παιχνίδι ρόλων μεταξύ δύο ατόμων- διεξαγωγή διαλόγου)

- **Ακουστικές ασκήσεις**
  - Υποενότητες:
    - **Είμαι όλος αυτιά**
      - Συμπλήρωση πίνακα βάσει διαλόγων
      - Συμπλήρωση προτάσεων βάσει διαλόγων
      - Τοποθέτηση προτάσεων στη σωστή σειρά
      - Αντιστοίχιση ερωτήσεων- απαντήσεων

- Αντιστοίχιση εικόνων – κειμένων
- Επισήμανση στοιχείων στη σωστή στήλη πίνακα

3.2 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π & Φ- ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π & Φ2

Τα εγχειρίδια *Ελληνικά στο π&φ* επιπέδου 1 και 2 αποτελούν δύο πολύ πρακτικά βοηθήματα για την εκμάθηση της Ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας και απευθύνονται σε αρχάριους και εκπαιδευόμενους στο Β' επίπεδο των Ελληνικών, οι οποίοι επιθυμούν να διδαχτούν εντατικά και σε σύντομο χρονικό διάστημα τη συγκεκριμένη γλώσσα. Και τα δύο εγχειρίδια χαρακτηρίζονται από την πρωτοτυπία και την ποικιλία στη θεματολογία των κειμένων, καθώς και την αυθεντικότητα στον τρόπο παρουσίασης των ασκήσεων και δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν, με απώτερο στόχο να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις και στις ιδιαίτερες ανάγκες των χρηστών τους. Το Π & Φ 1 αποτελείται από έντεκα (11) βασικές ενότητες και μία εισαγωγική, ενώ το Π & Φ 2 περιλαμβάνει δώδεκα (12) ενότητες και απουσιάζει η εισαγωγική. Και στα δύο εγχειρίδια υπάρχουν δύο επαναληπτικές ενότητες (η πέμπτη και η δέκατη για το πρώτο, η έκτη και η δωδέκατη για το δεύτερο) στην οποία συνοψίζονται μέσα από ασκήσεις τα βασικά λεξιλογικά, γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα τα οποία διδάχτηκαν στους μαθητές. Το Π & Φ 1 συνοδεύεται από CD το οποίο περιέχει τους διαλόγους, τα κείμενα και τις ασκήσεις κατανόησης του προφορικού λόγου, στοιχείο το οποίο απουσιάζει από το Π & Φ 2.

Κάθε μία από τις ενότητες των συγκεκριμένων εγχειριδίων ξεκινά με ένα διάλογο, ο οποίος φέρει ένα συγκεκριμένο θέμα. Το ίδιο θέμα απαντάται και σε σύντομα ή εκτενέστερα πολυτροπικά κείμενα, αλλά και σε επιπλέον διαλόγους τόσο στο μέσο, όσο και στο τέλος κάθε ενότητας. Τα κείμενα αυτά φέρνουν τους εκπαιδευόμενους σε επαφή με το λεξιλόγιο και τα κυριότερα γραμματικά/ συντακτικά και μορφολογικά φαινόμενα με τα οποία σχετίζεται κάθε μία από τις ενότητες. Στο Π & Φ 2 απαντώνται επιπρόσθετα απλοποιημένα κείμενα, προερχόμενα από τον ημερήσιο τύπο, τα οποία βοηθούν τους εκπαιδευόμενους να εμπλουτίσουν περαιτέρω το λεξιλόγιο που διδάχτηκαν, καθώς και μια ιστορία σε συνέχειες (*Διαβάζουμε/ ακούμε- Τέσσερις και μία εποχές*), η οποία συνοδεύεται από λεξιλογικό πίνακα και

ερωτήσεις κατανόησης προς εμπέδωση του γραπτού και προφορικού λόγου, αλλά και την εξοικείωση των μαθητών με μια ποικιλία κειμενικών ειδών και επικοινωνιακών περιστάσεων. Ακολουθούν κατατοπιστικοί πίνακες στους οποίους περιγράφονται διεξοδικά, με χρήση παραδειγμάτων συγκεκριμένα φαινόμενα γραμματικής και σύνταξης, ενώ κάθε υποενότητα συνοδεύεται από ασκήσεις των οποίων η τυπολογία ποικίλλει και οι οποίες κινητοποιούν το ενδιαφέρον του μαθητή και τον οδηγούν στην κατάκτηση των φαινομένων της ελληνικής γλώσσας με τρόπο ευχάριστο. Ταυτόχρονα, μέσα από την παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου, οι εκπαιδευόμενοι αφομοιώνουν βήμα - βήμα τα νέα αυτά φαινόμενα. Και τα δύο εγχειρίδια ολοκληρώνονται με το Παράρτημα, το οποίο περιέχει επιπλέον ασκήσεις από κάθε ενότητα, πίνακες με τα γραμματικά φαινόμενα, κείμενα με ακουστικές ασκήσεις, τις απαντήσεις στις ακουστικές ασκήσεις των ενοτήτων και λεξιλόγιο. Ειδικότερα δε, το Παράρτημα του Π & Φ 2, το οποίο είναι εκτενέστερο, διαιρείται σε δύο μέρη: στο Παράρτημα Α' οι μαθητές θα συναντήσουν ασκήσεις, φωτογραφίες για σχολιασμό και κείμενα κατανόησης προφορικού λόγου, ενώ στο Παράρτημα Β' υπάρχουν οι πίνακες της γραμματικής και των ρημάτων.

3.2.1 ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π&Φ 1 - ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ, Α., ΚΟΚΚΙΝΙΔΟΥ, Μ., ΤΑΚΟΥΔΑ, Χ., ΣΕΧΙΔΟΥ, Ε. & ΣΤΑΥΡΙΑΝΑΚΗ, Κ.

	ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ/ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ			<ul style="list-style-type: none"> • Το ελληνικό αλφάβητο • Τονισμός • Σημεία στίξης
ΕΝΟΤΗΤΑ 1 ΓΕΙΑ ΣΟΥ! ΤΙ ΚΑΝΕΙΣ? (σελ.23-36)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Χαιρετισμοί ○ Συστάσεις ○ Βασικές προσωπικές πληροφορίες 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Φίλικοί και τυπικοί χαιρετισμοί ▪ Παρουσίαση του εαυτού μας ▪ Καταγωγή - σπουδές - επάγγελμα 	<ul style="list-style-type: none"> • Οριστική ενεστώτα του ρ. <i>είμαι</i> • Ρήματα Α' συζυγίας (<i>κάνω, έχω, θέλω, δουλεύω</i> κτλ.) • Ονομαστική ενικού οριστικού άρθρου • Ονομαστική ενικού ουσιαστικών (<i>ο φίλος, ο πατέρας, ο φοιτητής, η φίλη, η μητέρα, το βιβλίο, το παιδί, το μάθημα</i>) • Αριθμοί 0-100
ΕΝΟΤΗΤΑ 2 ΠΟΥ ΠΑΕΙ Η ΠΑΡΕΑ? (σελ.37-48)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ελεύθερος χρόνος ○ Καθημερινές συνήθειες ξεκούρασης ○ Μεταφορικά μέσα ○ Σημεία προορισμού ○ Εθνικότητες, γλώσσες 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Προτάσεις για έξοδο ▪ Πληροφορίες για τόπο, μέσο μεταφοράς, εθνικότητα 	<ul style="list-style-type: none"> • Ρήματα Β' συζυγίας (<i>μιλάω-ώ, αγαπώ, ζητώ</i> κτλ.) • Ρήματα τύπου ΑΒ (<i>πάω, τρώω, λέω, ακούω</i>) • Αιτιατική άρθρου και ουσιαστικών (<i>τον φίλο, την Ζωή, το παιδί</i> -διαχωρισμός υποκειμένου-αντικειμένου: <i>Ο Ιβάν περιμένει τον Πέτρο</i>) • Οι αδύνατοι τύποι της προσωπικής αντωνυμίας γ' προσώπου (<i>τον, την, το</i>) • Οριστικό - αόριστο άρθρο • Προθέσεις + αιτιατική (<i>με, σε, για, από</i>)
ΕΝΟΤΗΤΑ 3 ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	<ul style="list-style-type: none"> ○ Μικρές αγγελίες 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αναζήτηση σπιτιού ▪ Τα μέρη ενός σπιτιού 	<ul style="list-style-type: none"> • Δεικτικές αντωνυμίες- τοπικά επιρρήματα (<i>αυτός, εκείνος- εδώ, εκεί</i>)

(σελ.49-62)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οδηγίες προσανατολισμού ○ Περιγραφή σπιτιού ○ Τα μέλη μιας οικογένειας 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Οικογενειακές σχέσεις 	<ul style="list-style-type: none"> • Ερωτηματικές αντωνυμίες (<i>ποιος, ποια, ποιο</i>) • Πληθυντικός αριθμός ονομαστικής - αιτιατικής ουσιαστικών • Οι αριθμοί 1, 3 & 4 • Προσωπικές αντωνυμίες (δυνατός – αδύνατος τύπος (άμεσο αντικείμενο): <i>Εσύ είσαι γιατρός- σε λένε Νατάσα. Αυτοί είναι μηχανικοί- τους ξέρεις?</i>)
ΕΝΟΤΗΤΑ 4 ΒΓΑΙΝΟΥΜΕ ΕΞΩ (σελ. 63-79)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Στην καφετέρια ○ Τα είδη της καφετέριας 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Παραγγελία ειδών σε καφετέρια/ εστιατόριο ▪ Τιμές, λογαριασμός ▪ Μου αρέσει - δεν μου αρέσει 	<ul style="list-style-type: none"> • Τα τρία γένη των επιθέτων-ενικός και πληθυντικός • Συνεκφορά επιθέτου - ουσιαστικού • Περιφραστικός συγκριτικός βαθμός επιθέτων • Ενεστώτας ρημάτων Β' συζυγίας (<i>τηλεφωνώ, μπορώ, αργώ, διαφωνώ κτλ.</i>) • Μου αρέσει/ μου αρέσουν +άρθρο- μου αρέσει να • Αριθμοί 100-1.000.000
ΕΝΟΤΗΤΑ 5 Α' ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ 1-4 (σελ. 79-86)			
ΕΝΟΤΗΤΑ 6 ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ (σελ. 87-102)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Καθημερινές συνήθειες ○ Εβδομαδιαίο πρόγραμμα 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ημέρες της εβδομάδας ▪ Χρονικά διαστήματα του 24ωρου ▪ Ημέρες - ώρες ▪ Εποχές - καιρικά φαινόμενα 	<ul style="list-style-type: none"> • Ρήματα σε -όμαι και -άμαι (<i>έρχομαι- κοιμάμαι</i>) • Χρονικά επιρρήματα • Γενική ενικού αρσενικών και θηλυκών κύριων ονομάτων και ουδέτερων ουσιαστικών (<i>Ο Γιώργος - του Γιώργου, Ο Δημήτρης - του Δημήτρη, η Θεσσαλονίκη - της Θεσσαλονίκης, το βιβλίο - του βιβλίου κτλ.</i>)

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Σύντομα και ευρύτερα χρονικά διαστήματα ▪ Χαιρετισμοί - αποχαιρετισμοί ▪ Ευχές - ονομαστικές εορτές 	
ΕΝΟΤΗΤΑ 7 ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ (σελ.103-124)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Καθημερινές αγορές ○ Φρούτα και λαχανικά (λαϊκή αγορά) ○ Σούπερ μάρκετ ○ Βασικά είδη καθημερινής διατροφής 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Προϊόντα και τιμές ▪ Συνταγές ▪ Ρούχα – παπούτσια - αξεσουάρ ▪ Τα χρώματα ▪ Διατύπωση επιθυμίας, προτίμησης, ικανότητας, υποχρέωσης 	<ul style="list-style-type: none"> • Συνοπτικός Μέλλοντας ομαλών και ανώμαλων ρημάτων A&B συζυγίας - αντιπαραβολή με τον ενεστώτα (<i>διαβάζω- θα διαβάσω, λείπω- θα λείψω, παίζω- θα παίξω, είμαι- θα είμαι, έρχομαι- θα έρθω, ανεβαίνω- θα ανεβώ, βλέπω- θα δω, μιλάω- θα μιλήσω, μπορώ- θα μπορέσω κ.τ.ό.</i>) • Υποτακτική (κατάφαση και άρνηση – ρήματα και εκφράσεις που τη συνοδεύουν (<i>θέλω να αγοράσω πρέπει να πάω- να μην πας!</i>)) • Χρονικές εκφράσεις • Ερωτηματικό επίρρημα: <i>Πόσος-η-πόσο</i> • Το επίρρημα <i>πόσο</i>
ΕΝΟΤΗΤΑ 8 ΕΚΕΙΝΟ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ (σελ. 125-142)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αναμνήσεις από καλοκαιρινές διακοπές ○ Περιγραφή – αφήγηση (τοποθεσίες, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Δρομολόγια ▪ Κράτηση σε ξενοδοχείο ▪ Περιγραφές 	<ul style="list-style-type: none"> • Αόριστος A- B συζυγίας ομαλών –ανώμαλων ρημάτων σε αντιπαραβολή με το συνοπτικό Μέλλοντα (<i>θα αγοράσω- αγόρασα/δεν αγόρασα, θα γράψω- έγραψα, δείχνω- θα δείξω- έδειξα, πάω- πήγα, τρώω- έφαγα, γελώ- θα γελάσω- γέλασα κτλ.</i>) • Επιρρήματα που συνοδεύουν τον Αόριστο • Περιγραφικά επίθετα

	<p>αξιοθέατα)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Μετακινήσεις με διάφορα μέσα μαζικής μεταφοράς ○ Κατευθύνσεις - προορισμοί 		<ul style="list-style-type: none"> • Καταλήξεις θηλυκών ονομάτων νησιών (<i>Ρόδος, Κως, Αμοργός, αλλά: Ο Πόρος, τα Κύθηρα</i>)
<p>ΕΝΟΤΗΤΑ 9 ΒΟΛΤΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ (σελ. 143-156)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αξιοθέατα ○ Διαδρομές στην πόλη μου ○ Αθήνα-Θεσσαλονίκη 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Οδηγίες- πληροφορίες για προορισμούς ▪ Προσφωνήσεις ▪ Συγχαρητήρια ▪ Διαφημίσεις 	<ul style="list-style-type: none"> • Τοπικά επιρρήματα + πρόθεση • συνοπτική Προστακτική ρημάτων Α-Β συζυγίας (<i>κλείνω-έκλεια-κλείσε- κλείστε, ανοίγω- άνοιξα- άνοιξε- ανοίζτε, ζω- έζησα- ζήσε- ζήστε κτλ</i>) • Καταλήξεις της κλητικής των ονομάτων (<i>φίλε μου, κύριε, Νίκο, παιδί μου, πατέρα</i>)
<p>ΕΝΟΤΗΤΑ 10 Β' ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚ Η ΤΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ 6-10 (σελ. 157-166)</p>			

3.2.2 ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π & Φ 2 - ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ, Α., ΚΟΚΚΙΝΙΔΟΥ, Μ., ΠΑΝΤΕΛΟΓΛΟΥ, Α.

	ΔΙΑΛΟΓΟΙ/ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕ Σ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ/ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ	ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ	ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ/ΑΚΟΥΜΕ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΚΑΙ ΜΙΑ ΤΕΣΣΕΡΙΣ&ΜΙΑ ΕΠΟΧΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ
ΕΝΟΤΗΤΑ 1 ΚΑΛΟΚΑΙΡ ΙΝΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ (σελ. 17-39)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Περίοδος καλοκαιρινών διακοπών ○ Προορισμοί ○ Προγραμματισμός ταξιδιού ○ Αναμνήσεις καλοκαιρινών διακοπών ○ Περιγραφή αξιοθέατων/φυσικής ομορφιάς νησιών 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Περιγραφή της καθημερινότητας και των διακοπών ▪ Αναφορά στο παρόν -παρελθόν 	<ul style="list-style-type: none"> • Γενική πτώση των ουσιαστικών/ τριών γενών επιθέτου • Ερωτηματική αντωνυμία: <i>ποιανού/ποιου/ τίνος, ποιανής/ποιας, ποιανού/ποιου</i> • Κτητική αντωνυμία: <i>δικός μου- δική μου- δικό μου</i> • Αριθμοί 1-3-4 (ολογράφως) • Ενεστώτας – Παρατατικός - Αόριστος ενεργητικής φωνής Α - Β συζυγίας ομαλών και ανώμαλων ρημάτων (<i>διαβάζω- διάβαζα- διάβασα, μπορώ- μπορούσα- μπόρεσα, τρώω- έτρωγα- έφαγα, βλέπω- έβλεπα- είδα κτλ.</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Πρώτη μέρα διακοπών στην Ελλάδα 	
ΕΝΟΤΗΤΑ 2 ΚΑΙΡΟΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ (σελ. 40-65)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Δελτίο καιρού ○ Οι τέσσερις εποχές ○ Καιρικά φαινόμενα 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ο καιρός ▪ Συμπτώματα ιώσεων ▪ Τα μέρη του ανθρώπινου 	<ul style="list-style-type: none"> • Υποκείμενο (<i>ποιος- ονομαστική πτώση</i>) • Άμεσο αντικείμενο (<i>αιτιατική-ποιόν, τι</i>) • Έμμεσο αντικείμενο (<i>γενική, πρόθεση + αιτιατική</i>) • Αδύνατοι τύποι προσωπικών αντωνυμιών 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Γνωριμίες στη βροχή 	

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Συμπτώματα ασθενειών ○ Επίσκεψη στο γιατρό 	<p>σώματος</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ιατρικές ειδικότητες ▪ Αναζήτηση φαρμακείου ▪ Τηλέφωνα έκτακτης ανάγκης 	<ul style="list-style-type: none"> • Συνοπτικός μέλλοντας και συνοπτική υποτακτική ενεργ. Φωνής (κατάφαση και άρνηση) ρημάτων σε –ω και ανωμάτων (μένω- θα/ να μείνω, λέω- θα/ να πω, κτλ.) • Μη συνοπτικός μέλλοντας (θα αγοράζω- δεν θα αγοράζω) • Μη συνοπτική υποτακτική (να διαβάζω- να μη διαβάζω) 	
ΕΝΟΤΗΤΑ 3 ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤ ΗΜΙΟ (σελ. 67- 85)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Έναρξη μαθημάτων ακαδημαϊκού έτους ○ Σπουδές - μαθήματα ○ Η εκπαίδευση στην Ελλάδα ○ Στην τράπεζα ○ Στο ταχυδρομείο 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Η καθημερινότητα στο πανεπιστήμιο ▪ Οι βαθμίδες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος ▪ Αποστολή γράμμα-τος ▪ Ενημέρωση λογαριασμού-ανάληψη χρημάτων 	<ul style="list-style-type: none"> • Ουσιαστικά σε –ση –ψη –ξη (η τάξη, η ερώτηση, η σκέψη) • Τα επίθετα: μόνος-η-ο, όλος-η-ο • Το επίρρημα: μόνο • Δεικτικές αντωνυμίες: αυτός- εκείνος • Ενεστώτας των ρημάτων σε –μαι (έρχομαι, κοιμάμαι, βαριέμαι, ασχολούμαι) 	➤ Ποτέ πια μόνη
ΕΝΟΤΗΤΑ 4 ΕΝΟΙΚΙΑ- ΖΕΤΑΙ (σελ.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ενοικίαση σπιτιού ○ Τύποι σπιτιού 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αγγελίες για σπίτι ▪ Αναζήτηση για 	<ul style="list-style-type: none"> • Θηλυκά ουσιαστικά σε –ος (η οδός, η είσοδος) • Αρσενικά ανισοσύλλαβα ουσιαστικά με 	➤ Σπίτι- πίσίνα και άλλες περιπέτειες

86- 113)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Μέρη και αντικείμενα του σπιτιού ○ Συμβουλές ενοικίασης σπιτιού 	<p>ενοικίαση σπιτιού</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Περιγραφή του σπιτιού και της γειτονιάς ▪ Χώροι, αντικείμενα σπιτιού ▪ Προβλήματα του σπιτιού ▪ Λογαριασμοί ▪ Χρώματα ▪ Επαγγέλματα 	<p>πληθ. σε –δες (<i>ο μπαμπάς, ο παππούς, ο μανάβης, ο καφές, ο καφετζής</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επίθετα σε –ής –ιά –ί που δηλώνουν χρώματα και παράγονται από ουσιαστικά (<i>το πορτοκάλι-ο πορτοκαλής κτλ.</i>) • Αόριστες αντωνυμίες: <i>κανένας/κανείς-καμία/ καμιά-κανένα και μερικοί-μερικές-μερικά κάποιος-κάποια- κάποιο</i> • Επιρρήματα που δείχνουν ποσό, τόπο, χρόνο(<i>καθόλου, πουθενά, ποτέ</i>) 	
<p>ΕΝΟΤΗΤΑ 5 ΔΙΑΤΡΟ-ΦΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ (σελ. 114-135)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Σωστή διατροφή ○ Δίαιτα ○ Τρόφιμα 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Οι καθημερινές διατροφικές συνήθειες ▪ Διαφορετικά είδη κουζίνας ▪ Η διατροφική πυραμίδα ▪ Γυμναστική ▪ Μαγειρική ▪ Μεσογειακή διατροφή 	<ul style="list-style-type: none"> • Τα ουδέτερα ουσιαστικά σε –ος (<i>το λάθος, το έδαφος</i>) • Ενεργητική μετοχή ενεστώτα σε –οντας και – όντας • συνοπτική προστακτική (<i>ετοιμάσε-ετοιμάστε</i>) • μη συνοπτική προστακτική (<i>ετοιμάζε-ετοιμάζετε</i>)/ σύγκριση με την συνοπτική υποτακτική (<i>θα/ να ετοιμάσω</i>) • Επιρρήματα - διάκριση από τα επίθετα • Το επίθετο <i>ο πολύς- η πολλή- το πολύ, το επίρρημα πολύ</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανακαλύπτοντας την ελληνική κουζίνα

ΕΝΟΤΗΤΑ 6 ΕΠΑΝΑΛΗ ΨΗ Α' (σελ. 136-145)				
ΕΝΟΤΗΤΑ 7 ΓΙΟΡΤΕΣ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ (σελ. 146- 171)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οι γιορτές των Χριστουγέννων ○ Η Καθαρά Δευτέρα-Απόκριες 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Γιορτές και έθιμα στην Ελλάδα ▪ Τα τραπέζια των εορτών ▪ Σχέδια για το μέλλον 	<ul style="list-style-type: none"> • Ρήματα σε -μαι: συνοπτικός μέλλοντας- συνοπτική υποτακτική (<i>πληρώνομαι-θα/να πληρωθώ, ετοιμάζομαι- θα/να ετοιμαστώ</i>) • συνοπτικός μέλλοντας και συνοπτική υποτακτική: ρήματα σε -άμαι -ιέμαι - ούμαι (<i>θα/να κοιμηθώ, θα/να ασχοληθώ, θα/ να συναντηθώ</i>) • Υποκοριστικά • Μη συνοπτικός μέλλοντας/ μη συνοπτική υποτακτική: ρήμα-τα σε -μια (κατάφαση - άρνηση). <i>Δε θα σηκώνομαι νωρίς- θέλω να μη σηκώνομαι νωρίς</i> • Αναφορικές αντωνυμίες και αναφορικά επιρρήματα (<i>ο οποίος - η οποία - το οποίο, που, όπου</i>) • Τα τακτικά αριθμητικά • Ονόματα με διπλό πληθυντικό (<i>ο χρόνος, ο λόγος</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Περιπέτειες στην Πελοπόννησο
ΕΝΟΤΗΤΑ 8 ΤΕΧΝΟΛΟ- ΓΙΑ (σελ.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Εργασία στον υπολογιστή ○ Ο μηχανισμός 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αγορά νέου υπολογιστή ▪ Μαγαζιά με 	<ul style="list-style-type: none"> • Αόριστος: ρήματα σε -μαι • Επίθετα σε -ης -α -ικο (<i>τεμπέλης- τεμπέλα- τεμπέλικο</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Μέρες τεχνολογίας: κλώνοι, ποντίκια και παπάκια

172- 189)	των Αντικυθήρων ○ Πώς επηρεάζει η τεχνολογία τη ζωή μας ○ Σε κατάσταση με ηλεκτρονικά είδη	τεχνικό εξοπλισμό- τιμές ▪ Τεχνικά χαρακτηριστικά των ειδών τεχνολογίας	<ul style="list-style-type: none"> • Ειδικές προτάσεις (ότι, πως, που) • Επίθετα σε -ύς -ιά -ύ (μακρύς -μακριά - μακρύ) • Επιρρήματα σε -ιά (μακριά, πλατιά κτλ.) 	
ΕΝΟΤΗΤΑ 9 ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ (σελ. 190- 209)	○ Ένας αγώνας μπάσκετ ○ Περιγραφή εικόνων- συζήτηση για τον αθλητισμό ○ Οι Ολυμπιακοί αγώνες ○ Ο Μαραθώνιος ○ Το ποδόσφαιρο σήμερα	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αγαπημένα αθλήματα και ομάδες ▪ Δίνω συγχαρητήρια ▪ Παρακολούθηση αγώνων ▪ Γήπεδο ▪ Ο αθλητισμός παλιά και σήμερα 	<ul style="list-style-type: none"> • Μονολεκτικά παραθετικά επιθέτων και επιρρημάτων • Παρακείμενος: ρήματα σε -ω και -μαι • Υπερσυντέλικος : ρήματα σε -ω και - μαι • Συντελεσμένος μέλλοντας: ρήματα σε - ω και -μαι 	➤ Ανάβαση στον Όλυμπο
ΕΝΟΤΗΤΑ 10 ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ (σελ. 210- 229)	○ Μια βραδιά ανάγνωσης ○ Βιογραφικά στοιχεία πέντε λογοτεχνών	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Τέχνη ▪ Λογοτεχνία ▪ Ποίηση ▪ Παρουσίαση του αγαπημένου μας συγγραφέα/ έργου 	<ul style="list-style-type: none"> • Παρατατικός: ρήματα σε -μαι (έρχομαι, κοιμάμαι, συναντιέμαι, διηγούμαι) • Αρσενικά και θηλυκά ουσιαστικά σε -έας (συγγραφέας, διερμηνέας) 	➤ Όπως στο σινεμά

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Εκθέσεις, θεατρικές παραστάσεις, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις 		
<p>ΕΝΟΤΗΤΑ 11 ΕΡΓΑΣΙΑ (σελ. 230-249)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ο Σπουδές ο Λήψη πτυχίου ο Σταδιοδρομία ο Βιογραφικό σημείωμα ο Αγγελίες για εργασία ο Προσόντα 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αναζήτηση εργασίας ▪ Σύνταξη βιογραφικού σημειώματος ▪ Επαγγέλματα-χώροι και συνθήκες εργασίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Δυνητική με Παρατατικό (<i>θα έκανα, θα πλήρωνα</i>) • Υποθετικοί λόγοι Α-Β-Γ είδους (<i>αν βρεις δουλειά, θα μας κεράσεις/ αν έβρισκες δουλειά, θα μας κερνούσες/ αν είχες βρει δουλειά, θα μας είχες κεράσει</i>) • Μετατροπή ενεργητικής σύνταξης σε παθητική • συνοπτική προστακτική ρημάτων σε -μαι (<i>ετοιμάσου- ετοιμαστείτε, πλύσου- πλυθείτε, ονειρέψου-ονειρευτείτε</i>) • Ουδέτερα ουσιαστικά σε -ν και -σ (<i>το προ-ιόν, το κρέας, το φως</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Η πέμπτη εποχή
<p>ΕΝΟΤΗΤΑ 12 ΕΠΑΝΑΛΗ ΨΗ Β'</p>				

3.2.3 ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΥΠΟΛΟΓΙΑΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ

✓ **Κατανόηση γραπτού λόγου:**

- Επιλογή σωστού-λάθους
- Σύντομες απαντήσεις σε ερωτήσεις
- Ολοκλήρωση προτάσεων με έτοιμες φράσεις
- Συμπλήρωση των κενών σε προτάσεις από το κείμενο/ διάλογο
- Σταυρόλεξο
- Τοποθέτηση προτάσεων/παραγράφων σε σωστή σειρά
- Περιγραφή εικόνων
- Αναζήτηση της σημασίας λέξεων

✓ **Γραμματική:**

- Συμπλήρωση των κενών σε προτάσεις με τον κατάλληλο γραμματικό τύπο
- Αντιστοίχιση (ζευγάρια λέξεων)
- Τοποθέτηση των ρηματικών τύπων κειμένου σε διαφορετικό χρόνο
- Τοποθέτηση του κατάλληλου γράμματος στα κενά των λέξεων
- Τοποθέτηση γραμματικών τύπων στην κατάλληλη στήλη πίνακα
- Δημιουργία προτάσεων
- Τονισμός

✓ **Κατανόηση προφορικού λόγου:**

- Ακουστική άσκηση- Επιλογή της σωστής απάντησης βάσει διαλόγου
- Συμπλήρωση της σωστής απάντησης βάσει διαλόγου
- Τοποθέτηση λέξεων/φράσεων σε σειρά

✓ **Παραγωγή προφορικού λόγου:**

- Δημιουργία συζήτησης σε επίπεδο ομάδας
- Διάλογος δύο ατόμων

- Παιχνίδια ρόλων
- ✓ **Παραγωγή γραπτού λόγου:**
  - Σύνταξη άρθρου σε περιοδικό
  - Περιγραφικά κείμενα
  - Σύνταξη αγγελίας/ βιογραφικού σημειώματος
  - Σύνταξη επιστολής/ μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου
  - Συνέχεια στο σενάριο μιας ιστορίας

3.3 ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α1- ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α2

Η παρούσα μελέτη συνεχίζεται με την ανάλυση της δομής δύο ακόμη εγχειριδίων σχετικών με την εκμάθηση της Ελληνικής γλώσσας, το *Κλικ στα Ελληνικά* επιπέδου Α1 και *Κλικ στα Ελληνικά* επιπέδου Α2. Και στα δύο εγχειρίδια τονίζεται στον υπότιτλο ότι αποτελούν μέθοδο εκμάθησης της ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας, με το πρώτο να απευθύνεται σε εφήβους και ενηλίκους, ενώ στον πρόλογο και των δύο εγχειριδίων επισημαίνεται η συμβολή τους στη διδασκαλία και την εκμάθηση της ελληνικής ως ξένης γλώσσας, καθώς το υλικό που περιλαμβάνουν συνιστά ένα άρτιο βοήθημα, απόλυτα εναρμονισμένο με τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων και με τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής γλώσσας. Ακολουθεί και στα δύο εγχειρίδια ένα εκτενές σημείωμα για το δάσκαλο, στο οποίο αναλύονται οι στόχοι τους οποίους θέτουν προς υλοποίηση τα παρόντα εγχειρίδια, καθώς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κοινού στο οποίο απευθύνονται. Στη συνέχεια, γίνεται αναφορά στις πηγές οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν για τη συγγραφή, στη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ως προς την επιλογή των θεμάτων και το σχεδιασμό των δραστηριοτήτων των συγκεκριμένων εγχειριδίων, καθώς και στη δομή των ενοτήτων που περιλαμβάνονται σε καθένα από αυτά. Ειδικότερα, θίγεται το θέμα της κατανόησης του γραπτού και προφορικού λόγου μέσα από τις ασκήσεις που περιλαμβάνονται στα εγχειρίδια, του λεξιλογίου, της γραμματικής, της προφοράς και της παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου. Τα δύο εγχειρίδια περιλαμβάνουν παράλληλα θεματική ενότητα σχετική με μουσική, καθώς στο έντυπο εγχειρίδιο

περιέχονται σε ηλεκτρονική μορφή ηχητικά αρχεία με ακουστικό υλικό και ευχάριστα τραγούδια, τα οποία συμβάλλουν στην ευχερέστερη αφομοίωση της γνώσης από το μαθητή, ενώ στο τέλος κάθε ενότητας οι εκπαιδευόμενοι έχουν τη δυνατότητα να προχωρήσουν σε αυτοαξιολόγηση. Στη συνέχεια, παρατίθενται κατατοπιστικοί πίνακες με τα περιεχόμενα κάθε ενός από τα δύο εγχειρίδια. Η δομή τους είναι πανομοιότυπη. Το *Κλικ στα Ελληνικά Α1* αποτελείται από έντεκα βασικές ενότητες και τέσσερις ενδιάμεσες επαναληπτικές, ενώ το *Κλικ στα Ελληνικά Α2* από έξι βασικές και δύο επαναληπτικές ενότητες. Κάθε ενότητα περιέχει δέκα επιμέρους υπό-ενότητες (κατανόηση γραπτού λόγου, λεξιλόγιο, γραμματική, κατανόηση προφορικού λόγου, λεξιλόγιο, προφορά, γραμματική, παραγωγή προφορικού λόγου, παραγωγή γραπτού λόγου, τραγούδια). Η εικονογράφηση των ενότητων και στα δύο εγχειρίδια είναι ζωνρή και ευχάριστη με αποτέλεσμα να δημιουργεί στους εκπαιδευόμενους τη ζωνρή επιθυμία και το κίνητρο να συμμετάσχουν με βιωματικό τρόπο στις δραστηριότητες που τα απαρτίζουν, ενώ σε όλες τις ασκήσεις προηγούνται κατατοπιστικά παραδείγματα που βοηθούν τους εκπαιδευόμενους να αντεπεξέλθουν στην επίλυση των ασκήσεων. Αναλυτικότερα, οι κύριες ενότητες, οι υποενότητες και τα προς εξέταση φαινόμενα των δύο εγχειριδίων, παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα:

3.3.1 ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α1 – ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ - ΚΑΡΑΚΥΡΓΙΟΥ, Μ. & ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ, Β.

	Κατανόηση γραπτού λόγου	Λεξιλόγιο	Γραμματική	Κατανόηση προφορικού λόγου	Προφορά	Παραγωγή προφορικού λόγου	Παραγωγή γραπτού λόγου	Ώρα για τραγούδι
ΕΝΟΤΗΤΑ 1 ΓΕΙΑ ΧΑΡΑ	Συστάσεις - χαιρετισμοί	Συστάσεις	Ονομαστική - κλητική κύριων ονομάτων, είμαι, προσωπικές αντωνυμίες	Γνωριμίες, χαιρετισμοί συστάσεις	Τονισμός (λήγουσα, παραλήγουσα προπαραλήγουσα)	Συστήνω-παρουσιάζω	Γράφω το όνομα μου (με λένε, είμαι ο..)	Γεια σου, τι κάνεις
ΕΝΟΤΗΤΑ 2 ΠΟΥ ΜΕΝΕΙΣ	Από πού είσαι	Προσωπικά στοιχεία, συστάσεις, σημεία της πόλης	Καταλήξεις αρσενικών, θηλυκών, ουδέτερων ουσιαστικών, προθέσεις με αιτιατική (τόπος), αριθμοί 1-10, οριστική ενεστώτα (μένω)	Από πού είστε	Τονισμός λέξεων	Μιλώ για μένα	Παρουσιάζω τον εαυτό μου	Μηδέν, ένα και δύο..

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΟΥ	Οικογενειακές σχέσεις	Περιγραφή προσώπων, μέλη οικογένειας, χώρες, εθνικότητες, γλώσσες	Επίθετα, κτητικές αντωνυμίες, οριστική ενεστώτα (μιλάω-μιλώ)	Χώρες, γλώσσες, οικογένεια	-	Περιγράφο εμένα και τους άλλους	Εγώ και η οικογένειά μου	Οικογένεια έχω μεγάλη
ΕΝΟΤΗΤΑ 4 ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΩΙ ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΒΡΑΔΥ	Ελεύθερος χρόνος, δραστηριότητες	Ελεύθερος χρόνος, ημέρες, μήνες, εποχές, ώρα, καθημερινές ασχολίες	Αριθμοί 11-100, ονομαστική πληθυντικού ύ ουσιαστικών, ρήματα: πάω, ακούω, λέω, τρώω, έρχομαι, κοιμάμαι, υποκείμενο, ερωτηματική αντωνυμία	Καθημερινές ασχολίες	/λ/	Περιγράφω τι κάνω στον ελεύθερο χρόνο μου	Αναφέρομαι στις καθημερινές μου ασχολίες	Δευτέρα με Παρασκευή
ΕΝΟΤΗΤΑ 5 ΕΤΟΙΜΑΖ	Ταξίδια	Διακοπές-Αξιοθέατα-Πόλεις-	Ενεστώτας-μπορώ-Συνοπτική	Εκδρομές	[x, c]	Κάνω κράτηση σε ξενοδοχείο	Γράφω και στέλνω κάρτα από τις διακοπές	Επισκέψου τις ακτές

Ω ΤΑΞΙΔΙ		ταξίδι- διαμονή- διατροφή- μετακίνηση	υποτακτική, αριθμοί 100-1.000, τακτικά αριθμητικά 1 ^{ος} - 10 ^{ος} , συγκριτικός βαθμός επιθέτων, β' όρος σύγκρισης				μου	
ΕΝΟΤΗΤΑ 6 ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ, ΣΠΙΤΑΚΙ ΜΟΥ	Ενοικιάσε ις- πωλήσεις κατοικιών	Σπίτι, χώροι, χρώματα, αντικείμενα είδη σπιτιού	Ονομαστική - αιτιατική πτώση ενικού και πληθυντικο ύ αριθμού επιθέτων, συνεκφορές, συνοπτική προστακτικ ή	Ενοικίαση σπιτιού	[k ,c]	Περιγραφή σπιτιών	Περιγραφή του δικού μου σπιτιού	Τώρα πια στην εξοχή
ΕΝΟΤΗΤΑ 7 ΓΙΟΡΤΕΣ!	Γιορτές, ευχετήριες κάρτες	Γιορτινές ευχές, δώρα, καταστήματ	Συνοπτικός Μέλλοντας, δεικτικές	Ένδυση και υπόδηση	[f] [v]	Αγορές	Σύνταξη μιας πρόσκλησης	Όταν έρχονται οι γιορτές

ΩΡΑ ΓΙΑ ΨΩΝΙΑ		α, είδη ένδυσης	αντωνυμίες, δυνατοί-αδύνατοι τύποι (αιτιατική) της προσωπικής αντωνυμίας					
ΕΝΟΤΗΤΑ 8 ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΝΑΒΗ, ΣΤΟ ΠΙΑΤΟ ΜΑΣ	Αγορές ειδών διατροφής	Τρόφιμα Γεύματα	Αόριστες αντωνυμίες, από- για- χωρίς + αιτιατική ερωτηματική ή αντωνυμία (πόσος-η-ο), επίθετο πολύς-πολλή-πολύ	Υγιεινή διατροφή	[p] [b]	Παραγγελία φαγητού	Σύνταξη μιας συνταγής	Στη λαϊκή αγορά
ΕΝΟΤΗΤΑ 9 ΣΠΟΥΔΑΣ ΕΙΣ Η ΔΟΥΛΕΥΕΙΣ	Βαθμίδες εκπαίδευσης, φροντιστήρια	Η τάξη μου, μουσικά όργανα, ασχολίες, επαγγέλματα	Επιρρήματα, παραθετικά επιρρημάτων, Αόριστος	Εργασία, επαγγελμα	[s] [z]	Δίνω συνέντευξη για δουλειά	Περιγράψω μια δραστηριότητα	Μάθε τώρα ελληνικά

ΕΝΟΤΗΤΑ 10 ΠΕΡΑΣΤΙΚ Α	Υγεία όλο το χρόνο	Ασθένειες, φάρμακα, τα μέρη του ανθρώπινου σώματος	Η αναφορική αντωνυμία που, ερωτηματικ ή αντωνυμία ποιανού- τίνος- ποιανής, κτητική αντωνυμία δικός μου, δική μου, δικό μου	Ασθένειες	[γ , j]	Αναζητώ φάρμακα στο φαρμακείο	Δίνω συμβουλές υγείας σε έναν ασθενή	Θέλω να με δει γιατρός
ΕΝΟΤΗΤΑ 11 ΣΤΗ ΣΕΙΡΑ ΣΑΣ, ΠΑΡΑΚΑΛ Ω	Τράπεζα, ηλεκτρονι κή εξυπηρέτη ση πολιτών	Τράπεζα, λογαριασμοί , βιβλιάριο, ταχυδρομείο	Έμμεσο αντικείμενο σε+αιτιατικ ή ευθύς- πλάγιος λόγος	Επιστολογρα φία	Επιτονισμός	Ζητώ πληροφορίες στη τράπεζα	Περιγράφω ένα ατύχημα	Δημόσιες υπηρεσίες

3.3.2 ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α2 – ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ - ΚΑΡΑΚΥΡΓΙΟΥ, Μ. & ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ, Β.

	Κατανόηση γραπτού λόγου	Λεξιλόγιο	Γραμματική	Κατανόηση προφορικού λόγου	Προφορά	Παραγωγή προφορικού λόγου	Παραγωγή γραπτού λόγου	Ωρα για τραγούδι
ΕΝΟΤΗΤΑ 1 ΕΓΩ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ	Γνωριμίες, κοινωνικές επαφές, διαδίκτυο	Περιγραφή ατόμου, επάγγελμα, οικογένεια, σπίτι	Ενεστώτας (λειτουργίες), Αόριστος, Ουδέτερα ανισοσύλλαβα ουσιαστικά	Πόλη και χωριό	[d] [θ]	Πληροφορίες για την πόλη	Περιγραφή ατόμων	Όλοι εμείς
ΕΝΟΤΗΤΑ 2 ΩΡΑ ΓΙΑ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ	Ψυχαγωγία, πολιτιστικές εκδηλώσεις	Είδη διασκέδασης, ενδυμασία, είδη καθημερινής χρήσης	Γενική πτώση ενικού-πληθυντικού αριθμού, γενική προσωπικής αντωνυμίας-έμμεσο αντικείμενο	Αγορές	[rja] [pca]	Πρόταση για έξοδο	Σύνταξη διαφημιστικού κειμένου	Αφίσες, διαφημίσεις
ΕΝΟΤΗΤΑ 3 ΕΧΕΙ	Βόλτα στη Θεσσαλονίκη	Ταξίδια, ξενοδοχεία,	Υποκοριστικά, τακτικά	Καιρικά φαινόμενα	[l] [n]	Σχεδιάζω ένα ταξίδι	Περιγράφω ένα ταξίδι σε φιλική	Θέλω να γίνω Φιλέας

ΛΙΑΚΑΔΑ! ΠΑΜΕ ΜΙΑ ΒΟΛΤΑ?	ίκη- αξιοθέατα της πόλης	ΜΜΕ, καιρικές συνθήκες	αριθμητικά, η δήλωση του μέλλοντος				και επίσημη επιστολή	Φογκ
ΕΝΟΤΗΤΑ 4 ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ!	Κοινωνικές περιστάσεις- ευχές	Ευχές, δημόσιες υπηρεσίες	Άκλιτα ουσιαστικά, πλάγιος λόγος	Δήλωση του γάμου- ληξιαρχείο	-	Αστυνομία- ζητώ πληροφορίες	Περιγραφή μιας αρνητικής εμπειρίας σε επίσημη και φιλική επιστολή	Να ζήσεις, Γιαννάκη
ΕΝΟΤΗΤΑ 5 ΥΓΕΙΑ ΠΑΝΩ ΑΠ' ΟΛΑ!	Κίνδυνοι στο σπίτι για τα παιδιά	Χώροι του σπιτιού, επικίνδυνα αντικείμενα, διατροφή	Συνοπτική υποτακτική, συνοπτική προστακτική, ή, αόριστες αντωνυμίες	Σωστή και υγιεινή διατροφή	-	Αναζήτηση συμβουλών υγείας από γιατρό	Αναζήτηση συμβουλών υγείας και ομορφιάς σε περιοδικό	Μάσκα ομορφιάς
ΕΝΟΤΗΤΑ 6 ΓΡΑΜΜΑΤ Α, ΣΠΟΥΔΑΜ Α-ΤΑ	Σχολείο, εκπαίδευση	Οι βαθμίδες της ελληνικής εκπαίδευσης , προσωπικά στοιχεία, σπουδές, επάγγελμα	Το πρώτο είδος υποθετικού λόγου, δευτερεύουσες ειδικές, αιτιολογικές , χρονικές, τελικές προτάσεις	Προσόντα	-	Προβλήματα στο περιβάλλον εργασίας	Επαγγελματικά προσόντα (φιλική και τυπική επιστολή)	Γράφω το δικό μου τραγούδι

3.3.3 ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α1 - ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Εισαγωγική ενότητα (σελ. 20- 41). Γνωριμία με το ελληνικό αλφάβητο. Παράθεση πίνακα, ο οποίος περιέχει:

- την πλήρη ονομασία κάθε γράμματος
- την απόδοση του με τον αντίστοιχο φθόγγο (π.χ. βήτα [v])
- ένα κύριο όνομα το οποίο αρχίζει με κάθε ένα από τα γράμματα του ελληνικού αλφαβήτου
- Τα δίψηφα φωνήεντα και τα δίψηφα σύμφωνα *μπ, ντ, γκ (γγ), τσ και τζ*.

Υποενότητα: Ξέρω Ελληνικά? (σελ. 21-25).

- Άσκηση 1: Βρίσκω τη λέξη στη γλώσσα μου και στα Ελληνικά
- Άσκηση 2: πολυτροπικά κείμενα – συνδυασμός εικόνας και λέξης. Αντιστοίχιση της ελληνικής λέξης με τη αντίστοιχη της αγγλικής.
- Άσκηση 3: ανάγνωση πινακίδων με ονόματα περιοχών σε ελληνικά (με ελληνικούς και λατινικούς χαρακτήρες).
- Άσκηση 4: συνδυασμός εικόνας – λέξης. Αναγνώριση λέξεων.
- Ασκήσεις 5&6: χρήση των κεφαλαίων και πεζών γραμμάτων του ελληνικού αλφάβητου για την ονομασία κάθε εικόνας.
- Άσκηση 7: εντοπισμός του λάθους μέσα στις λέξεις

Υποενότητα: Ακούω και λέω (σελ. 26-39)

1) Εντοπισμός των αλλοφώνων των [e], [i], [o] και [u]

Ασκήσεις:

- εντοπισμός του σωστού φθόγγου μέσα στις λέξεις που συνοδεύονται από την αντίστοιχη εικόνα (π.χ. *βρίσκεις το ο, ω- παγωτό, βρίσκεις το ι, η, ει, οι- άνοιξη, χειμώνας*)
- Ακούω και συμπληρώνω τα κενά στις λέξεις με τους παραπάνω φθόγγους.

- 2) Σχηματισμός και προφορά των δίψηφων φωνηέντων *av* και *ευ*, *αι* και *άι*, *αι* (με διαλυτικά), *οι*, *όι*, *οι* (με διαλυτικά), *ωί*, *εί*, *ει* (με διαλυτικά)

Ασκήσεις:

- Εντοπισμός των διαφορών στην προφορά λέξεων οι οποίες περιέχουν τα παραπάνω δίψηφα φωνήεντα (π.χ. *παιδάκια- παιδάκια*)
- Ακούω και διαβάζω σωστά τις λέξεις (*Αϊβαλί, Αιθιοπία, προϊόν* κτλ.)
- Προσθήκη τόνου και διαλυτικών σε λέξεις

- 3) Παρουσίαση των φθόγγων και συμπλεγμάτων [v], [(m)b],[p], [f], [θ], [d], [t], [(n)d], [γ,j],[x,c], [k,c], [(n)g], [z], [s], [ts] και [dz], [l], [m], [n], [r] και των διπλών [ps] και [ks]

Ασκήσεις:

- Ακούω και προφέρω σωστά λέξεις οι οποίες περιλαμβάνουν τους παραπάνω φθόγγους, δίψηφα φωνήεντα και δίψηφα σύμφωνα (π.χ. Δεκέμβριος)
- Εντοπισμός των φθόγγων μέσα στις λέξεις, οι οποίες συνοδεύονται από αντίστοιχη εικόνα
- Ακούω και συμπληρώνω σωστά (π.χ. Αλ_ανία, _αχρείν, _άρπαθος, Μπαγκλα_ές, Λου_εμβούργο κτλ.)

Υποενότητα: Γράφω και τονίζω (σελ. 40- 41)

- Άσκηση 1: τοποθέτηση σε σωστή σειρά αναγραμματισμένων συλλαβών λέξεων (π.χ. κο-μπρό-λο = μπρόκολο)
- Άσκηση 2: τοποθέτηση της κατάλληλης συλλαβής στις λέξεις που συνοδεύονται από εικόνα
- Άσκηση 3: τοποθέτηση των λέξεων που δίνονται στην κατάλληλη στήλη του πίνακα, σύμφωνα με το παράδειγμα (*γάλα, ελιά, μπρόκολο, αλάτι, πιπεριά, γαρίφαλο, καλημέρα*)
- Άσκηση 4: ακούω και τονίζω σωστά τις λέξεις

Πρώτη ενότητα: Γεια χαρά (σελ. 42- 53)

Πρώτη υποενότητα: Κατανόηση γραπτού λόγου (σελ. 42)

Θέμα: συστάσεις-χαιρετισμοί

- Σχολιασμός της εικόνας στην αρχή της ενότητας

- Ανάγνωση κειμένων που τις συνοδεύουν
- Αναφορά σε ελληνικά ονόματα ή ονόματα της πατρίδας των μαθητών (άσκηση 1)
- Αντιστοίχιση των κύριων ονομάτων σύμφωνα με τα κείμενα (άσκηση 2)

Δεύτερη υποενότητα: Λεξιλόγιο (σελ. 43- 44 και σελ. 48)

- Χρήση λέξεων και εκφράσεων σχετικών με τους χαιρετισμούς και τις συστάσεις (καλημέρα, καλησπέρα, γεια σου, τι κάνεις, πολύ καλά, χαίρω πολύ, είμαι ο/η κ.α.)
- Ασκήσεις:
  - ✓ Επιλογή σωστής απάντησης
  - ✓ Αναγραφή του ονόματος από κάθε μαθητή (Με λένε...)
  - ✓ Χαιρετισμοί
  - ✓ Συμπλήρωση του πίνακα από κάθε μαθητή, μέσα από ερωτήσεις στους συμμαθητές τους
  - ✓ Τοποθέτηση φράσεων από το παραπάνω λεξιλόγιο στην κατάλληλη στήλη του πίνακα
  - ✓ Συμπλήρωση διαλόγων (π.χ. *Γειά σου, τι κάνεις? Πολύ καλά, εσύ? Όλα καλά*)

Τρίτη υποενότητα: Γραμματική. Βλέπω και παρατηρώ (σελ. 44-46 και 50-51)

- Ονομαστική και κλητική πτώση των κύριων ονομάτων
- Τα άρθρα και οι καταλήξεις που τα συνοδεύουν
- Κλίση της οριστικής ενεστώτα του ρήματος είμαι
- Δυνατοί και αδύνατοι τύποι των προσωπικών αντωνυμιών

Ασκήσεις:

- ✓ Επιλογή του σωστού γένους, άρθρου, κατάληξης των κύριων ονομάτων
- ✓ Επιλογή του σωστού τύπου του ρήματος είμαι ή της προσωπικής αντωνυμίας
- ✓ Τοποθέτηση στη σωστή στήλη του πίνακα με το σύμβολο του αρσενικού και θηλυκού γένους τα ονόματα που δίνονται στην εκφώνηση. Προσθήκη του κατάλληλου άρθρου
- ✓ Συμπλήρωση του άρθρο στα κύρια ονόματα
- ✓ Συμπλήρωση του κατάλληλου τύπου της προσωπικής αντωνυμίας

- ✓ Ανάγνωση των διαλόγων και απαντήσεις στην ερώτηση: *είμαι ο.. - με λένε..* με συμπλήρωση των προτάσεων
- ✓ Διόρθωση των λαθών στα άρθρα και τις καταλήξεις των ονομάτων
- ✓ Διεξαγωγή διαλόγου με έναν καινούριο συμμαθητή
- ✓ Δημιουργία διαλόγου τεσσάρων ατόμων

Τέταρτη υποενότητα: Κατανόηση προφορικού λόγου (σελ. 47)

- τοποθέτηση του σωστού αριθμού στις εικόνες
- συμπλήρωση των κενών με την κατάλληλη λέξη ή φράση

Πέμπτη υποενότητα: Προφορά (σελ. 49)

- τοποθέτηση των λέξεων στον πίνακα ανάλογα με τον αριθμό συλλαβών τους και τη συλλαβή που τονίζεται
- τονισμός λέξεων

Έκτη υποενότητα: Παραγωγή προφορικού λόγου (σελ. 51)

- παρατήρηση εικόνων και δημιουργία διαλόγων χρησιμοποιώντας λέξεις, όπως: *τι κάνετε, γεια σας, είμαι ο.., όχι δεν κ.τ.ό.*

Έβδομη υποενότητα: Παραγωγή γραπτού λόγου (σελ. 53)

- Απάντηση στις ερωτήσεις: *Γεια σου, τι κάνεις- Πώς σε λένε σε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου*

Ογδοη υποενότητα: (σελ.53)

- Ωρα για τραγούδι (επισήμανση των κύριων ονομάτων του κειμένου)
- Τώρα ξέρεις – Πίνακας (συνοπτική παρουσίαση όσων διδάχτηκαν στην ενότητα)

Δεύτερη ενότητα: Πού μένεις (σελ. 54- 67).

Θέμα : χώρα ή πόλη διαμονής - οδός κατοικίας

Πρώτη υποενότητα: Κατανόηση γραπτού λόγου (σελ. 54)

- Σχολιασμός των φωτογραφιών
- Ανάγνωση και κατανόηση των κειμένων (πόλεις που εικονίζονται- πόλεις της Ελλάδας)
- Επιλογή της απάντησης Σωστό-λάθος και συμπλήρωση του πίνακα σύμφωνα με τα κείμενα
- Διατύπωση ερωτήσεων στους συμμαθητές

Δεύτερη υποενότητα: Λεξιλόγιο (σελ. 55-56 και 61-63)

- Αντιστοίχιση των νοηματικά όμοιων φράσεων και αναγραφή των ζευγαριών που προκύπτουν (π.χ. είμαι ο Άρης= με λένε Άρη)
- Εντοπισμός φράσεων του κειμένου και επεξήγηση τους (π.χ. είσαι καλά?)
- Συμπλήρωση σωστά των στοιχείων αποστολέα και παραλήπτη σε επιστολή
- Αντιστοίχιση των πληροφοριών στις δύο στήλες.
- Συμπλήρωση των καρτών με τα βασικά ατομικά στοιχεία (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνο)
- Χρήση των προθέσεων από + σε με αιτιατική για δήλωση του τόπου (π.χ. Η στάση είναι **κοντά στο** πάρκο- το γήπεδο είναι **πίσω από** το σχολείο)

Τρίτη υποενότητα: Γραμματική. Βλέπω και παρατηρώ (σελ. 57- 60 και 64-65)

- Εμπρόθετοι επιρρηματικοί προσδιορισμοί (από το Βόλο, στην Αθήνα κτλ)
- Ονομαστική και αιτιατική πτώση αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων κύριων ονομάτων σε -ος -ας -ης, -α -η και -ο -ι -μα (π.χ. *Ο Βόλος, Ο Λαγκαδάς, Ο Ταξιάρχης, η Αθήνα, η Θεσσαλονίκη, το Ναύπλιο, το Σουφλί, το Πανόραμα*)
- Ονομαστική πτώση αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ονομάτων σε -ας -ος -ης, θηλυκών σε -α και -η, ουδέτερων σε -ο -ι -μα (*ο μπαμπάς, ο κινηματογράφος, ο φοιτητής, η πλατεία, η σχολή, το ξενοδοχείο, το σπίτι, το διάβασμα*)
- Καταλήξεις ρημάτων ενεστώτα ενεργητικής φωνής (αρχίζω, σπουδάζω κ.α.). Κλίση του ρήματος μένω

Ασκήσεις:

- ✓ Τοποθετώ τα ονόματα στη σωστή στήλη ανάλογα με το άρθρο

- ✓ Χρησιμοποιώ το ρήμα *είμαι* και *μένω* για δημιουργία προτάσεων
- ✓ Επιλέγω το σωστό πρόσωπο των ρημάτων
- ✓ Γνωρίζω τους αριθμούς 1 έως 10 μέσα από ασκήσεις πρόσθεσης και αφαίρεσης
- ✓ Επιτραπέζιο παιχνίδι Bingo (Περιγραφή και εύρεση συγκεκριμένης εικόνας από πίνακα)

Τέταρτη υποενότητα: Κατανόηση προφορικού λόγου (σελ. 61)

- Σχολιάζω τις εικόνες σχετικά με δραστηριότητες και διασκέδαση
- Ακούω το διάλογο και επιλέγω τις σωστές προτάσεις
- Δημιουργώ ομάδες τριών ατόμων και συνεχίζω το διάλογο

Πέμπτη υποενότητα: Προφορά (σελ. 63)

- Συμπληρώνω τις λέξεις στον πίνακα, ανάλογα με τον αριθμό συλλαβών τους και τη συλλαβή που τονίζεται
- Ακούω και τονίζω σωστά τις λέξεις

Έκτη υποενότητα: Παραγωγή προφορικού λόγου (σελ. 66)

- Διατυπώνω ερωτήσεις στο συμμαθητή μας σχετικές με την κατοικία του. Χρήση επιρρηματικών προσδιορισμών
- Παιχνίδι ρόλων (ερωτήσεις / απαντήσεις σε κάποιον φίλο)

Έβδομη υποενότητα: Παραγωγή γραπτού λόγου (σελ. 67)

- Συντάσσω ένα σύντομο κείμενο, στο οποίο παρουσιάζω τον εαυτό μου ως δασκάλα ελληνικών. Παραθέτω όλες τις απαραίτητες πληροφορίες

Όγδοη υποενότητα: (σελ. 67)

- Ώρα για τραγούδι (συμπλήρωση των λέξεων που λείπουν)
- Τώρα ξέρεις

Τρίτη ενότητα: Η οικογένεια μου (σελ. 68- 81)

Θέμα: Οικογένεια – συγγενικοί δεσμοί

Πρώτη υποενότητα: Κατανόηση γραπτού λόγου (σελ. 68-69)

- Σχολιασμός εικόνας με τα μέλη μιας οικογένειας
- Διαβάζω και κατανοώ το περιεχόμενο μιας επιστολής
- Επιλογή της σωστής απάντησης, σύμφωνα με τις πληροφορίες του κειμένου

Δεύτερη υποενότητα: Λεξιλόγιο (σελ. 69-70 και 76- 78)

- Ενώνω τις συνώνυμες και τις αντώνυμες φράσεις και καταγράφω τα ζεύγη (π.χ. *Η Μαρία είναι ξανθιά- Η Μαρία δεν είναι μελαχρινή. Το σπίτι είναι καινούριο- το σπίτι είναι παλιό*)
- Βλέπω το οικογενειακό δέντρο, διαβάζω τις πληροφορίες και απαντώ τις ερωτήσεις (π.χ. *τι έχει ο Κώστας τον Νίκο- μπαμπά*)
- Συμπληρώνω τον πίνακα, σύμφωνα με το διάλογο που πραγματοποιώ με το διπλανό μου
- Κατάρτιση οικογενειακού δέντρου από τους μαθητές
- Χώρες, εθνικότητες και γλώσσες που μιλούν (π.χ. Ελλάδα- Έλληνας- ελληνικά)
- Παιχνίδι τένις με λέξεις που δηλώνουν χώρα, εθνικότητα και γλώσσα
- Συζήτηση με τους συμμαθητές για τη χώρα καταγωγής και τη γλώσσα τους

Τρίτη υποενότητα: Γραμματική. Βλέπω και παρατηρώ (σελ.73- 74 και 79)

- Γνωριμία με τους δυνατούς τύπους των προσωπικών αντωνυμιών (*εγώ, εσύ, αυτός, εμείς, εσείς κτλ*)
- Οι κτητικές αντωνυμίες (*το όνομα της, το σπίτι μας, η αδελφή τους κτλ*)
- Κλίση του ρήματος *μιλάω –μιλώ*. Υπενθύμιση του ρήματος *μένω*

Ασκήσεις:

- ✓ Επιλογή του σωστού προσώπου των ρημάτων για:
- Συμπλήρωση του νοήματος του κειμένου και
- Δημιουργία μιας σύντομης ιστορίας
- ✓ Τονισμός λέξεων (φαινόμενο της έγκλισης τόνου)
- Περιγραφή προσώπων με χρήση επιθέτων

Τέταρτη υποενότητα: Κατανόηση προφορικού λόγου (σελ. 75)

- Ακουστική άσκηση. Επιλογή του σωστού προσώπου σύμφωνα με τις πληροφορίες

Πέμπτη υποενότητα: Παραγωγή προφορικού λόγου (σελ. 80)

- Χρήση επιθέτων για περιγραφή του εαυτού μας (π.χ. *όμορφος, ψηλός, ξανθός*)
- Διατύπωση ερωτήσεων στους συμμαθητές σχετικά με τη φιλία
- Παιχνίδι ρόλων (ερωτήσεις και απαντήσεις σε ένα νέο φίλο για την οικογένεια του και τον ίδιο)

Έκτη υποενότητα: Παραγωγή γραπτού λόγου (σελ. 81)

- Σύνταξη κειμένου το οποίο περιλαμβάνει βασικά στοιχεία για το μαθητή και την οικογένεια του (καταγωγή, τόπος κατοικίας, επάγγελμα, γλώσσες)

Έβδομη υποενότητα: (σελ. 81)

- Ωρα για τραγούδι (συμπλήρωση των λέξεων που λείπουν από το κείμενο)
- Τώρα ξέρεις
- **Ωρα για επανάληψη:** επαναληπτικές ασκήσεις που αφορούν στις ενότητες 1-3.

Τέταρτη Ενότητα: Από το πρωί μέχρι το βράδυ (σελ. 86- 87).

Θέμα: ελεύθερος χρόνος, ψυχαγωγία, δραστηριότητες.

Πρώτη υποενότητα: Κατανόηση γραπτού λόγου

- Σχολιασμός εικόνων
- Ανάγνωση και κατανόηση κειμένου (*Νέοι και ελεύθερος χρόνος*)
- Δημιουργία προτάσεων

Δεύτερη υποενότητα: Λεξιλόγιο (σελ. 87-90 και 97-101)

- Συνώνυμες φράσεις (π.χ. *όχι πολύ- λίγο*)
- Αντώνυμες φράσεις (π.χ. *ξυπνάω νωρίς- ξυπνάω αργά*)
- Οι τέσσερις εποχές- οι δώδεκα μήνες- οι μέρες της εβδομάδας
- Τα καιρικά φαινόμενα

- Εκμάθηση της ώρας
- Επεξήγηση λέξεων και φράσεων (*ταινία, βιβλιοθήκη, ηλεκτρονικός υπολογιστής, διαβάζω τα βιβλία*)
- Δημιουργία ολοκληρωμένων προτάσεων (αντιστοίχιση- παρατήρηση εικόνων)
- Δημιουργία διαλόγων
- Επίλυση σταυρολέξου (ημέρες και μήνες)
- Επιλογή ουσιαστικών και ρημάτων για τη συμπλήρωση κενών
- Ακουστική άσκηση. Επιλογή κατάλληλης δραστηριότητας για κάθε πρόσωπο
- Καταγραφή ωρών
- Συμπλήρωση εβδομαδιαίου προγράμματος (ώρες- δραστηριότητες)

Τρίτη υποενότητα: Γραμματική. Βλέπω και παρατηρώ (σελ. 91-95 και 103-107)

- Αριθμοί 11-100
- Κλίση των ρημάτων *πάω, ακούω, λέω*
- Υπενθύμιση του ρήματος *μιλάω- μιλώ*
- Ενικός και πληθυντικός αριθμός αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών (*ο αγώνας- οι αγώνες, η ταινία-οι ταινίες, το μάθημα- τα μαθήματα, το βιβλίο- τα βιβλία*)
- Υποκείμενο (*ποιος- ποια* – ονομαστική πτώση)- αντικείμενο (*τι- αιτιατική πτώση*)
- Κλίση των ρημάτων *τρώω, έρχομαι, κοιμάμαι*

Τέταρτη υποενότητα: Κατανόηση προφορικού λόγου (σελ.96)

- Καθημερινές συνήθειες και δραστηριότητες των μαθητών
- Ακουστική άσκηση. Επιλογή της σωστής εικόνας – καταγραφή των καθημερινών δραστηριοτήτων

Πέμπτη υποενότητα: Προφορά (σελ. 102)

- Ο φθόγγος /λ/
- Τοποθέτηση λέξεων στην κατάλληλη στήλη του πίνακα
- Ανάγνωση και σωστή προφορά από τους μαθητές
- Δημιουργία σύντομης ιστορίας

Έκτη υποενότητα: Παραγωγή προφορικού λόγου (σελ. 108)

- Διεξαγωγή διαλόγου για τις καθημερινές δραστηριότητες
- Ακουστική άσκηση συμπλήρωσης κενών
- Παιχνίδι ρόλων (δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου)

Έβδομη υποενότητα: Παραγωγή γραπτού λόγου (σελ. 109)

- Τοποθέτηση λέξεων στα κενά του κειμένου
- Επιστολή – περιγραφή καθημερινών δραστηριοτήτων

Όγδοη υποενότητα: Ώρα για τραγούδι (σελ. 109)

- Ακουστική άσκηση – επιλογή της κατάλληλης πρότασης για συμπλήρωση των κενών
- Τώρα ξέρεις

Πέμπτη ενότητα: Ετοιμάζω ταξίδι (σελ. 110- 131)

Θέμα: ταξίδια, διακοπές, αναψυχή

Πρώτη υποενότητα: Κατανόηση γραπτού λόγου (σελ. 110-111)

- Σχολιασμός εικόνων με μέσα συγκοινωνίας και ανθρώπους που ταξιδεύουν
- Κείμενο- επιστολή με θέμα τον προγραμματισμό ενός ταξιδιού μεταξύ φίλων
- Ασκήσεις με αντιστοίχιση και επιλογής της σωστής απάντησης

Δεύτερη υποενότητα: Λεξιλόγιο (σελ. 111-113 και 120-125)

- Λεξιλόγιο σχετικό με:
  - ταξίδια- διακοπές
  - μετακινήσεις- μεταφορές
  - διαμονή
  - διατροφή

Τυπολογία ασκήσεων λεξιλογίου:

- κλειστού τύπου (αντιστοίχιση, εύρεση συγκεκριμένων λέξεων κειμένου, συμπλήρωση κενών με λέξεις που δίνονται, κρυπτόλεξο)

- ανοικτού τύπου (δημιουργία προτάσεων και διαλόγων)

Τρίτη υποενότητα: Γραμματική (σελ. 114- 118 και 126- 129)

Γραμματικά φαινόμενα:

- κλίση του ενεστώτα των οξύτονων ρημάτων (μπορώ, αργώ κτλ)
- σχηματισμός της συνοπτικής υποτακτικής στην κατάφαση και την άρνηση μετά από ρήματα εξάρτησης και το να (μπορώ να αγοράσω κτλ)
- τακτικά αριθμητικά από το εκατό έως το χίλια σε σχέση με τα απόλυτα
- δεύτερος όρος σύγκρισης μέσα από παραδείγματα (λ.χ. Η Μαρία είναι πιο ψηλή από την Ελένη)
- διαφημιστικό κείμενο με τις ημέρες της βδομάδας

Τυπολογία ασκήσεων γραμματικής:

- κλειστού τύπου (σύντομες απαντήσεις σε ερωτήσεις κειμένου, καταγραφή ρημάτων με βάση την κατάληξη, εντοπισμός του λάθους και των σωστών ρημάτων από πίνακα, τοποθέτηση ρήματος στον κατάλληλο τύπο)
- ανοικτού τύπου (δημιουργία προτάσεων και διαλόγων)

Τέταρτη υποενότητα: Κατανόηση προφορικού λόγου (σελ. 119- 120)

- Σχολιασμός εικόνων με πόλεις και χώρες του κόσμου
- Ακουστική άσκηση- επιλογή του σωστού
- Καταγραφή της συνέχειας του διαλόγου

Πέμπτη υποενότητα: Προφορά (σελ. 125)

- Το /x/
- Ακουστική άσκηση: σωστή προφορά λέξεων
- Εξοβελισμός λέξης που δεν ταιριάζει με τις υπόλοιπες
- Δημιουργία προφορικής ιστορίας βάσει συγκεκριμένου λεξιλογίου

Έκτη υποενότητα: Παραγωγή προφορικού λόγου (σελ. 130)

- Διάλογοι σχετικοί με προετοιμασία ενός ταξιδιού

- Σχολιασμός εικόνων
- Συμπλήρωση κενών στις προτάσεις
- Παιχνίδια ρόλων (ταξιδιώτης – υπάλληλος ξενοδοχείου/ υπάλληλος ΟΑΣΑ)

Έβδομη υποενότητα: Παραγωγή γραπτού λόγου (σελ. 131)

- Φιλική επιστολή στην οποία περιγράφονται οι διακοπές στη Θεσσαλονίκη
- Συμπλήρωση κενών με λέξεις σχετικές με μετακίνηση και διαμονή

Όγδοη υποενότητα: (σελ. 131)

- Ωρα για τραγούδι
- Τώρα ξέρεις

Έκτη ενότητα: Σπίτι μου, σπιτάκι μου (σελ. 132- 153)

Θέμα: τύποι κατοικίας

Πρώτη υποενότητα: Κατανόηση γραπτού λόγου (σελ. 132-133)

- Σχολιασμός φωτογραφιών που απεικονίζουν είδη σπιτιών και δημιουργία προτάσεων
- Ανάγνωση κειμένων πληροφοριακού τύπου (αγγελίες πώλησης κατοικιών)
- Άσκηση κατανόησης σωστού- λάθους

Δεύτερη υποενότητα: Λεξιλόγιο (σελ. 133-135 και 139-142)

- Τα μέρη του σπιτιού και τα οικιακά είδη
- Τα χρώματα

Τυπολογία ασκήσεων λεξιλογίου:

- ασκήσεις κλειστού τύπου (ακούω και συμπληρώνω, επιλογή της σωστής λέξης, αντιστοίχιση, διόρθωση λαθών σε λέξεις του κειμένου, διατύπωση ερωτήσεων με έτοιμες φράσεις)
- ασκήσεις ανοικτού τύπου (σύνταξη αγγελίας, αναλυτική περιγραφή ενός σπιτιού, διεξαγωγή διαλόγου, περιγραφή εικόνων με χρήση συγκεκριμένων λέξεων)

Τρίτη υποενότητα: Γραμματική (σελ. 136- 138 και 144-147)

- Λειτουργία και σημασία των επιθέτων, είτε ως επιθετικών προσδιορισμών, είτε ως κατηγορουμένων (*Έχω ωραία γειτονιά- οι γείτονες είναι καλοί*)
- συνεκφορά επιθέτου με ουσιαστικό με τα τρία γένη των άρθρων στην ονομαστική και αιτιατική πτώση ενικού και πληθυντικού αριθμού (π.χ. ο ωραίος πίνακας- η μεγάλη οικοδομή- το μεγάλο δωμάτιο, τους ωραίους πίνακες- τις μεγάλες οικοδομές- τα μεγάλα δωμάτια)
- προστακτική έγκλιση (*πάρτε, βάλτε, αφήστε* κτλ.)- κλίση του β' ενικού και β' πληθυντικού της προστακτικής ενεργητικής φωνής ομαλών και ανώμαλων ρημάτων στην κατάφαση και άρνηση τους, όπως : *ακούω, παίζω, λείπω, μιλώ, στέλνω, μαθαίνω, βλέπω* και παθητικής φωνής: *έρχομαι, κάθομαι* (άκουσε- ακούστε, παίξε- παίξτε, λείψε- λείψτε, μίλησε- μιλήστε, δεσ- δείτε , έλα – ελάτε, μην ακούσεις, μη δεις, μη μιλήσεις, μην ακούσεις κτλ)

Τυπολογία ασκήσεων γραμματικής :

- Ασκήσεις κλειστού τύπου: επιλογή του σωστού, διόρθωση λαθών σε κείμενο, συμπλήρωση κενών με τον κατάλληλο τύπο, ανάγνωση κειμένου- μονολεκτική απάντηση, συμπλήρωση πίνακα με τον κατάλληλο τύπο ρήματος, τονισμός λέξεων
- Ασκήσεις ανοικτού τύπου: σύνταξη κειμένου- περιγραφή του σπιτιού μας, σύνταξη σύντομου μηνύματος με συμβουλές

Τέταρτη υποενότητα: Κατανόηση προφορικού λόγου (σελ. 139)

- Διαφορετικά είδη κατοικίας- σχολιασμός εικόνων
- Ακουστική άσκηση- επιλογή της σωστής απάντησης
- Διεξαγωγή ερωτήσεων μεταξύ συμμαθητών

Πέμπτη υποενότητα: Προφορά (σελ. 143)

- Το /k/
- Ακουστική άσκηση- προφορά λέξεων
- Επιλογή της λέξης που δεν ταιριάζει
- Δημιουργία μιας ιστορίας με τις παραπάνω λέξεις

Έκτη υποενότητα: Παραγωγή προφορικού λόγου (σελ. 148)

- Επιλογή των κατάλληλων επιθέτων για περιγραφή του σπιτιού και της γειτονιάς μας
- Διεξαγωγή διαλόγου
- Ακουστική άσκηση- συμπλήρωση κενών με την κατάλληλη λέξη
- Παιχνίδια ρόλων – πελάτης / μεσίτης, φίλος που αναζητά ή δίνει συμβουλές για ανακαίνιση σπιτιού

Έβδομη υποενότητα: Παραγωγή γραπτού λόγου (σελ. 149)

- Φιλική επιστολή- αναλυτική περιγραφή του σπιτιού και της γειτονιάς

Όγδοη υποενότητα: (σελ. 149)

- Ώρα για τραγούδι
- Τώρα ξέρεις
- Περιγραφή της ζωής στην πόλη ή το χωριό

❖ Σελίδες: 150- 153: Επαναληπτικές ασκήσεις των εννοιών : 4-6

Έβδομη ενότητα: Γιορτές, ώρα για ψώνια (σελ. 154- 173)

Θέμα: Γιορτές, χριστουγεννιάτικες αγορές

Πρώτη υποενότητα: Κατανόηση γραπτού λόγου (σελ. 154-155)

- Παρατήρηση και σχολιασμός εικόνων από τις γιορτές των Χριστουγέννων
- Ανάγνωση και κατανόηση κειμένου
- Συμπλήρωση κενών
- Διατύπωση ερωτήσεων σχετικά με το περιεχόμενο του

Δεύτερη υποενότητα: Λεξιλόγιο (σελ. σελ. 155- 156 και 162- 166)

- Λέξεις και φράσεις σχετικές με την ατμόσφαιρα των εορτών
- Τυπολογία ασκήσεων λεξιλογίου:
- ✓ Ασκήσεις κλειστού τύπου : αντιστοίχιση ερωτήσεων- απαντήσεων, εικόνων- λέξεων, αντώνυμων ζευγών, συμπλήρωση κενών λέξεων, σταυρόλεξο, επεξήγηση υπογραμμισμένων λέξεων, επιλογή του σωστού, δημιουργία σχεδιαγράμματος

βάσει κειμένου και λίστας αγορών με λέξεις που δίνονται, τοποθέτηση της σωστής λέξης ανά εικόνα

- ✓ Ασκήσεις ανοικτού τύπου : ερωτήσεις – απαντήσεις και δημιουργία προτάσεων

Τρίτη υποενότητα: Γραμματική (σελ. 157- 161 και 169- 171)

- συνοπτικός μέλλοντας, αντιπαραβολικά με την οριστική ενεστώτα και την συνοπτική υποτακτική (π.χ. πετάω- θα πετάξω- να πετάξω, ακούω-θα ακούω- να ακούσω κτλ)
- χρήση του μορίου *θα* για κάτι που θα συμβεί στο μέλλον
- μέλλοντας του ρήματος *είμαι* (εγώ θα είμαι- εσύ θα είσαι κτλ)
- κλίση των δεικτικών αντωνυμιών *αυτός-ή-ό* και *εκείνος-η –ο*.
- το άρθρο και οι δυνατοί/ αδύνατοι τύποι της προσωπικής αντωνυμίας (π.χ. *Βλέπω εσένα-σε βλέπω, θα δει τη μητέρα του τις γιορτές- θα τη δει τις γιορτές ή θα δει αυτήν- θα τη δει* κτλ)

Τυπολογία ασκήσεων γραμματικής:

- Ασκήσεις ανοικτού τύπου: απαντήσεις σε ερωτήσεις κατανόησης κειμένου, δημιουργία προτάσεων και κειμένου σε χρόνο μέλλοντα, δημιουργία προτάσεων με χρήση αντωνυμιών, δημιουργία νέου κειμένου
- Ασκήσεις κλειστού τύπου: αναγραφή των λέξεων που δηλώνουν το παρόν και το μέλλον, εντοπισμός ρημάτων από πίνακα, εντοπισμός του λάθους σε προτάσεις, συμπλήρωση κενών με ρήματα και αντωνυμίες, επιλογή του κατάλληλου τύπου ρήματος, αντιστοίχιση

Τέταρτη υποενότητα: Κατανόηση προφορικού λόγου (σελ. 162)

- Σχολιασμός εικόνων σχετικές με τον καταναλωτισμό
- Ακουστική άσκηση- συμπλήρωση των κενών του κειμένου
- Διεξαγωγή διαλόγου στην τάξη

Πέμπτη υποενότητα: Προφορά (σελ. 163)

- Ο φθόγγος / f/
- Ακουστική άσκηση- προφορά λέξεων με το συγκεκριμένο φθόγγο

- Διαγραφή της λέξης που δεν ταιριάζει
- Προφορική δημιουργία μιας ιστορίας

Έκτη υποενότητα: Παραγωγή προφορικού λόγου (σελ. 172)

- Ακουστική άσκηση- συμπλήρωση κενών
- Διάλογος σχετικά με τη ένδυση σε διάφορες περιστάσεις
- Περιγραφή εικόνων με δύο διαφορετικούς προορισμούς διακοπών
- Παιχνίδι ρόλων: πελάτης σε κατάσταση παιδικών ρούχων – πωλήτρια

Έβδομη υποενότητα: Παραγωγή γραπτού λόγου (σελ. 173)

- Πρόσκληση σε πάρτι γενεθλίων

Ογδοη υποενότητα: Ώρα για τραγούδι (σελ.173)

- Ακουστική άσκηση- συμπλήρωση των λέξεων που λείπουν από τους στίχους
- Τώρα ξέρεις

Ενότητα όγδοη: Από το μανάβη στο πιάτο μας (σελ. 174- 193)

Θέμα: διατροφή (χώροι προμήθειας και είδη)

Πρώτη υποενότητα: Κατανόηση γραπτού λόγου (σελ. 174-175)

- Σχολιασμός εικόνων (μανάβικο, μπακάλικο, κρεοπωλείο, σούπερ μάρκετ)
- Ανάγνωση και κατανόηση κειμένου
- Δημιουργία ερωτήσεων βάσει του κειμένου

Δεύτερη υποενότητα: Λεξιλόγιο (σελ. 175- 182 και 186- 188)

- Είδη διατροφής και καθημερινής χρήσης
- ✓ Ασκήσεις κλειστού τύπου: αντιστοίχιση συνώνυμων – αντώνυμων φράσεων, εικόνων- προτάσεων και ερωτήσεων- απαντήσεων, ειδών διατροφής και χώρων προμήθειας τους, καταγραφή βασικών ειδών διατροφής βάσει εικόνων, επιλογή της κατάλληλης λέξης, κατάρτιση λίστας αγορών , συμπλήρωση κενών σε προτάσεις, κρυπτόλεξο

- ✓ Ασκήσεις ανοικτού τύπου: δημιουργία σύντομων διαλόγων, διατύπωση απόψεων του μαθητή

Τρίτη υποενότητα: Γραμματική (σελ. 183- 185 και 189-190)

- αόριστες αντωνυμίες (ένας- μία- ένα, κανένας- καμία – κανένα, όλος-η-ο, κάτι, μερικός- ή-ό, κάθε ένας-κάθε μία- κάθε ένα, τίποτα, μερικός-μερική-μερικό)
  - δυνατοί τύποι της προσωπικής αντωνυμίας στα τρία πρόσωπα, συνοδεία πρόθεσης (με εμένα, σ' εμένα, χωρίς εσένα κτλ)
  - το επίθετο *πολύς- πολλή- πολύ* και το επίρρημα *πολύ*
  - ερωτήσεις με το *πόσος- πόση –πόσο* - απάντηση με τη χρήση του παραπάνω επιθέτου και επιρρήματος (π.χ. *πόσο φαγητό θα υπάρχει- θα υπάρχει πολύ φαγητό. Πόσοι φίλοι θα έρθουν- θα έρθουν πολλοί φίλοι- θα περάσουμε πολύ ωραία* κτλ)
- ✓ Ασκήσεις κλειστού τύπου: ανάγνωση κειμένου και απαντήσεις με χρήση φράσεων του κειμένου, συμπλήρωση κενών, επιλογή της σημασίας λέξεων και τοποθέτηση στη σωστή στήλη πίνακα, διόρθωση λάθους σε προτάσεις, ερμηνεία φράσεων
  - ✓ Ασκήσεις ανοικτού τύπου: διατύπωση ερωτήσεων- απαντήσεων και συμπλήρωση πίνακα

Τέταρτη υποενότητα: Κατανόηση προφορικού λόγου (σελ. 186)

- Σχολιασμός εικόνων με ανθυγιεινά φαγητά και γλυκά
- Ακουστική άσκηση- επιλογή της σωστής απάντησης
- Διατύπωση της άποψης των μαθητών για την υγιεινή διατροφή

Πέμπτη υποενότητα: Προφορά (σελ. 188)

- Ο φθόγγο /p/

Έκτη υποενότητα: Παραγωγή προφορικού λόγου (σελ. 191)

- Προετοιμασία κειμένου για εκπομπή με υγιεινά και ανθυγιεινά φαγητά
- Ακουστική άσκηση- συμπλήρωση φράσεων σε διάλογο
- Σχολιασμός εικόνων

- Παιχνίδι ρόλων: πελάτης σε εστιατόριο-σερβιτόρος

Εβδομη υποενότητα: Παραγωγή γραπτού λόγου (σελ. 192-193)

- Συμπλήρωση κενών σε οδηγίες συνταγών
- Δημιουργία και σύνταξη συνταγής

Ογδοη υποενότητα: Ώρα για τραγούδι (σελ. 193)

- Τοποθέτηση στη σωστή σειρά των στίχων
- Συζήτηση για τη λαϊκή αγορά
- Τώρα ξέρεις

Ένατη ενότητα: Σπουδάζεις ή δουλεύεις (σελ. 194- 217)

Θέμα: σπουδές, επάγγελμα, εργασία

Πρώτη υποενότητα: Κατανόηση γραπτού λόγου (σελ. 194-195)

- Παρατήρηση και περιγραφή εικόνων σχετικά με το σχολείο, τις σπουδές, τις ξένες γλώσσες, τα χόμπι
- Κείμενο- διαφήμιση στο διαδίκτυο
- Ερωτήσεις σωστού- λάθους
- Διατύπωση τριών ερωτήσεων σχετικών με τα κείμενα

Δεύτερη υποενότητα: Λεξιλόγιο (σελ. 196- και 201- 205)

- Λεξιλόγιο σχετικό με τις σχολικές και εξωσχολικές δραστηριότητες (ζωγραφική, μαθήματα, γνώση, φροντιστήριο κ.τ.ό.)
- Ασκήσεις λεξιλογίου:
  - ✓ Κλειστού τύπου: αντιστοίχιση αντώνυμων φράσεων και προσώπων με επαγγέλματα, συμπλήρωση της κατάλληλης λέξης στα κενά των προτάσεων
  - ✓ Ανοικτού τύπου: δημιουργία διαλόγων και συμπλήρωση πίνακα

Τρίτη υποενότητα: Γραμματική (σελ. 199- 200 και 206-211)

- χρήση των επιθέτων ως επιρρηματικών προσδιορισμών σε ονόματα και στα επιρρήματα
- οι καταλήξεις στα τρία γένη των επιθέτων
- ο δεύτερος όρος σύγκρισης (π.χ. δύσκολη σχολή- θα τελειώσω δύσκολα τη σχολή μου- θα τελειώσω τη σχολή πιο γρήγορα από τον Νίκο κτλ)
- ο αόριστος χρόνος, σε αντιπαραβολή με τον ενεστώτα και το συνοπτικό μέλλοντα (λ.χ. Πέρσι ταξίδεψα στην Ελλάδα- κάθε καλοκαίρι ταξιδεύω στην Ασία- αυτό το καλοκαίρι δεν θα ταξιδέψω)
- χρήση των κατάλληλων επιρρημάτων για να δηλωθεί η χρονική βαθμίδα
- η κλίση των ρημάτων *διαβάζω* και *παίζω* στον αόριστο
- υπενθύμιση της κλίσης της οριστικής ενεστώτα και του συνοπτικού μέλλοντα (*ετοιμάζω- θα ετοιμάσω*)
- κλίση του αορίστου του ρήματος είμαι (*ήμουν, ήσουν, ήταν* κτλ) και ρημάτων τα οποία σχηματίζονται ανώμαλα στον αόριστο (*πίνω – ήπια, έρχομαι-ήρθα, βλέπω- είδα, λέω- είπα* κ.α.)

Ασκήσεις γραμματικής:

- ✓ Κλειστού τύπου: ανάγνωση κειμένων κι επιλογή της σωστής απάντησης, αντιστοίχιση, συμπλήρωση κενών, επιλογή του κατάλληλου επιθέτου και ρήματος, εντοπισμός ομοιοτήτων και διαφορών στις λέξεις, εντοπισμός λάθους, τονισμός λέξεων
- ✓ Ανοικτού τύπου: δημιουργία προτάσεων και ερωταπαντήσεων

Τέταρτη υποενότητα: κατανόηση προφορικού λόγου (σελ. 201)

- Σχολιασμός εικόνων σχετικών με επαγγέλματα
- Ακουστική άσκηση: επιλογή της σωστής απάντησης
- Επανάληψη του διαλόγου μεταξύ των συμμαθητών

Πέμπτη υποενότητα: Προφορά (σελ. 205)

- Το /s/
- Ακουστική άσκηση και προφορά λέξεων με [s] ή [z]
- Εξοβελισμός των λέξεων που δεν ταιριάζουν

- Δημιουργία μιας ιστορίας

Έκτη υποενότητα: Παραγωγή προφορικού λόγου (σελ. 212)

- Συζήτηση για την εργασία και τις δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου
- Περιγραφή εικόνων με διάφορα εργασιακά περιβάλλοντα
- Ακουστική άσκηση- συμπλήρωση κενών
- Παιχνίδι ρόλων (υποψήφιος εργαζόμενος- συνέντευξη σε διευθυντή επιχείρησης)

Έβδομη υποενότητα: Παραγωγή γραπτού λόγου (σελ. 213)

- Συμπλήρωση κενών σε επιστολή
- Σύνταξη φιλικής επιστολής με συμβουλές για κάποια εξωσχολική δραστηριότητα

Ογδοη υποενότητα: (σελ. 213)

- Ωρα για τραγούδι: ακουστική άσκηση-τοποθέτηση σε σωστή σειρά των στίχων
  - Τώρα ξέρεις
  - Διατύπωση άποψης των μαθητών για την ελληνική γλώσσα
- Σελίδες 214-217 : επαναληπτικές ασκήσεις για τις ενότητες 7-9.

Δέκατη ενότητα: Περαστικά! (σελ. 218- 231)

Θέμα: ασθένειες

Πρώτη υποενότητα: Κατανόηση γραπτού λόγου (σελ. 218-219)

- Παρατήρηση και σχολιασμός εικόνων με ανθρώπους που νοσούν
- Ανάγνωση κειμένου με συμβουλές για υγεία όλο το χρόνο
- Ερωτήσεις κατανόησης σωστού – λάθους
- Διατύπωση σχετικών ερωτήσεων από τους μαθητές

Δεύτερη υποενότητα: Λεξιλόγιο (σελ. 219- 221 και 223- 226)

- λέξεις σχετικές με τις ασθένειες (φάρμακο, αρρώστια, παθολόγος, παιδίατρος, είμαι άρρωστος, πυρετός, βήχας κ.τ.ό.)

- Τα μέλη του σώματος
- Ασκήσεις λεξιλογίου:
- ✓ Κλειστού τύπου: αντιστοίχιση συνώνυμων και αντώνυμων φράσεων, εικόνων – λέξεων, επεξήγηση λέξεων κειμένου, επιλογή της σωστής λέξης, συμπλήρωση κενών, σταυρόλεξο
- ✓ Ανοιχτού τύπου: ανάγνωση παραμυθιού και καταγραφή των διαλόγων των δύο ηρώων

Τρίτη υποενότητα: Γραμματική (σελ. 221- 222 και 227- 229)

- χρήση του αναφορικού *που*
- κλίση της ερωτηματικής αντωνυμίας ποιος-ποια- ποιο στη διατύπωση απλών ερωτήσεων ή όταν συνοδεύεται από πρόθεση (Ποιον θα καλέσουμε? Σε ποιους θα μιλήσεις?)
- κτητικές αντωνυμίες *δικός μου- δικός της- δικός του, δική σου- δικό του κτλ.*

Ασκήσεις γραμματικής:

- ✓ Ανάγνωση προτάσεων και επιλογή σωστού- λάθους
- ✓ Εντοπισμός του λάθους στις προτάσεις και σωστή επαναγραφή τους
- ✓ Πρόσθεση – αφαίρεση του *που* σε προτάσεις
- ✓ Διόρθωση λάθους και δημιουργία προτάσεων
- ✓ Συμπλήρωση κενών
- ✓ Συμπλήρωση των ερωτήσεων και απαντήσεων στον πίνακα με χρήση των αντωνυμιών

Τέταρτη υποενότητα: Κατανόηση προφορικού λόγου (σελ. 223)

- Σχολιασμός εικόνων: επίσκεψη στο γιατρό και χρήση φαρμάκων
- Ακουστική άσκηση- διάλογος. Επιλογή σωστής απάντησης
- Επανάληψη του διαλόγου από τους μαθητές

Πέμπτη υποενότητα: Προφορά (σελ. 226)

- Ο φθόγγος /γ/ , /γ/ και /j/
- Ακουστική άσκηση- προφορά λέξεων

- Δημιουργία μιας ιστορίας

Έκτη υποενότητα: Παραγωγή προφορικού λόγου (σελ. 230)

- Συμβουλές για την υγεία
- Ακουστική άσκηση- συμπλήρωση των κενών του διαλόγου
- Σχολιασμός εικόνων με ασθενείς
- Παιχνίδια ρόλων (ασθενής- φαρμακοποιός, ασθενής- γιατρός)

Έβδομη υποενότητα: Παραγωγή γραπτού λόγου (σελ. 231)

- Σύνταξη κειμένου με συμβουλές προς ασθενή

Ογδοη υποενότητα: (σελ. 231):

- Ώρα για τραγούδι (συμπλήρωση των λέξεων που λείπουν)
- Τώρα ξέρεις

Ενδέκατη ενότητα: Στη σειρά σας παρακαλώ. (σελ. 232- 243)

Θέμα: δημόσιες υπηρεσίες- ηλεκτρονική εξυπηρέτηση- τράπεζα

Πρώτη υποενότητα: Κατανόηση γραπτού λόγου (σελ. 232-233)

- Ανάγνωση ηλεκτρονικού μηνύματος με οδηγίες βήμα- βήμα
- Αντιστοίχιση προτάσεων σε πίνακα
- Διατύπωση ερωτήσεων

Δεύτερη υποενότητα: Λεξιλόγιο (σελ. 233- 235 και 237- 239)

- Λέξεις σχετικές με τραπεζικές συναλλαγές (*βιβλιάριο, κάρτα, λογαριασμός, αστυνομική ταυτότητα κ.α.*)
- Ασκήσεις λεξιλογίου:
  - ✓ κλειστού τύπου (αντιστοίχιση όμοιων ζευγών, επιλογή της σωστής λέξης, συμπλήρωση των κενών σε προτάσεις)
  - ✓ ανοικτού τύπου: συμπλήρωση εγγράφου με προσωπικά στοιχεία, παιχνίδι ρόλων (πελάτης σε τράπεζα/ ταμίας), δημιουργία προτάσεων, περιγραφή προσώπων από φωτογραφίες)

Τρίτη υποενότητα: Γραμματική (σελ. 235- 236 και 240- 241)

- το έμμεσο αντικείμενο, με την πρόθεση *σε+αιτιατική* (τι ή σε ποιον/ποια +ρήμα: *Σε ποιες θα αγοράσεις δώρα? Στις φίλες μου. Τι δίνεις στη φίλη σου? Το δώρο της κτλ.*)
- μεταφορά προτάσεων από τον ευθύ σε πλάγιο λόγο με εξάρτηση από συγκεκριμένα ρήματα

Ασκήσεις γραμματικής: κλειστού τύπου

- ✓ ανάγνωση κειμένου- απάντηση σε ερωτήσεις
- ✓ διόρθωση λαθών
- ✓ δημιουργία/ μετατροπή προτάσεων με έτοιμες λέξεις
- ✓ συμπλήρωση κενών

Τέταρτη υποενότητα: Κατανόηση προφορικού λόγου (σελ. 237)

- διατύπωση της άποψης των μαθητών για τα ταχυδρομεία και την επιστολογραφία
- ακουστική άσκηση- συμπλήρωση των κενών στις προτάσεις

Πέμπτη υποενότητα: Προφορά (σελ. 239)

- ακουστική άσκηση- επιτονισμός
- συμπλήρωση πίνακα με ερωτήσεις και απαντήσεις μαθητών

Έκτη υποενότητα: Παραγωγή προφορικού λόγου (σελ.242)

- απάντηση σε ερωτήσεις για τον τρόπο αγορών ή συναλλαγών
- σχολιασμός εικόνων με ανθρώπους οι οποίοι εξυπηρετούνται από υπηρεσίες
- ακουστική άσκηση- συμπλήρωση των κενών του διαλόγου
- παιχνίδια ρόλων (πελάτης τράπεζας/ταχυδρομείου- υπάλληλος)

Έβδομη υποενότητα: Παραγωγή γραπτού λόγου (σελ. 243)

- φιλικό γράμμα ή ηλεκτρονικό μήνυμα για περιγραφή μιας απώλειας προσωπικών αντικειμένων

Ογδοη υποενότητα: Ωρα για τραγούδι (σελ.243)

- τοποθέτηση στη σωστή σειρά των στίχων
  - συνοπτική επανάληψη των όσων διδάχτηκαν στην ενότητα
- Σελίδες 244- 247: επαναληπτικές ασκήσεις των εννοιών 9-11
- Προσομοίωση των εξετάσεων πιστοποίησης της επάρκειας ελληνομάθειας (σελ. 248- 253)

3.3.4 ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α2 - ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Ενότητα πρώτη: Εγώ και οι άλλοι. (σελ. 18- 39)

Θέμα: Κοινωνικές σχέσεις, γνωριμίες

Πρώτη υποενότητα: Κατανόηση γραπτού λόγου (σελ. 18-19)

- Σχολιασμός εικόνων με ανθρώπους που χαιρετούν και συστήνονται
- Ανάγνωση μηνυμάτων από ιστοσελίδα διαδικτύου
- Άσκηση κατανόησης με αντιστοίχιση
- Δημιουργία προτάσεων για κάποιον διαδικτυακό φίλο

Δεύτερη υποενότητα: Λεξιλόγιο (σελ. 20-23 και 28- 31)

- Αθλήματα
- Καθημερινές συνήθειες
- Οικογενειακή κατάσταση/ συγγενικοί δεσμοί
- Σπουδές
- Επαγγέλματα
- Εξωτερική εμφάνιση
- Εσωτερικοί/ εξωτερικοί χώροι σπιτιού- οικιακά είδη

Τρίτη υποενότητα: Γραμματική (σελ. 24- 26 και 32- 37)

- Ενεστώτας – επιρρήματα που δηλώνουν μόνιμη κατάσταση, παροντική πράξη, συνήθεια, προγραμματισμένη πράξη
- Ενικός- πληθυντικός αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών (π.χ. ο υπολογιστής, ο αγώνας, ο κινηματογράφος, η ταινία, η βιβλιοθήκη, το παιχνίδι, το βιβλίο, το μάθημα)
- Ουδέτερα ανισοσύλλαβα (το κατάστημα- του καταστήματος, το μάθημα- του μαθήματος κτλ)
- Αόριστος χρόνος- επιρρήματα που δηλώνουν συνοπτική πράξη στο παρελθόν

Τέταρτη υποενότητα: Κατανόηση προφορικού λόγου (σελ. 27)

- Σχολιασμός φωτογραφιών με πόλεις και χωριά
- Ακουστική άσκηση- συμπλήρωση πίνακα σωστού/ λάθους
- Διατύπωση ερωταπαντήσεων μεταξύ των συμμαθητών

Πέμπτη ενότητα: Προφορά (σελ. 32)

- Ο φθόγγος /θ/
- Ακουστική άσκηση- προφορά λέξεων
- Αφήγηση ιστορίας με χρήση των παραπάνω λέξεων

Έκτη υποενότητα: Παραγωγή προφορικού λόγου (σελ. 38)

- Η ζωή στο χωριό και η ζωή στην πόλη- διατύπωση απόψεων
- Περιγραφή ενός πλούσιου και ενός φοιτητικού σπιτιού
- Ακουστική άσκηση- συμπλήρωση των κενών του διαλόγου
- Παιχνίδι ρόλων: συμβουλές σε φίλο που μετακομίζει

Έβδομη υποενότητα: Παραγωγή γραπτού λόγου (σελ. 39)

- Επιστολή- περιγραφή συγγενή ή φίλου που θα φιλοξενηθεί σε σπίτι

Όγδοη υποενότητα: (σελ. 39)

- Ώρα για τραγούδι (τοποθέτηση των στίχων σε σωστή σειρά)
- Τώρα ξέρεις (συνοπτική επισήμανση όσων διδάχτηκαν στην ενότητα)

Ενότητα δεύτερη: Ώρα για διαφημίσεις. (σελ. 40- 63)

Θέμα: Διαφημίσεις πολιτιστικών εκδηλώσεων

Πρώτη υποενότητα: Κατανόηση γραπτού λόγου (σελ. 40- 41)

- Σχολιασμός εικόνων με πολιτιστικά δρώμενα
- Ανάγνωση μικρών κειμένων- παρουσίαση ποικίλων εκδηλώσεων πολιτισμού
- Ερώτηση κατανόησης- αντιστοίχιση
- Διατύπωση ερωτήσεων των μαθητών για κάποια από τις συγκεκριμένες εκδηλώσεις

Δεύτερη υποενότητα: Λεξιλόγιο (σελ. 42- 46 και 54- 58)

- Λέξεις σχετικές με πολιτιστικές δράσεις (*πρόγραμμα, ρεσιτάλ τραγουδιού, εισιτήριο, μουσική, πρεμιέρα, επιλέγω, είσοδος, συναυλία, έκθεση ζωγραφικής, καλλιτέχνες κ.α.*)
- Διαφημίσεις με βασικά καταναλωτικά είδη (*ένδυση- υπόδηση- τρόφιμα- είδη σπιτιού κτλ*)

Τρίτη υποενότητα: Γραμματική (σελ. 47- 52 και 59- 61)

- Ονομαστική και γενική πτώση ενικού και πληθυντικού αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών (*ποιος, ποιοί –ποιανού/ τίνος, ποια, ποιές- ποιανής/ ποιας κτλ. π.χ. ο γείτονας – του γείτονα- οι γείτονες – των γειτόνων, η ομάδα- της ομάδας- οι ομάδες- των ομάδων κτλ*)
- Γενική κτητική (π.χ. *τα ρούχα του καταστήματος*)
- Έμμεσο αντικείμενο σε πτώση γενική και εμπρόθετο (*σε+αιτιατική*). Χρήση των δυνατών και αδύνατων τύπων προσωπικής αντωνυμίας (π.χ. *έδωσα στο παιδί ένα βιβλίο- του έδωσα. Η Μαρία έδωσε σ' εμάς- μας έδωσε κ.τ.ό.*)

Τέταρτη υποενότητα: Κατανόηση προφορικού λόγου (σελ. 53)

- Σχολιασμός εικόνων με παλιές διαφημίσεις
- Ακουστική άσκηση-ραδιοφωνικές διαφημίσεις- επιλογή του σωστού
- Διατύπωση ερωτήσεων των μαθητών σχετικά με τις διαφημίσεις

Πέμπτη υποενότητα: Προφορά (σελ. 58)

- Προφορά των συμπλεγμάτων: [tja], [dja], [tca], [nja], [tjo], [pco], [pca]

Έκτη υποενότητα: Παραγωγή προφορικού λόγου (σελ. 62)

- Συζήτηση για δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου
- Θέατρο, κινηματογράφος, τηλεόραση
- Ακουστική άσκηση – συμπλήρωση των κενών στο διάλογο
- Παιχνίδι ρόλων (δύο φίλοι- επιχειρήματα υπέρ/ κατά επιλογής εξόδου ή ταινίας στο σπίτι)

Έβδομη υποενότητα: Παραγωγή γραπτού λόγου (σελ. 63)

- Σύνταξη διαφημίσεων

Όγδοη υποενότητα: (σελ. 63)

- Ώρα για τραγούδι (εντοπισμός λέξεων σχετικών με τις επιπτώσεις των διαφημίσεων)
- Τώρα ξέρεις

Ενότητα τρίτη: Έχει λιακάδα, πάμε μια βόλτα? (σελ. 64-83)

Θέμα: πόλεις του κόσμου – επίσκεψη σε αξιοθέατα και χώρους πολιτισμικής κληρονομιάς

Πρώτη υποενότητα: Κατανόηση γραπτού λόγου (σελ. 64- 65)

- Φωτογραφίες με αξιοθέατα της Θεσσαλονίκης
- Ανάγνωση κειμένου : «Βόλτα στη Θεσσαλονίκη»
- Ερωτήσεις κατανόησης σωστό- λάθος

Δεύτερη υποενότητα: Λεξιλόγιο (σελ. 66- 70 και 75-77)

Λέξεις σχετικές με:

- Διαδρομές
- Αξιοθέατα

- Εστίαση
- Καιρικά φαινόμενα-εποχές του χρόνου
- Ορολογία μετεωρολογικού δελτίου

Τρίτη υποενότητα: Γραμματική (σελ. 71- 73 και 78- 80)

- Τα υποκοριστικά –σχηματισμός και σημασίες- των αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ονομάτων (*Ο Κωστάκης, η πλατειούλα, το ουζάκι κτλ*)
- Τα τακτικά αριθμητικά (*πρώτος, δεύτερος κτλ*)
- Η αναφορά στο μέλλον- επιρρήματα και τρόποι εκφοράς (*αύριο, την επόμενη βδομάδα, σε λίγο, θα... μπορεί/ πρέπει να.. φύγω κτλ*)

Τέταρτη υποενότητα: Κατανόηση προφορικού λόγου (σελ. 74)

- Καιρικές συνθήκες και ένδυση ανάλογα με την εποχή και την πόλη

Πέμπτη υποενότητα: Προφορά (σελ. 78)

- Οι φθόγγοι / n/ και /l/
- Ακουστική άσκηση- σωστή προφορά λέξεων
- Εξοβελισμός της λέξης που δεν ταιριάζει
- Δημιουργία προφορικής ιστορίας με τη χρήση των λέξεων της υποενότητας

Έκτη υποενότητα: Παραγωγή προφορικού λόγου (σελ. 81)

- Συζήτηση για το τι αρέσει στους μαθητές να κάνουν στα ταξίδια, με κρύο ή με ζέστη
- Ακουστική άσκηση- συμπλήρωση των κενών στο διάλογο
- Περιγραφή μιας φωτογραφίας
- Παιχνίδια ρόλων (επιχειρήματα υπέρ ή κατά ενός ταξιδιού σε μεγαλούπολη/ σε απομακρυσμένο χωριό- πελάτης/ υπάλληλος ταξιδιωτικού πρακτορείου που ζητά/δίνει πληροφορίες)

Έβδομη υποενότητα: Παραγωγή γραπτού λόγου (σελ. 82-83)

- Συμπλήρωση κενών σε διαλόγους (οργάνωση και διεξαγωγή ταξιδιού)

- Επισήμανση επίσημου και ανεπίσημου λεξιλογίου
- Επίσημη επιστολή- περιγραφή ενός εκπαιδευτικού ταξιδιού κι ενός ταξιδιού αναψυχής

Ογδοη υποενότητα: Ώρα για τραγούδι (σελ. 83)

- Εντοπισμός λέξεων και φράσεων για τα θετικά στοιχεία ενός ταξιδιού
  - Τώρα ξέρεις (επανάληψη ενότητας)
- Σελίδες 84- 87: επαναληπτικές ασκήσεις των ενότητων 1-3

Ενότητα τέταρτη: Χρόνια πολλά. (σελ. 88- 101)

Θέμα: εορτές, ευχές σε διάφορες κοινωνικές περιστάσεις

Πρώτη υποενότητα: Κατανόηση γραπτού λόγου (σελ. 88- 90)

- Σχολιασμός εορταστικών καρτών (Χριστούγεννα, γενέθλια, γάμος)
- Προσκλητήρια και ευχετήριες κάρτες- ανάγνωση- επιλογή της σωστής απάντησης)

Δεύτερη υποενότητα: Λεξιλόγιο (σελ. 90- 92 και 95-97)

- Λέξεις σχετικές με προσκλήσεις και ευχές για ποικίλες κοινωνικές περιστάσεις (περαστικά, συλλυπητήρια, να τα εκατοστήσεις, καλή χρονιά κ.α.)
- Χαιρετισμοί ανάλογα με την ημέρα και την ώρα
- Ελληνικές δημόσιες υπηρεσίες- αρκτικόλεξα

Τρίτη υποενότητα: Γραμματική (σελ. 92-93 και 97-98)

- Ενικός και πληθυντικός ουδέτερων ουσιαστικών
- Ξένες λέξεις που δε σχηματίζουν πληθυντικό αριθμό (ταξί, γκαράζ κ.α.)
- Λέξεις που χρησιμοποιούνται μόνο στον πληθυντικό αριθμό (π.χ. γενέθλια)
- Μετατροπή ευθέως σε πλάγιο λόγο και το αντίστροφο

Τέταρτη υποενότητα: Κατανόηση προφορικού λόγου (σελ. 94)

- Συζήτηση για τις δημόσιες υπηρεσίες
- Ακουστική άσκηση- συμπλήρωση λέξεων στο διάλογο
- Διατύπωση ερωτήσεων σχετικές με το διάλογο

Πέμπτη υποενότητα: Παραγωγή προφορικού λόγου (σελ. 99)

- Διάλογος για τις δημόσιες υπηρεσίες (Ελλάδας- ξένων χωρών)
- Ακουστική άσκηση- συμπλήρωση των κενών σε διάλογο
- Παιχνίδι ρόλων –έκδοση διαβατηρίου (πολίτης- αστυνομικός υπάλληλος)

Έκτη υποενότητα: Παραγωγή γραπτού λόγου (σελ. 100-101)

- Σύνταξη επιστολής (επίσημης και φιλικής)- διατύπωση παραπόνων σχετικά με την έλλειψη εξυπηρέτησης σε δημόσια υπηρεσία

Έβδομη υποενότητα: Ώρα για τραγούδι (σελ. 101)

- Συμπλήρωση των λέξεων που λείπουν
- Τώρα ξέρεις

Ενότητα Πέμπτη: Υγεία πάνω απ' όλα. (σελ. 102-119)

Θέμα: υγεία- ασφαλής ζωή

Πρώτη υποενότητα: Κατανόηση γραπτού λόγου (σελ. 102- 103)

- Παρατήρηση εικόνων και σχολιασμός για τους κινδύνους στο σπίτι για τα παιδιά
- Ανάγνωση κειμένου: «Κίνδυνοι στο σπίτι»- ερωτήσεις κατανόησης- επιλογή της σωστής απάντησης
- Διατύπωση ερωτήσεων μεταξύ μαθητών σχετικά με το θέμα

Δεύτερη υποενότητα: Λεξιλόγιο (σελ. 104- 107 και 111- 115)

- Λέξεις σχετικά με χώρους του σπιτιού
- Επικίνδυνα αντικείμενα για ανθρώπους και περιβάλλον- φάρμακα
- Είδη πρώτων βοηθειών
- Θεραπευτικά βότανα
- Υγιεινή διατροφή

- Σπιτικές συνταγές καλλυντικών

Τρίτη υποενότητα: Γραμματική (σελ. 108-109 και 116)

- Συνοπτική υποτακτική και συνοπτική προστακτική στην κατάφαση και άρνηση
(να πιεις- να πιείτε- πιες-πιείτε-μην πιείς- μην πιείτε κτλ)
- Αόριστες αντωνυμίες

Τέταρτη υποενότητα: Κατανόηση προφορικού λόγου (σελ. 110)

- Σχολιασμός εικόνων για υγιεινή και ανθυγιεινή διατροφή
- Ακουστική άσκηση (διατροφή)- επιλογή της σωστής απάντησης
- Καταγραφή των βασικών σημείων του διαλόγου- σύγκριση απαντήσεων μεταξύ συμμαθητών

Πέμπτη υποενότητα: Παραγωγή προφορικού λόγου (σελ. 117)

- Φαγητό στο σπίτι ή στο εστιατόριο
- Σχολιασμός παροιμίας
- Ακουστική άσκηση- συμπλήρωση των λέξεων του διαλόγου
- Παιχνίδια ρόλων (ασθενής- γιατρός/ γονείς- επιχειρήματα υπέρ ή κατά του κρέατος / φρούτων στην παιδική διατροφή)

Έκτη υποενότητα: Παραγωγή γραπτού λόγου (σελ. 118-119)

- Επιστολή σε περιοδικό- συμβουλές ομορφιάς και υγείας

Έβδομη υποενότητα: (σελ. 119)

- Ωρα για τραγούδι
- Τώρα ξέρεις

Ενότητα έκτη: Γράμματα, σπουδάγματα. (σελ. 120-137)

Θέμα: σχολείο, σπουδές

Πρώτη υποενότητα: Κατανόηση γραπτού λόγου (σελ. 120-121)

- Σχολιασμός εικόνων με μαθητές από διάφορες βαθμίδες της εκπαίδευσης
- Ανάγνωση κειμένου για την εκπαίδευση στην Ελλάδα-ερωτήσεις σωστό και λάθος

Δεύτερη υποενότητα: Λεξιλόγιο (σελ. 121-124 και 127-129)

- Λέξεις σχετικές με εκπαίδευση: *μαθητές, Λύκεια, εξετάσεις, δάσκαλος, AEI, TEI* κτλ.
- Εργασίες και επαγγέλματα

Τρίτη υποενότητα: Γραμματική (σελ. 124- 125 και 130-133)

- Πρώτο είδος υποθετικών λόγων (υπόθεση: αν +ενεστώτας -κατάφαση ή άρνηση- απόδοση: μέλλοντας, συνοπτική προστακτική π.χ. *αν ο καιρός είναι καλός, θα πάμε εκδρομή- αν πάτε εκδρομή, πάρτε ομπρέλα*)
- Δευτερεύουσες Ονοματικές Ειδικές προτάσεις- ρήματα εξάρτησης- εισαγωγή με σύνδεσμο *ότι* (π.χ. *έμαθα ότι πήγες στη συνέντευξη για δουλειά*)
- Δευτερεύουσες επιρρηματικές αιτιολογικές, χρονικές, τελικές προτάσεις (*γιατί, όταν, πριν, για να*)

Τέταρτη υποενότητα: Κατανόηση προφορικού λόγου (σελ. 126-127)

- Σχολιασμός εικόνων με διάφορα επαγγέλματα και εργασίες
- Ακουστική άσκηση- συμπλήρωση φόρμας συνεντεύξεων υποψηφίου

Πέμπτη υποενότητα: Παραγωγή προφορικού λόγου (σελ. 134- 135)

- Συζήτηση για τα μαθήματα, τα επαγγέλματα και τις δουλειές που αρέσουν ή όχι στους μαθητές
- Σχολιασμός εικόνων με διάφορα εργασιακά περιβάλλοντα
- Ακουστική άσκηση- συμπλήρωση των λέξεων του διαλόγου
- Παιχνίδι ρόλων: συμβουλές από φίλο σχετικά με προβλήματα στο χώρο εργασίας

Έκτη υποενότητα: Παραγωγή γραπτού λόγου (σελ. 136)

- Σύνταξη βιογραφικού σημειώματος για συνέντευξη σε θέση εργασίας

Εβδομη υποενότητα: (σελ. 137):

- Ωρα για τραγούδι (οι μαθητές γράφουν το δικό τους τραγούδι)
- Τώρα ξέρεις
- Σελίδες 138-141: επαναληπτικές ασκήσεις των ενότητων 4-6
- Σελίδες 142- 148: Εξετάσεις Ελληνομάθειας

3.3.5 ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΤΥΠΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Λεξιλογίου:

- Ασκήσεις κλειστού τύπου:
  - ✓ Αντιστοίχιση συνώνυμων και αντώνυμων φράσεων
  - ✓ Καταγραφή όμοιων ή αντίθετων νοηματικών ζευγών
  - ✓ Συμπλήρωση της κατάλληλης λέξης στα κενά των προτάσεων
  - ✓ Εντοπισμός λέξεων και φράσεων μέσα σε κείμενο
  - ✓ Εντοπισμός λέξεων από ακουστικές ασκήσεις- αντιστοίχιση με εικόνες
  - ✓ Τοποθέτηση έτοιμων λέξεων στη σωστή στήλη
- Ασκήσεις ανοικτού τύπου:
  - ✓ Διάλογοι μεταξύ συμμαθητών
  - ✓ Περιγραφή εικόνων
  - ✓ Επεξήγηση λέξεων
  - ✓ Σύνταξη κειμένου
  - ✓ Παρατήρηση εικόνων- διατύπωση προτάσεων
  - ✓ Δημιουργία σχεδιαγράμματος

Γραμματικής:

- Ασκήσεις κλειστού τύπου:
  - ✓ Τένις λέξεων
  - ✓ Λαβύρινθος λέξεων

- ✓ Συμπλήρωση κενών με έτοιμες λέξεις/ με τον κατάλληλο τύπο λέξεων (ονόματος ή ρήματος)
  - ✓ Επιλογή της σωστής απάντησης
  - ✓ Διόρθωση των λανθασμένων λέξεων σε προτάσεις
  - ✓ Αλλαγή προτάσεων
  - ✓ Τονισμός λέξεων
  - ✓ Τοποθέτηση λέξεων στην κατάλληλη στήλη του πίνακα
  - ✓ Αντιστοίχιση πληροφοριών
- Ασκήσεις ανοικτού τύπου:
    - ✓ Ανάγνωση κειμένου- απαντήσεις σε ερωτήσεις κατανόησης
    - ✓ Δημιουργία προτάσεων
    - ✓ Κατάρτιση ερωματολογίου/προγράμματος
    - ✓ Παρατηρήσεις στις καταλήξεις ρημάτων/ ουσιαστικών

3.4 ΒΙΒΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ ΓΕΙΑ ΣΑΣ 1- ΓΕΙΑ ΣΑΣ 2- ΓΕΙΑ ΣΑΣ 3- ΓΕΙΑ ΣΑΣ 4

Τα σχολικά εγχειρίδια της σειράς *Γεια σας* αποτελούνται από τέσσερα τεύχη και απευθύνονται σε μαθητές του Δημοτικού σχολείου, οι οποίοι μαθαίνουν την ελληνική. Τα δύο πρώτα τεύχη της συγκεκριμένης σειράς βιβλίων απευθύνονται στους μαθητές οι οποίοι βρίσκονται στο αρχάριο επίπεδο γλωσσομάθειας, ενώ τα επόμενα δύο στο μεσαίο και προχωρημένο αντίστοιχα επίπεδο. Το πρώτο τεύχος του *Γεια σας* με τίτλο «*Πρώτη γνωριμία*» αποτελείται από δεκατέσσερις (14) κύριες ενότητες και μία εισαγωγική, το δεύτερο τεύχος (*Το σχολείο μου*) από εικοσιτέσσερις (24) ενότητες, το τρίτο (*Η οικογένεια μου*) από δεκαέξι (16) και το τέταρτο (*Η καθημερινή ζωή*) από δεκαεπτά (17). Η έκταση και η θεματολογία καθεμίας από τις ενότητες αυτές ποικίλλει. Καθεμία πραγματεύεται το δικό της αυτόνομο θέμα στους διαλόγους και τα κείμενα. Στο πρώτο και στο τρίτο τεύχος, συναντάμε το φαινόμενο μία ενότητα να διαιρείται σε δύο μέρη, ενώ σε όλα τα τεύχη υπάρχουν ενδιάμεσες επαναληπτικές ενότητες, οι οποίες χωρίζουν το διδακτικό υλικό σε ίσα μέρη, ανάλογα με τον αριθμό των ενοτήτων κάθε εγχειριδίου.

Τα βιβλία της σειράς αποτελούνται από ζωηρές εικόνες με έντονη εικονογράφηση, κατάλληλα για παιδιά, στοιχεία τα οποία προκαλούν το ενδιαφέρον και δίνουν κίνητρο για την εκμάθηση των φαινομένων που ακολουθούν. Τα θέματα των κειμένων προέρχονται από ποικίλες πηγές: αποσπάσματα από γνωστά λογοτεχνικά έργα, πεζογραφία και ποίηση της ελληνικής και παγκόσμιας λογοτεχνίας, μυθολογία, μύθοι του Αισώπου, αλλά και κείμενα τα οποία γράφτηκαν από τη συγγραφική ομάδα των εγχειριδίων για την επίτευξη των διδακτικών στόχων κάθε ενότητας. Τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα, αλλά και το εύρος καθώς και ο βαθμός δυσκολίας των ασκήσεων διαρθρώνονται ανάλογα με το επίπεδο των βιβλίων από τις απλούστερες στις πιο σύνθετες. Πίνακες με στοιχεία θεωρίας, συναντάμε ελάχιστες φορές στα τέσσερα εγχειρίδια, καθώς μέσα από την επίλυση των ασκήσεων, οι μαθητές κατανοούν και εμπεδώνουν και τα αντίστοιχα γραμματικά/ συντακτικά φαινόμενα.

3.4.1 ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΓΕΙΑ ΣΑΣ 1 - ΒΑΣΣΟΥ, Α., ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Ε., ΓΛΕΝΗ, Α. & ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, Τ.

	ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΔΙΑΛΟΓΩΝ/ΚΕΙΜΕΝΩΝ- ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
Ενότητα 1 - Εισαγωγική (σελ. 5-13)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Γνωριμία με τους ήρωες του βιβλίου 	<ul style="list-style-type: none"> • Γνωριμία με το ελληνικό αλφάβητο
Ενότητα 1 Τίτλος: Πρώτη γνωριμία (σελ. 14-19)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Γνωριμίες ▪ Συστάσεις ▪ Χαιρετισμοί 	<ul style="list-style-type: none"> • Αιτιατική της προσωπικής αντωνυμίας Α' Β' Γ' ενικού προσώπου (με-σε-τον-την) • Κύρια ονόματα-κεφαλαίο γράμμα
Ενότητα 2 Τίτλος: Από πού είσαι? (σελ. 20-25)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Συστάσεις ▪ Γνωριμίες ▪ Τόπος καταγωγής ▪ Χώρες του κόσμου 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Πώς σε λένε-Με λένε...</i> • <i>Από πού είσαι-Είμαι από...</i>
Ενότητα 3 Τίτλος: Τα παραγγέλματα (σελ. 26- 31)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ζητάω κάτι με ευγενικό ή απότομο τρόπο 	<ul style="list-style-type: none"> • συνοπτική προστακτική (<i>έλα, κλείσε, σήκω, κάθισε, ανοίξτε</i>)
Ενότητα 4&5 Τίτλος: Η αλφαβήτα (σελ. 32-49)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Το μάθημα αρχίζει ▪ Χαιρετισμοί δασκάλας-μαθητών 	<ul style="list-style-type: none"> • Κεφαλαία και πεζή γραφή των συμφώνων /m/,/n/,/l/,/k/,/t/ και των φωνηέντων /a/,/η/,/ε/,/ο/ (αλφαβητική αναπαράσταση των φθόγγων /a/,/i/,/e/,/o/ αντίστοιχα) • Δημιουργία συλλαβών • Μετατροπή γραμμάτων σε πεζά-κεφαλαία και αντίστροφα
Ενότητα 6 Επαναληπτική		

(σελ. 50-55)		
Ενότητα 7&8 Τίτλος: Η αλφαβήτα (σελ. 56- 81)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Πρόσωπα ▪ Ζώα ▪ Πράγματα 	<ul style="list-style-type: none"> • Κεφαλαία και πεζή γραφή των συμφώνων /s/ και /p/, /γ/,/θ/,/τ/ και των φωνηέντων /ω/, /υ/ και /ι/ (αλφαβητική αναπαράσταση των φθόγγων /o/ και /i/ αντίστοιχα) • Δημιουργία συλλαβών • Μετατροπή γραμμάτων σε πεζά-κεφαλαία και αντίστροφα • Το οριστικό και αόριστο άρθρο • Απουσία άρθρου • Αρσενικά - θηλυκά – ουδέτερα ουσιαστικά - ονομαστική πτώση (<i>η γόμα, η μύτη, ο παπαγάλος, το καρότο, το τηγάκι</i>)
Ενότητα 9 Επαναληπτική		
Ενότητα 10&11 Τίτλος: Η αλφαβήτα (σελ. 92-119)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ακούω και διαβάζω 	<ul style="list-style-type: none"> • Τα σύμφωνα /v/,/f/,/x/, /δ/ και τα διπλά σύμφωνα /z/,/ξ/, /ψ/ • Δημιουργία συλλαβών • Απόλυτα αριθμητικά ή αόριστο/οριστικό άρθρο (<i>ένας, μία-μια, ένα</i>) • Αρσενικά, θηλυκά και ουδέτερα ουσιαστικά-ονομαστική πτώση (<i>ο χάρακας, η αγελάδα, το λάχανο, το φίδι, ο ψαράς, η ζώνη, η ζακέτα, το μαξιλάρι, το τόξο</i>)
Ενότητα 12 Επαναληπτική (σελ. 120-130)		
Ενότητα 13 Τίτλος: Η μαγεία της αλφαβήτας	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Τα γράμματα του αλφάβητου σε ποίημα 	<ul style="list-style-type: none"> • Κεφαλαία και πεζή γραφή των φθόγγων του ελληνικού αλφαβήτου- ονομασία και προφορά τους • Διάκριση φωνηέντων- συμφώνων

(σελ. 131-143)		
Ενότητα 14 Τίτλος: Οι αριθμοί (σελ. 144-157)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Εικόνες από τη φύση-μετρώ τα ζώα μέχρι το δώδεκα 	<ul style="list-style-type: none"> • Αρσενικά, θηλυκά και ουδέτερα ουσιαστικά (<i>ο δράκος, ο καρχαρίας, η κορδέλα, η άρπα, το βιβλίο, το σπίτι κ.α.</i>) • Τα απόλυτα αριθμητικά (1-12, γραφή με αριθμούς και γράμματα)

3.4.2 ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΓΕΙΑ ΣΑΣ 2 - ΒΑΣΣΟΥ, Α., ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Ε., ΓΛΕΝΗ, Α. & ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, Τ.

	ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΔΙΑΛΟΓΩΝ/ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
Ενότητα 1 Τίτλος: Το σχολείο μου (σελ. 6-19)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Στο Δημοτικό σχολείο ▪ Οι χώροι του σχολείου 	<ul style="list-style-type: none"> • Τα δίψηφα φωνήεντα • Τονισμός των δίψηφων φωνηέντων • Αρσενικό, θηλυκό και ουδέτερο άρθρο
Ενότητα 2 Τίτλος: Καινούριες γνωριμίες (σελ. 20-27)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Γνωριμία μαθητών-δασκάλων ▪ Το διδακτικό και διοικητικό προσωπικό ενός σχολείου 	<ul style="list-style-type: none"> • Οι προσωπικές αντωνυμίες α' β' και γ' προσώπου • Χρήση ερωτηματικού
Ενότητα 3 Τίτλος: Η τάξη μου (σελ. 28-37)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Η σχολική τάξη ▪ Σχέσεις μεταξύ των συμμαθητών 	<ul style="list-style-type: none"> • Δεικτική αντωνυμία <i>αυτός-ή-ό</i>. Απάντηση στην ερώτηση <i>ποιος είναι?</i> • Τα δίψηφα σύμφωνα μπ, ντ, γκ, τσ, τζ, γγ • Διάκριση των /ο/, /ε/ και /i/- αναπαραστάσεις των συγκεκριμένων φθόγγων

<p>Ενότητα 4 Τίτλος: Μια τάξη άνω-κάτω!! (σελ. 38-43)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αναστάτωση κατά την ώρα του μαθήματος 	<ul style="list-style-type: none"> • Επανάληψη στο οριστικό άρθρο (3 γένη) • Αρσενικά, θηλυκά, ουδέτερα ονόματα, ζώα, πράγματα
<p>Ενότητα 5 Τίτλος: Ένα ατύχημα στην τάξη (σελ. 44-51)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ατυχήματα ▪ Πρώτες βοήθειες 	<ul style="list-style-type: none"> • Ο πληθυντικός αριθμός των ουσιαστικών (αρσενικά, θηλυκά, ουδέτερα)
<p>Ενότητα 6 (Επαναληπτικό) Τίτλος: Μια επίσκεψη στο μουσείο (σελ. 52-59)</p>		
<p>Ενότητα 7 Τίτλος: Είμαστε πολλοί!! (σελ. 60-71)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Συζήτηση στην τάξη 	<ul style="list-style-type: none"> • Οριστική ενεστώτα του ρήματος <i>είμαι</i>-αντιστοιχία με το πρόσωπο σε ενικό και πληθυντικό • Ερωτηματική αντωνυμία <i>ποιος-α-ο</i> (ονομαστική ενικού-πληθυντικού) • Προσωπική αντωνυμία /υποκείμενο • Δεικτική αντωνυμία <i>αυτός-ή-ό</i> (ονομαστική ενικού-πληθυντικού) • Ονομαστική ενικού-πληθυντικού άρθρου (3 γένη) και ουσιαστικών σε -ας -ης -α -ι -ο (<i>πίνακας, μαθητής, τσάντα, σφουγγάρι, βιβλίο</i>) • Καταφατική και αρνητική απάντηση σε ερωτηματικές προτάσεις
<p>Ενότητα 8</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Η έννοια του τόπου 	<ul style="list-style-type: none"> • Ερωτηματικό επίρρημα <i>πού (που είναι?)</i>

<p>Τίτλος: Που είναι? (σελ. 72-81)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Εντοπισμός αντικειμένων ▪ Προσανατολισμός ▪ Κατευθύνσεις 	<ul style="list-style-type: none"> • Εμπρόθετοι/μονολεκτικοί επιρρηματικοί προσδιορισμοί που δηλώνουν τον τόπο (<i>κάτω από, δίπλα στο, έξω από κτλ.</i>)
<p>Ενότητα 9 Τίτλος: Μια τσάντα μιλάει (σελ. 82-89)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Το περιεχόμενο μιας σχολικής τσάντας ▪ Σχολικά αντικείμενα/μαθητικά είδη 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενικός και πληθυντικός άρθρων και ονομάτων • Αντιστοίχιση άρθρου- γένους των ουσιαστικών • Χρήση του ρήματος <i>είμαι</i>+εμπρόθετος προσδιορισμός (<i>Το μολύβι είναι μέσα στην κασετίνα</i>)
<p>Ενότητα 10 Τίτλος: Ο Βίβλιος δάσκαλος (σελ. 90-95)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Οριστικό και αόριστο άρθρο (<i>ο, η, το, ένας, μια, ένα</i>)
<p>Ενότητα 11 Τίτλος: Τι έχω στην τσάντα μου? (σελ. 96-103)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Στην τάξη- δασκάλα και μαθητές ▪ Αναζήτηση χαμένων αντικειμένων ▪ Παιχνίδι στο πάρκο 	<ul style="list-style-type: none"> • Το ρήμα <i>έχω</i>+αιτιατική (άμεσο αντικείμενο) • Τονισμός λέξεων
<p>Ενότητα 12 (Επαναληπτικό) Τίτλος: Μια δραστήρια τάξη (σελ. 104-113)</p>		
<p>Ενότητα 13 Τίτλος: Τα μαθήματα μου (σελ. 114-121)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Τα σχολικά μαθήματα/όργανα ▪ Το ημερήσιο πρόγραμμα του σχολείου 	<ul style="list-style-type: none"> • Το υποκείμενο (ονομαστική πτώση)- <i>Τώρα έχω Ιστορία</i> • Το αντικείμενο (αιτιατική πτώση)- <i>Ο Ομάρ έχει Αγγλικά</i> • Αλλαγή στη θέση του υποκειμένου στην πρόταση για λόγους έμφασης- <i>Έχει ο Αλέξανδρος Γυμναστική τώρα?</i> • Απουσία υποκειμένου – <i>Σήμερα έχω Μουσική</i>
<p>Ενότητα 14 Τίτλος: Το πρόγραμμα μου</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Το εβδομαδιαίο σχολικό πρόγραμμα 	

(σελ. 122-129)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Τα μαθήματα του σχολείου ▪ Οι ημέρες της εβδομάδας 	
Ενότητα 15 Τίτλος: Τι κάνω στην τάξη (σελ. 130-143)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Δραστηριότητες στη σχολική τάξη-καλλιτεχνικές δημιουργίες ▪ Ημερολόγιο 	<ul style="list-style-type: none"> • Υποκείμενο σε πληθυντικό αριθμό (<i>Εσείς, Κέβιν και Κιμ ζωγραφίζετε ένα χωριό</i>) • Οριστική ενεστώτα Α' συζυγίας (<i>γράφω, κάνω, ενώνω, διαβάζω κ.α.</i>) • Άμεσο και έμμεσο αντικείμενο (αιτιατική/εμπρόθετο με, σε+αιτιατική)
Ενότητα 16 Τίτλος: Ένας επισκέπτης στην τάξη (σελ. 144-153)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Κρατάω σημειώσεις ▪ Παιδικά παιχνίδια και δραστηριότητες 	<ul style="list-style-type: none"> • Υποκείμενο • Άμεσο αντικείμενο (αιτιατική)
Ενότητα 17 Τίτλος: Ωρα γεωμετρίας (σελ. 154-161)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Τα βασικά γεωμετρικά σχήματα 	<ul style="list-style-type: none"> • Συμφωνία υποκειμένου- ρήματος • Άμεσο και έμμεσο (εμπρόθετο με+αιτιατική) αντικείμενο (<i>Εσύ γράφεις το μάθημα με το μολύβι</i>)
Ενότητα 18 Τίτλος: Το διάλειμμα (σελ. 162-169)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Δραστηριότητες των μαθητών στο διάλειμμα του σχολείου 	<ul style="list-style-type: none"> • Αμετάβατα ρήματα- σύγκριση με τα μεταβατικά • Εμπρόθετο αντικείμενο (<i>με ποιόν-με τι- με ποιάν</i>)
Ενότητα 19 Τίτλος: Παιχνίδια στην αυλή (σελ. 170-179)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ομαδικά παιδικά παιχνίδια παλαιότερα και σήμερα ▪ Αθλητισμός ▪ Οι κανόνες του σωστού παιχνιδιού ▪ Σεβασμός -αλληλεγγύη 	<ul style="list-style-type: none"> • Αντικατάσταση ονομάτων από την προσωπική αντωνυμία (<i>Η Τιτιλόλα παίζει σχοινάκι?- Ναι, αυτή παίζει σχοινάκι</i>)
Ενότητα 20 (Επαναληπτικό) Τίτλος: Τώρα, κάθε μέρα,		

πάντα (σελ. 180- 185)		
Ενότητα 21 Τίτλος: Μια διαφορετική μέρα (σελ. 186-195)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ζητάω και δίνω πληροφορίες από το τηλέφωνο ▪ Διευθύνσεις – τηλέφωνα ▪ Βασικές μαθηματικές πράξεις 	<ul style="list-style-type: none"> • Τα απόλυτα αριθμητικά (αριθμοί και ολογράφως) 10-100
Ενότητα 22 Τίτλος: Το κυλικείο (σελ. 196-205)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Στο κυλικείο του σχολείου-είδη ▪ Υπολογισμός τιμών –ρέστα ▪ Τιμοκατάλογος ▪ Τα νομίσματα: ευρώ-νομίσματα από άλλες χώρες-ελληνική δραχμή 	<ul style="list-style-type: none"> • Το ρήμα <i>θέλω/ θα ήθελα</i> • Ερωτηματική αντωνυμία πόσος-η-ο (<i>Πόσο κάνει-Πόσο κοστίζει</i>) • Τριψήφιοι αριθμοί-εκατοντάδες, δεκάδες, μονάδες
Ενότητα 23 Τίτλος: Η σχολική ζωή (σελ. 206- 214)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Σχολικές δράσεις (Βιβλιοθήκη, εργαστήρια, γυμναστικές ασκήσεις, θεατρικές παραστάσεις, εκδρομές κ.α.) ▪ Αναμνήσεις από τα μαθητικά χρόνια 	<ul style="list-style-type: none"> • Ερωτηματική αντωνυμία <i>ποιος-α-ο</i> και <i>τι</i>. Χρήση για εύρεση υποκειμένου (ονομαστική) και αντικειμένου (αιτιατική) ή εμπρόθετου αντικειμένου (με ποιους, με τι κτλ) • Αιτιατική πληθυντικού του οριστικού άρθρου (τους, τις, τα)
Ενότητα 24 Τίτλος: Επικοινωνώ με ευγένεια (σελ. 214-217)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Εκφράσεις ευγένειας (ευχαριστώ, παρακαλώ, μπορώ να.., χαίρω πολύ κ.α.) ▪ Εκφράσεις που δηλώνουν αγένεια 	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση ερωτηματικού και θαυμαστικού

3.4.3 ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΓΕΙΑ ΣΑΣ 3 - ΒΑΣΣΟΥ, Α., ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Ε., ΓΛΕΝΗ, Α. & ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, Τ.

	ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΔΙΑΛΟΓΩΝ/ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
Ενότητα 1 Τίτλος: Η οικογένεια Λιού (σελ. 8-27)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Οικογένεια/συστάσεις μελών ▪ Συγγενικές σχέσεις ▪ Τόπος καταγωγής ▪ Οικογενειακό δέντρο 	<ul style="list-style-type: none"> • Υποκείμενο/αντικείμενο (ποιος/τι) • Ερωτηματικό επίρρημα <i>πού</i> • Κτητικές αντωνυμίες • Αιτιατική προσωπικής αντωνυμίας • Εμπρόθετοι προσδιορισμοί με αμετάβατα ρήματα (<i>μένω, είμαι/με, σε, από +αιτιατική</i>)
Ενότητα 2&3 Τίτλος: Τα γενέθλια του Αλέξη (σελ. 28-49)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Πάρτι γενεθλίων ▪ Φίλοι ▪ Συστάσεις-γνωριμίες ▪ Ευχές ▪ Ηλικίες 	<ul style="list-style-type: none"> • Δεικτική αντωνυμία <i>αυτός-η-ό</i> • Ερωτηματικές αντωνυμίες και επιρρήματα (<i>ποιος, πόσος, πού, πώς</i>) • Γενική της ερωτηματικής αντωνυμίας (<i>ποιανού-τίνος</i>) • Γενική ενικού αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ονομάτων ως γενική κτητική (<i>ο μπαμπάς, ο Γιάννης, η μαμά, το μωρό</i>) • Γενική ενικού και πληθυντικού του αρσενικού, θηλυκού και ουδέτερου άρθρου
Ενότητα 4&5 Τίτλος: Ένα ξεχωριστό βράδυ για την οικογένεια Γκοσέ (σε. 50-69)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Περιγραφή προσώπων και εξωτερικής εμφάνισης/ χαρακτήρα ▪ Μικρές αγγελίες 	<ul style="list-style-type: none"> • Υποκείμενο • Αντικείμενο • Ενικός και πληθυντικός περιγραφικών επιθέτων (τρία γένη) • Ρήματα Β' συζυγίας σε <i>-άω -ώ</i> (<i>φοράω-ώ κ.α.</i>)

		<ul style="list-style-type: none"> • Συνεκφορά επιθέτου-ουσιαστικού
<p>Ενότητα 6 Τίτλος: Μια μέρα στην εξοχή (σελ. 70-83)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Κάμπινγκ στην εξοχή ▪ Οικογενειακές σχέσεις ▪ Στο ζωολογικό κήπο ▪ Αντιστοίχιση προσώπων-περιγραφής 	<ul style="list-style-type: none"> • Κατηγορούμενο • Περιγραφικά επίθετα • Υποκείμενο-πτώση ονομαστική • Αντικείμενο-πτώση αιτιατική • Διάκριση ρήματος <i>παίρνω-περνώ</i>
<p>Ενότητα 7 Τίτλος: Μαθαίνω για τα επαγγέλματα (σελ. 84-95)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Επαγγέλματα ▪ Εργασία ▪ Επαγγελματική κάρτα 	<ul style="list-style-type: none"> • Αρσενικά και θηλυκά ουσιαστικά που δηλώνουν επάγγελμα
<p>Ενότητα 8 Τίτλος: Αχ! Το δόντι μου (σελ. 96-99)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Επίσκεψη στο ιατρείο ▪ Επίσκεψη στο φαρμακείο ▪ Στο λούνα παρκ 	<ul style="list-style-type: none"> • Αντώνυμες λέξεις
<p>Ενότητα 9 (Επαναληπτικό) Τίτλος: Ο παράξενος χαρταετός (σελ. 100-103)</p>		
<p>Ενότητα 10 Τίτλος: Το σπίτι μου (σελ. 104-113)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Περιγραφή σπιτιού ▪ Είδη κατοικίας ▪ Οι χώροι του σπιτιού 	<ul style="list-style-type: none"> • Επίθετα που δηλώνουν χρώμα, έκταση, ποσότητα, χρονολόγηση
<p>Ενότητα 11 Τίτλος: Ψάχνοντας ένα βιβλίο (σελ. 114-121)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Είδη κατοικιών σε διαφορετικές εποχές και πολιτισμούς ▪ Γεωμετρικά σχήματα 	<ul style="list-style-type: none"> • Επίθετα σε <i>-ος -η -ο</i>
<p>Ενότητα 12 Τίτλος: Η συλλογή μου (σελ. 122-131)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Περιγραφές αντικειμένων (μέγεθος, σχήμα, χρώμα, υλικό) ▪ Χώρες του κόσμου 	

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Υλικά και αντικείμενα ▪ Επίθετα που δηλώνουν υλικό κατασκευής ▪ Μνημεία αρχιτεκτονικής 	
<p>Ενότητα 13 Τίτλος: Καλή μας όρεξη (σελ. 132- 141)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Μαγειρική/συνταγές ▪ Είδη οικιακής χρήσης 	<ul style="list-style-type: none"> • Ρήματα σε –ίζω –εύω –αίνω και –ώνω
<p>Ενότητα 14 Τίτλος: Παρατηρώντας έναν πίνακα ζωγραφικής (σελ. 142-153)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Περιγραφή χώρου και αντικειμένων ενός δωματίου ▪ Προσανατολισμός στο χώρο ▪ Έπιπλα και αντικείμενα σπιτιού ▪ Χρήση των χώρων ενός σπιτιού 	<ul style="list-style-type: none"> • Γενική ενικού και πληθυντικού των άρθρων και των αρσενικών/θηλυκών/ουδέτερων ουσιαστικών (πίνακας, ζωγράφος, υπολογιστής, κλειδαριά, αυλή, παιδί, κάδρο) • Χρήση της γενικής της ερωτηματικής αντωνυμίας (Τίνος είναι το..)
<p>Ενότητα 15(Επαναληπτικό) Τίτλος: Μέρα καθαριότητας (σελ. 154-161)</p>		
<p>Ενότητα 16 Τίτλος: Η περιοχή μου (σελ. 162- 169)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Στην πόλη/οδοί ▪ Οδηγίες προσανατολισμού ▪ Κατευθύνσεις ▪ Ο χάρτης της γειτονιάς 	<ul style="list-style-type: none"> • Ρήματα Β' συζυγίας –ώ –είς –εί κ.τ.λ. (τηλεφωνώ-τακτοποιώ-ακολουθώ κ.α.) • Επανάληψη επιθέτων σε –ος –η –ο

3.4.4 ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΓΕΙΑ ΣΑΣ 4 - ΒΑΣΣΟΥ, Α., ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Ε., ΓΛΕΝΗ, Α., ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ, Ρ. & ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, Τ.

	ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΔΙΑΛΟΓΩΝ/ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
Ενότητα 1 Τίτλος: Τι κάνω κάθε μέρα (σελ. 6-13)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Καθημερινές συνήθειες ▪ Χρονικοί προσδιορισμοί ▪ Χαιρετισμοί 	<ul style="list-style-type: none"> • Ρήματα παθητικής φωνής Α' συζυγίας (-ομαι) • Ουδέτερα σε –ι και –υ • Τονισμός λέξεων- έγκλιση τόνου
Ενότητα 2 Τίτλος: Η καθημερινή ζωή στο χωριό (σελ. 14- 21)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Περιγραφή της ζωής στο χωριό ▪ Χρονικοί προσδιορισμοί 	<ul style="list-style-type: none"> • Ρήματα σε –ομαι • Σημεία στίξης: διαλυτικά
Ενότητα 3 Τίτλος: Ένα σύννεφο γεμάτο βροχή (σελ. 22-29)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Βόλτα στην εξοχή ▪ Βροχερός καιρός ▪ Παροιμίες 	<ul style="list-style-type: none"> • Σημεία στίξης: μεγάλη και μικρή παύλα • Συλλαβισμός δίψηφων φωνηέντων, διπλών συμφώνων και συμφωνικών συμπλεγμάτων • Χρήση του όρου <i>φωνή</i> αντί για συλλαβή
Ενότητα 4 Τίτλος: Ο πυρετός υποχωρεί (σελ. 30-48)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ασθένειες- ιώσεις ▪ Αθλητικοί αγώνες ▪ Ώρες-λεπτά-δευτερόλεπτα ▪ Αναλογικό ρολόι-ωροδείκτης- λεπτοδείκτης ▪ Ψηφιακό ρολόι ▪ Τηλεοπτικά προγράμματα ▪ Ωρολόγιο/ημερήσιο πρόγραμμα 	
Ενότητα 5	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Καθημερινότητα 	<ul style="list-style-type: none"> • Ρήματα Β' συζυγίας (-ώ

Τίτλος: Μια μέρα στη ζωή του Χασάν (σελ. 48-61)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Καθημερινές συνήθειες/δραστηριότητες ▪ Ημερήσιο πρόγραμμα 	
Ενότητα 6 Τίτλος: Μέρα νύχτα (σελ. 62-69)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Μέτρηση παγκόσμιας ώρας ▪ Εναλλαγή ημέρας/νύχτας ▪ Πόλεις του κόσμου 	
Ενότητα 7 (Επαναληπτικό) Τίτλος: Ο Ήλιος, η Σελήνη και ο Κικιρίκος (σελ. 70-75)		
Ενότητα 8 Τίτλος: Τι πρόγραμμα έχεις? (σελ. 76-83)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Σχολικά μαθήματα ▪ Εξωσχολικές δραστηριότητες ▪ Ελεύθερος χρόνος ▪ Καταγραφή γεγονότων σε ημερολόγιο ▪ Ημέρες της εβδομάδας 	<ul style="list-style-type: none"> • Παρατατικός/αόριστος των ρημάτων <i>έχω</i> και <i>είμαι</i> • Αντιπαραβολή παρόντος-παρελθόντος
Ενότητα 9 Τίτλος: Ο Ηρακλής (σελ. 84- 91)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ο μύθος του Ηρακλή- Οι δώδεκα άθλοι ▪ Οι δώδεκα θεοί του Ολύμπου 	<ul style="list-style-type: none"> • Αόριστος ρημάτων ενεργητικής φωνής Α' – Β' συζυγίας (<i>φορώ, ζυπνώ, περνώ</i>)
Ενότητα 10 Τίτλος: Το ρολόι δεν χτύπησε (σελ. 92- 99)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Σχολείο και αργίες ▪ Το πρωινό ξύπνημα ▪ Εργασία και καθημερινές ασχολίες 	<ul style="list-style-type: none"> • Αόριστος ρημάτων ενεργητικής φωνής σε –ησα –εσα –ασα • σύγκριση παρελθόντος- παρόντος
Ενότητα 11 Τίτλος: Εκδρομή στις	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αργίες/γιορτές ▪ Εκδρομές 	<ul style="list-style-type: none"> • Αόριστος ανώμαλων ρημάτων (<i>πηγαίνω, βλέπω, λέω, τρώω, φεύγω κ.α.</i>)

Πρέσπες (σελ. 100- 109)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ταξίδια ▪ Χωριό και φύση 	<ul style="list-style-type: none"> • Σύγκριση παρόντος- παρελθόντος με χρήση επιρρημάτων (<i>τόρα, σήμερα, φέτος/ πριν, χθες, πέρσι</i>) • Τονισμός- νόμος της τρισυλλαβίας-αύξηση ιστορικού χρόνου
Ενότητα 12 Τίτλος: Ο κύκλος με τους καινούριους φίλους (σελ. 110-119)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Φιλία ▪ Παιχνίδια και δραστηριότητες ▪ Ελεύθερος χρόνος ▪ Χόμπι/διασκέδαση ▪ Αθλήματα ▪ Στο ζαχαροπλαστείο 	<ul style="list-style-type: none"> • Αόριστος ρημάτων
Ενότητα 13 Τίτλος: Εδώ τα καλά πορτοκάλια (σελ. 120- 131)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Καθημερινές αγορές (λαϊκή, κρεοπωλείο, φούρνος, ιχθυοπωλείο, σούπερ μάρκετ) ▪ Διατροφή/τρόφιμα ▪ Τιμές-οικονομικές συναλλαγές 	<ul style="list-style-type: none"> • Τα τρία γένη των επιθέτων σε -υς -ιά -υ (μακρύς-μακριά-μακρύ)
Ενότητα 14 Τίτλος: Παροιμίες για τους μήνες (σελ. 132- 143)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Παροιμίες για τους μήνες ▪ Έθιμα και συνήθειες για κάθε μήνα ▪ Καιρός και γεωργικές ασχολίες 	
Ενότητα 15 Τίτλος: Ο καιρός- οι εποχές (σελ. 144-155)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Εποχές του χρόνου ▪ Καιρικές συνθήκες και μετεωρολογικά φαινόμενα ▪ Δελτίο καιρού 	
Ενότητα 16	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ενδυμασία 	

<p>Τίτλος: Από το ημερολόγιο της Άννας Φράνκ (σελ. 156-167)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ρούχα και αξεσουάρ ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες ▪ Περιγραφή ▪ Χρώματα 	
<p>Ενότητα 17 (Επαναληπτικό) Τίτλος: Η πτήση του Ικάρου (σελ. 168-173)</p>		

3.4.5 ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΤΥΠΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ

➤ **Ασκήσεις που αφορούν στα κείμενα**

✓ *Κλειστού τύπου:*

- Ερωτήσεις κατανόησης πολλαπλής επιλογής
- Επιλογή σωστού-λάθους
- Αντιστοίχιση ερωτήσεων-εικόνων (απαντήσεις)
- Δημιουργία προτάσεων-απαντήσεων σε ερωτήσεις
- Δημιουργία προτάσεων με τοποθέτηση λέξεων στη σωστή σειρά
- Συμπλήρωση της κατάλληλης λέξης στα κενά προτάσεων (οι λέξεις δίνονται) ή κειμένου (με λέξεις που υπάρχουν στο κείμενο)
- Σταυρόλεξα-κρυπτόλεξα-αναγραμματισμοί

✓ *Ανοικτού τύπου*

- Δημιουργία σύντομου ή εκτενέστερου κειμένου
- Δημιουργία προτάσεων οι οποίες περιγράφουν μια εικόνα
- Δημιουργία διαλόγων

➤ **Ασκήσεις που αφορούν στα γραμματικά φαινόμενα:**

✓ *Κλειστού τύπου*

- Επιλογή του κατάλληλου γράμματος σε λέξεις
- Δημιουργία συλλαβών
- Αντιστοίχιση εικόνας-λέξης
- Διόρθωση λάθους-επιλογή του σωστού τύπου
- Επιλογή του κατάλληλου προσώπου/χρόνου/πτώσης για συμπλήρωση προτάσεων, κειμένου ή διαλόγου (ο αρχικός τύπος δίνεται σε παρένθεση)
- Επιλογή του σωστού τύπου σε έτοιμη πρόταση (δίνονται δύο επιλογές)
- Τοποθέτηση ρημάτων στην κατάλληλη στήλη πίνακα, ανάλογα με τις καταλήξεις

✓ *Ανοικτού τύπου:*

- Δημιουργία μικρών ιστοριών σύμφωνα με εικόνες
- Μεταφορά κειμένου με τα ρήματα σε διαφορετικό χρόνο

4. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό, επιχειρείται μια αντιπαραβολική σύγκριση των τεσσάρων εγχειριδίων, η δομή και το περιεχόμενο των οποίων παρατέθηκε διεξοδικά στο προηγούμενο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας. Οι τέσσερις σειρές των προς εξέταση εγχειριδίων είναι οι εξής:

- *Ελληνικά Α' – Ελληνικά Β'*
- *Ελληνικά στο Π&Φ – Ελληνικά στο Π&Φ 2*
- *Κλικ στα Ελληνικά Α1- Κλικ στα Ελληνικά Α2*
- *Γεια σας 1 – Γεια σας 2 – Γεια σας 3 – Γεια σας 4*

Η σύγκριση θα πραγματοποιηθεί σε συγκεκριμένους άξονες, με την ομαδοποιημένη παρουσίαση του τρόπου με τον οποίο τα εγχειρίδια δομούνται και παρουσιάζουν τα κυριότερα γραμματικά, συντακτικά και φωνητικά/ φωνολογικά φαινόμενα, ενώ παράλληλα θα εντοπιστούν οι κυριότερες ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των εγχειριδίων ως προς τα σημεία αυτά.

Στην παρούσα υποενότητα, θα μας απασχολήσουν τα φαινόμενα φωνολογίας και φωνητικής τα οποία εμφανίζονται στα τέσσερα εγχειρίδια, ενώ θα επισημάνουμε το πού αλλά και με ποιόν τρόπο αυτά προβάλλονται. Βασικό στοιχείο που θα πρέπει να τονίσουμε, το οποίο είναι κοινό για όλα τα εγχειρίδια είναι ότι ο τομέας της φωνολογίας προτάσσεται, καταλαμβάνοντας την εισαγωγική ενότητα τους, έχοντας όμως σε κάθε περίπτωση διαφορετική έκταση και διάρθρωση. Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα φωνητικά και φωνολογικά φαινόμενα που εντοπίζονται στα τέσσερα εγχειρίδια. Σε παρένθεση δίνεται ο αριθμός της ενότητας στην οποία εντοπίζονται τα αντίστοιχα φαινόμενα και με κάθετο ο αριθμός του τεύχους σε κάθε σειρά βιβλίων:

ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΦΩΝΗΤΙΚΗ – ΦΩΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α-ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π+Φ- ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π+Φ2	ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α1-ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α2	ΓΕΙΑ ΣΑΣ 1,2,3 &4
<p>Γνωριμία με το αλφάβητο</p> <p>Τα κεφαλαία και πεζά γράμματα του ελληνικού αλφαβήτου σε πίνακα</p> <p>Αποτύπωση τους ως φθόγγων</p> <p>Προφορά</p> <p>Ονομασία των γραμμάτων μέσα στις λέξεις</p> <p>(π.χ. <i>A, a [a] άλφα, Αβάνα</i>)</p> <p>Τα φωνήεντα /η/ και /ω/ ως αναπαραστάσεις των</p>	<p>Οι φθόγγοι του ελληνικού αλφαβήτου σε πίνακα</p> <p>Τα κεφαλαία και πεζά γράμματα του αλφαβήτου</p> <p>Τα δίψηφα φωνήεντα και δίψηφα σύμφωνα. Η ονομασία τους και ο ήχος που παράγουν κατά την εκφορά τους μέσα από παραδείγματα λέξεων</p> <p>Τα βασικά σημεία στίξης</p> <p>Τονισμός</p> <p>Οι διαφορετικές αναπαραστάσεις των /γ/, /g/, /k/,</p>	<p>Οι φθόγγοι του ελληνικού αλφαβήτου</p> <p>Τα κεφαλαία και πεζά γράμματα του αλφαβήτου</p> <p>Οι διαφορετικές αναπαραστάσεις τους</p> <p>Η προφορά τους</p> <p>Ο σχηματισμός και η προφορά των δίψηφων φωνηέντων και συμφώνων</p> <p>Σχηματισμός των συλλαβών</p> <p>Τονισμός λέξεων στη λήγουσα, παραλήγουσα και προπαραλήγουσα συλλαβή</p>	<p>Τα κεφαλαία και πεζά γράμματα του ελληνικού αλφαβήτου (Εισαγωγική ενότητα)</p>

<p>φθόγγων /i/ και /o/</p> <p>Σχηματισμός και προφορά δίψηφων φωνηέντων (π.χ. /ou/)</p> <p>(Εισαγωγική ενότητα)</p>	<p>/x/, /l/, /n/, /s/</p> <p>(Εισαγωγική ενότητα)</p>		
<p>Παρουσίαση των βασικών σημείων στίξης (τελεία, κόμμα, ερωτηματικό)</p> <p>Τονισμός μονοσύλλαβων, δισύλλαβων και τρισύλλαβων λέξεων</p> <p>Ο νόμος της τρισυλλαβίας</p> <p>(1)</p>	<p>Τονισμός των μονοσύλλαβων, δισύλλαβων, τρισύλλαβων και πολυσύλλαβων λέξεων</p> <p>Ο νόμος της τρισυλλαβίας</p> <p>(Εισαγωγική ενότητα)</p>	<p>Ο νόμος της τρισυλλαβίας (1,2)</p>	<p>Η κεφαλαία και πεζή γραφή των συμφώνων /m/, /n/, /l/, /k/, /t/ και των φωνηέντων /a/, /η/, /ε/, /ο/ ως αλφαβητική αναπαράσταση των φθόγγων /a/, /i/, /e/, /o/</p> <p>Δημιουργία συλλαβών</p> <p>Μετατροπή γραμμάτων σε πεζά-κεφαλαία και αντίστροφα (4,5)</p>

<p>Ο νόμος της τρισυλλαβίας</p> <p>Η χρήση των διαλυτικών</p> <p>Διάκριση των φθόγγων /e/-/i/ και /o/-/ou/</p> <p>Τα δίψηφα φωνήεντα /ai/, /ei/ και /oi/ ως διαφορετικές αναπαραστάσεις των φθόγγων /e/ και /i/ .</p> <p>(2)</p>	<p>Παρουσίαση των βασικών σημείων στίξης (τελεία, κόμμα, ερωτηματικό, θαυμαστικό, αποσιωπητικά, εισαγωγικά)</p> <p>Ο σχηματισμός και η λειτουργία της συλλαβής</p> <p>(Εισαγωγική ενότητα)</p>	<p>Παρουσίαση του φθόγγου /l/ (4)</p>	<p>Η κεφαλαία και πεζή γραφή των συμφώνων /s/ και /p/, /γ/, /θ/, /t/ και των φωνηέντων /ω/, /υ/ και /ι/ ως αλφαβητική αναπαράσταση των φθόγγων /o/ και /i/</p> <p>Δημιουργία συλλαβών (7,8)</p>
<p>Διάκριση των οδοντικών συμφώνων /t/-/θ/, /δ/-/ντ/, /s/-/z/ (3)</p>	<p>Οι παρώνυμες λέξεις</p> <p>(Εισαγωγική ενότητα)</p>	<p>Παρουσίαση των αναπαραστάσεων [x και c] (5)</p> <p>(5)</p>	<p>Τα σύμφωνα /v/,/f/,/x/, /δ/ και τα διπλά σύμφωνα /z/,/ξ/, /ψ/</p> <p>Δημιουργία συλλαβών (10,11)</p>
<p>Τα ουρανικά σύμφωνα /k/, /γ/, /χ/, /γκ/ (4)</p>	<p>Παρουσίαση σε πίνακες των διαφορετικών αναπαραστάσεων και της προφοράς: χειλικών,</p>	<p>Παρουσίαση των αναπαραστάσεων [k, c] (6)</p>	<p>Η χρήση του κεφαλαίου γράμματος στην αρχή των</p>

	<p>οδοντικών, ουρανικών, έρρινων, υγρών διπλών συμφώνων και δίψηφων φθόγγων</p> <p>(Παράρτημα)</p>		<p>προτάσεων</p> <p>Η χρήση της τελείας στο τέλος των προτάσεων (12)</p>
<p>Διάκριση των συμφώνων /f/- /θ/, /θ/-/δ/ (6)</p>		<p>Παρουσίαση των φθόγγων /f/ και /v/ (7)</p>	<p>Κεφαλαία και πεζή γραφή των φθόγγων του ελληνικού αλφαβήτου-ονομασία και προφορά τους</p> <p>Διάκριση φωνηέντων-συμφώνων με κριτήριο τον ήχο που παράγεται κατά την εκφορά τους (13)</p>
<p>Τα δίψηφα σύμφωνα /σμ/, /σβ/, /σλ/, /σν/</p> <p>Διάκριση των συμφώνων /s/-</p>		<p>Παρουσίαση των φθόγγων /p/ και /b/ (8)</p>	<p>Ο σχηματισμός των έξι βασικών δίψηφων φωνηέντων (/αί/, /ού/, /εύ/, /αύ/, /εί/, /οί/)</p> <p>Ο τονισμός των δίψηφων</p>

/z/ (7)			φωνηέντων Οι διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους προφέρονται τα /αύ/ και /εύ/. (1/2)
Διάκριση των ουρανικών συμφώνων /k/-/χ/, /γ/-/χ/ (8)		Παρουσίαση των φθόγγων /s/ και /z/ (9)	Η χρήση του ερωτηματικού (2/2)
Διάκριση των δίψηφων συμφώνων /τσ/ και /τζ/ (9)		Παρουσίαση των αναπαραστάσεων [γ, j] (10)	Ο σχηματισμός των δίψηφων συμφώνων /μπ/, /ντ/, /γκ/, γγ/, /τσ/και /τζ/ Οι διαφορετικές αναπαραστάσεις των φθόγγων /ο/, /ι/ και /ε/ (3/2)
Απαλοιφή- αφομοίωση φωνήεντος στο άρθρο (1/2)		Το θέμα του αναβιβασμού και καταβιβασμού του τόνου της φωνής στις ερωτηματικές προτάσεις (11)	Τονισμός των λέξεων Το φαινόμενο της έγκλισης του τόνου (11)
Απαλοιφή – αφομοίωση φωνήεντος (2/2)		Παρουσίαση των φθόγγων /d/ και /θ/ (1/2)	Παρουσίαση των βασικών σημείων στίξης (ερωτηματικό

			σε προτάσεις ευγενείας και θαυμαστικό σε προτάσεις που δηλώνουν προσταγή) (24/2)
Συνίζηση του /i/ (3/2)		Παρουσίαση των συμπλεγμάτων /tja/ και /pca/ και των διαφορετικών αναπαραστάσεων τους (2/2)	Τονισμός των λέξεων Τονισμός μονοσύλλαβων και δισύλλαβων λέξεων Εκ νέου παρουσίαση του φαινομένου της έγκλισης τόνου (1/4)
Το φαινόμενο της συνίζησης (4/2)		Παρουσίαση των φθόγγων /l/ και /n/ (3/2)	Τα διαλυτικά ως ένα από τα σημεία στίξης (2/4)
Απαλοιφή φωνηέντων (6/2)			Η μικρή και μεγάλη παύλα ως σημεία στίξης Ο συλλαβισμός των δίψηφων φωνηέντων, των δίψηφων και

			διπλών (όμοιων) συμφώνων (3/4)
<p>Συγκοπή φωνηέντων</p> <p>Τα δίγηφα σύμφωνα /χν/, /σπ/, /σθ/, /τρ/, /σχ/ (7/2)</p>			<p>Τονισμός των λέξεων</p> <p>Ο νόμος της τρισυλλαβίας</p> <p>Η λήγουσα, παραλήγουσα και προπαραλήγουσα συλλαβή</p> <p>Η αύξηση στους ιστορικούς χρόνους του ρήματος</p> <p>Τονισμός των παρελθοντικών τύπων (11/4)</p>
<p>Απαλοιφή φωνηέντων</p> <p>Προφορά των ουρανικών (απλών και δίγηφων) συμφώνων /κ/, /γ/, /χ/, /γκ/ και /γγ/ (ουράνωση) (8/2)</p>			

Απαλοιφή φωνηέντων Επιτονισμός κι επιτονισμός με έμφαση (9/2)			
Τα δίψηφα σύμφωνα /σθ/, /κτ/, /στ/, /σφ/, /σκλ/ (12/2)			
Απαλοιφή φωνηέντων Τονισμός σε προτάσεις με ήπια ή αυστηρή προσταγή (13/2)			
Εκ νέου παρουσίαση του φαινομένου της ουράνωσης (14/2)			
Τα βασικά σημεία στίξης (τελεία, κόμμα, ερωτηματικό) (16/2)			
Εκ νέου παρουσίαση του φαινομένου της συνίξεσης			

(17/2)			
Τα δίψηφα σύμφωνα (18/2)			
Τα βασικά σημεία στίξης (19/2)			

Και στα τέσσερα εγχειρίδια, λοιπόν, παρατηρείται το φαινόμενο να προτάσσεται ο τομέας της φωνολογίας και φωνητικής ως της πρώτης εισαγωγικής ενότητας, με σκοπό τη γνωριμία των μαθητών με τα βασικά στοιχεία του φωνολογικού συστήματος της ελληνικής γλώσσας, το οποίο κρίνεται ως το κομμάτι εκείνο, που θα οδηγήσει τους μαθητές στην περαιτέρω κατανόηση και ομαλή εμπέδωση των υπόλοιπων κύριων φαινομένων με τα οποία καταπιάνεται κάθε ένα από τα προαναφερθέντα εγχειρίδια.

Η παρουσίαση όμως των φωνολογικών/φωνητικών φαινομένων, καθώς και των φαινομένων τονισμού δεν περιορίζονται μόνο στην εισαγωγική ενότητα των τεσσάρων εγχειριδίων, αλλά εμφανίζονται διάσπαρτα και στις υπόλοιπες ενότητες τους. Ο τρόπος παρουσίασης αλλά και το εύρος των φωνολογικών φαινομένων διαφέρει σε καθένα από τα εγχειρίδια.

Πέρα από τα φωνολογικά φαινόμενα, επιχειρείται η παρουσίαση και ανάλυση σε πίνακες των μορφοσυντακτικών φαινομένων τα οποία εντοπίζονται στις τέσσερις σειρές των υπό εξέταση εγχειριδίων. Η παράθεση των εγχειριδίων ακολουθεί τη σειρά που τηρήθηκε στην ενότητα της φωνολογίας-φωνητικής, ενώ η παρουσίαση των μερών του λόγου στο συγκεκριμένο υποκεφάλαιο, στηρίζεται τόσο στη σειρά με την οποία αυτά εμφανίζονται στα εγχειρίδια, όσο και στα βασικά και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που διαθέτει κάθε κατηγορία:

- το ρήμα (χρόνοι, εγκλίσεις, φωνές, συζυγίες)
- τα ουσιαστικά (καταλήξεις ανάλογα με την κλίση, γένη, πτώσεις, αριθμός) και το φαινόμενο του υποκορισμού
- οι προθετικές φράσεις
- τα επίθετα (κλίση-καταλήξεις, γένος, πτώσεις, αριθμός)
- τα είδη των αντωνυμιών
- τα επιρρήματα

Στην παρουσίαση των ανωτέρω στοιχείων, θα εντάξουμε επιπλέον και φαινόμενα ονοματικής, ρηματικής και προτασιακής σύνταξης, όπως είναι λ.χ. οι λειτουργίες των πτώσεων, η συμφωνία ανάμεσα στα στοιχεία της ονοματικής φράσης (π.χ. συνεκφορά επιθέτου-ουσιαστικού, συμφωνία άρθρου-ουσιαστικού), οι δυνατοί

και αδύνατοι τύποι των προσωπικών αντωνυμιών, οι δευτερεύουσες ονοματικές και επιρρηματικές προτάσεις (π.χ. ειδικές, χρονικές, αιτιολογικές) και ο ρόλος τους μέσα στην ευρύτερη πρόταση.

Κάθε ένας από τους πίνακες περιλαμβάνει τέσσερις στήλες, μία για κάθε εγχειρίδιο και καλύπτει, με τη σειρά που παρατέθηκαν προηγουμένως τις προαναφερθείσες κατηγορίες των μορφοσυντακτικών φαινομένων. Επιπλέον, σε παρένθεση, γίνεται αναφορά με αύξουσα σειρά, στον αριθμό της ενότητας όπου συναντώνται τα αντίστοιχα φαινόμενα για κάθε ένα από τα εγχειρίδια, ενώ με κάθετο δίνεται ο αριθμός του τεύχους για κάθε σειρά εγχειριδίων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΚΛΙΣΗ ΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α-ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π+Φ - ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π+Φ 2	ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α1- ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α2	ΓΕΙΑ ΣΑΣ 1-2-3 &4
Οριστική ενεστώτα του ρήματος <i>είμαι</i> (1)	Οριστική ενεστώτα του ρήματος <i>είμαι</i> Κλίση οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής ρημάτων α συζυγίας (κάνω, έχω, θέλω) (1)	Οριστική Ενεστώτα του ρήματος <i>είμαι</i> (1)	Παρουσίαση (όχι κλίση) τύπων της συνοπτικής προστακτικής ρημάτων α' συζυγίας ενεργητικής φωνής και αποθετικών ρημάτων (κλείνω, σηκώνω, ανοίγω, κάθομαι, έρχομαι) (3)
Κλίση των ρημάτων ενεργητικής φωνής της Α συζυγίας στην οριστική Ενεστώτα: έχω, κάνω, μένω (2)	Κλίση οριστικής Ενεστώτα των ρημάτων β τύπου της β συζυγίας (μιλώ, αγαπώ, ζητώ) Παρουσίαση της ενεργητικής οριστικής των ανώμαλων ρημάτων <i>πάω, τρώω, λέω, ακούω</i> (2)	Κλίση της οριστικής Ενεστώτα ενεργητικής φωνής α' συζυγίας. Το παράδειγμα του ρήματος <i>μένω</i> (2)	Οριστική Ενεστώτα του ρήματος <i>είμαι</i> Επισημανση της αντιστοιχίας των προσώπων με τις καταλήξεις του ρήματος σε ενικό και πληθυντικό (7-2)
Παρουσίαση του δεύτερου τύπου της β συζυγίας των ρημάτων στην οριστική Ενεστώτα ενεργητικής	Κλίση του Ενεστώτα ενεργητικής φωνής του α τύπου των ρημάτων α' συζυγίας (τηλεφωνώ, μπορώ, αργώ,	Κλίση του δεύτερου τύπου της β συζυγίας των ρημάτων στην οριστική Ενεστώτα ενεργητικής	Το ρήμα <i>έχω</i> + αιτιατική (11-2)

φωνής (μιλάω) (4)	διαφωνώ Παρουσιάζεται η χρήση της φράσης <i>μου αρέσει, μου αρέσουν</i> + άρθρο (4)	φωνής (μιλάω-ώ) (3)	
Παρουσίαση οριστικής Ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος πάω-πηγαίνω και των ρημάτων α (θέλω) και β συζυγίας (περνάω-περνώ, αργώ) (6)	Κλίση οριστικής ενεστώτα των ρημάτων α και β συζυγίας παθητικής φωνής σε -ομαι και -άμαι (έρχομαι, κοιμάμαι) (6)	Κλίση της οριστικής Ενεστώτα των ανώμαλων ρημάτων <i>πάω, λέω, ακούω, τρώω</i> και των αποθετικών ρημάτων <i>έρχομαι</i> και <i>κοιμάμαι</i> (4)	Κλίση της οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής ρημάτων α συζυγίας (γράφω, κάνω, ενώνω, διαβάζω) (15-2)
Τα ανώμαλα ρήματα λέω, τρώω ακούω στην οριστική Ενεστώτα ενεργητικής φωνής (7)	Παρουσίαση της σημασίας και χρήσης του Συνοπτικού Μέλλοντα ομαλών και ανώμαλων ρημάτων α και β συζυγίας σε αντιπαραβολή με τις αντίστοιχες του ενεστώτα (διαβάζω- θα διαβάσω, λείπω- θα λείψω, παίζω- θα παίζω, είμαι- θα είμαι, έρχομαι- θα έρθω, ανεβαίνω- θα ανεβώ, βλέπω- θα δω, μιλάω- θα μιλήσω, μπορώ- θα μπορέσω)	Κλίση της οριστικής Ενεστώτα των ρημάτων β συζυγίας. Το παράδειγμα του ρήματος <i>μπορώ</i> Κλίση της συνοπτικής υποτακτικής της ενεργητικής φωνής (5)	Παρουσίαση σε πίνακα των αμετάβατων ρημάτων. Σύγκριση τους μέσα από παραδείγματα με τα μεταβατικά ρήματα (18-2)

	<p>Παρουσίαση της συνοπτικής υποτακτικής έγκλισης (στην κατάφαση και την άρνηση). Πίνακας με τα ρήματα και τις εκφράσεις που τη συνοδεύουν (θέλω να πάω- να μην πας) (7)</p>		
<p>Κλίση οριστικής ενεστώτα των ρημάτων α συζυγίας παθητικής φωνής (έρχομαι, βρίσκομαι, χρειάζομαι, σηκώνομαι) (9)</p>	<p>Κλίση του ενεργητικού Αορίστου των ομαλών και ανώμαλων ρημάτων α και β συζυγίας</p> <p>Σύγκριση της λειτουργίας του με τον συνοπτικό Μέλλοντα (θα γράψω- έγραψα, δείχνω- θα δείξω- έδειξα, πάω- πήγα, τρώω- έφαγα) (8)</p>	<p>Παρουσίαση της συνοπτικής προστακτικής ενεργητικής φωνής (6)</p>	<p>Παρουσίαση της χρήσης του ρήματος <i>θέλω</i> και της δυνητικής <i>θα ήθελα</i> (22-2)</p>
<p>Κλίση οριστικής Ενεστώτα των ρημάτων β συζυγίας παθητικής φωνής (θυμάμαι, λυπάμαι, φοβάμαι) (11)</p>	<p>Παρουσίαση και κλίση της συνοπτικής προστακτικής ενεργητικής φωνής των ρημάτων α και β συζυγίας (ανοίγω-άνοιξε-</p>	<p>Κλίση του συνοπτικού μέλλοντα ενεργητικής φωνής των ρημάτων α' και β' συζυγίας (και στους δύο τύπους) και ανώμαλων ρημάτων</p>	<p>Παρουσίαση του Ενεστώτα ενεργητικής φωνής του δεύτερου τύπου της β' συζυγίας των ρημάτων ενεργητικής φωνής</p>

	ανοίξτε) (9)	(7)	(φοράω-ώ) (4,5-3)
Αόριστος ενεργητικής φωνής ρημάτων της α και β συζυγίας (και των δύο τύπων) Αόριστος ανώμαλων ρημάτων (12)	Κλίση του Ενεστώτα, Παρατατικού και Αορίστου ενεργητικής φωνής των ομαλών και ανώμαλων ρημάτων α και β συζυγίας (και των δύο τύπων) (1/2)	Κλίση του Αορίστου ενεργητικής φωνής των ρημάτων α' και β' συζυγίας (και στους δύο τύπους) και ανώμαλων ρημάτων (9)	Διάκριση των ρημάτων παίρνω και περνώ (6-3)
Συνέχεια στην παρουσίαση του Αορίστου ενεργητικής φωνής των ρημάτων α και β συζυγίας καθώς και των ανώμαλων ρημάτων Κλίση του Αορίστου των ρημάτων έρχομαι, γεννιέμαι, παντρεύομαι (13)	Παρουσίαση του συνοπτικού Μέλλοντα και της συνοπτικής υποτακτικής ενεργητικής φωνής σε αντιδιαστολή με το μη συνοπτικό μέλλοντα και τη μη συνοπτική υποτακτική των ανώμαλων και ρημάτων α' συζυγίας (2/2)	Εκ νέου παρουσίαση του Ενεστώτα και Αορίστου των ομαλών και ανώμαλων ρημάτων α' και β' συζυγίας ενεργητικής φωνής Εμφαση στη λειτουργία και τις χρήσεις του Ενεστώτα (1-2)	Παρουσίαση σε πίνακα των ρημάτων ενεργητικής φωνής σε –ίζω –εύω –αίνω και –ώνω (13-3)
Κλίση του συνοπτικού Μέλλοντα των ομαλών και ανώμαλων ρημάτων α και β συζυγίας (γράφω, φεύγω, βλέπω, μιλάω-ώ, μπορώ)	Παρουσίαση και κλίση της οριστικής ενεστώτα των ρημάτων που έχουν μόνο παθητική φωνή, ως ρημάτων σε –μαι (κοιμάμαι,	Παρουσίαση των τρόπων δήλωσης του μέλλοντος (3-2)	Κλίση του Ενεστώτα των ρημάτων του πρώτου τύπου β' συζυγίας ενεργητικής φωνής –ώ –είς –εί κτλ (τηλεφωνώ,

(14)	βαριέμαι, ασχολούμαι) (3/2)		τακτοποιώ) (16-3)
<p>Παρουσίαση της συνοπτικής υποτακτικής των ομαλών και ανώμαλων ρημάτων α και β συζυγίας και πίνακας των ρημάτων από τα οποία εξαρτάται (ρήμα εξάρτησης+να</p> <p><i>μπορώ να βάλω, λέω να πάω, μπορώ να έρθω</i>) (16)</p>	<p>Παρουσίαση της ενεργητικής μετοχής Ενεστώτα σε –οντας και –ώντας</p> <p>Κλίση της συνοπτικής και ενεργητικής προστακτικής και σύγκριση με την συνοπτική υποτακτική (ετοιμάσε/ετοιμάστε-θα/να ετοιμάσω)</p> <p>Κλίση της μη συνοπτικής ενεργητικής προστακτικής (ετοιμάζε/ετοιμάζετε) (5/2)</p>	<p>Εκ νέου παρουσίαση των καταλήξεων της συνοπτικής υποτακτικής και συνοπτικής προστακτικής των ομαλών και ανώμαλων ρημάτων α' και β' συζυγίας (και των δύο τύπων) ενεργητικής φωνής (5)</p>	<p>Κλίση Ενεστώτα των ρημάτων παθητικής φωνής α' συζυγίας (1-4)</p>
<p>Παρουσίαση της συνοπτικής προστακτικής των ομαλών και ανώμαλων ρημάτων α και β συζυγίας (π.χ. γίνομαι-γίνε- γίνετε, βλέπω-δες-δείτε, ακούω-άκουσε- ακούστε) (17)</p>	<p>Κλίση του συνοπτικού μέλλοντα και της συνοπτικής υποτακτικής των ρημάτων παθητικής φωνής α και β συζυγίας (πληρώνομαι, κοιμάμαι, ασχολούμαι, συναντιέμαι)</p>		<p>Εκ νέου παρουσίαση των ρημάτων σε –ομαι ως ρημάτων της β' συζυγίας στην παθητική φωνή (2-4)</p>

	Κλίση του μη συνοπτικού Μέλλοντα και της μη συνοπτικής υποτακτικής των ρημάτων α και β συζυγίας παθητικής φωνής (ρήματα σε –μαι) στην κατάφαση και την άρνηση τους (σηκώνομαι) (7/2)		
Κλίση του Αορίστου της ενεργητικής φωνής ομαλών και ανώμαλων ρημάτων α και β συζυγίας (και στους δύο τύπους) (6/2)	Κλίση του Αορίστου παθητικής φωνής ρημάτων σε –μαι (α και β συζυγία) (8/2)		Παρουσίαση των καταλήξεων και κλίση του ενεστώτα ενεργητικής φωνής των δύο τύπων των ρημάτων β' συζυγίας σε –ώ (5-4)
Κλίση του <i>ήμουν</i> ως Παρατατικού του ρήματος <i>είμαι</i> Κλίση του Παρατατικού ενεργητικής φωνής ρημάτων α και β συζυγίας (και των δύο τύπων) και ανώμαλων ρημάτων Διάκριση του με παραδείγματα από	Κλίση του Παρακειμένου, Υπερσυντελικού και Συντελεσμένου Μέλλοντα των ρημάτων ενεργητικής φωνής α συζυγίας και παθητικής φωνής α και β συζυγίας (ρήματα σε –μαι) (9/2)		Κλίση των τύπων <i>είχα</i> και <i>ήμουν</i> , χωρίς να διευκρινίζεται εάν αναφέρονται στον Παρατατικό ή στον Αόριστο (8-4)

τον Αόριστο (7/2)			
Εκ νέου παρουσίαση και κλίση του συνοπτικού μέλλοντα ενεργητικής φωνής ομαλών και ανώμαλων ρημάτων α και β συζυγίας (και των δύο τύπων) (8/2)	Κλίση του Παρατατικού Παθητικής φωνής ρημάτων α και β συζυγίας (έρχομαι, κοιμάμαι, συναντιέμαι, διηγούμαι) (10/2)		Κλίση του αορίστου των ρημάτων ενεργητικής φωνής α και β συζυγίας (φορώ, ξυπνώ, περνώ) (9-4)
Κλίση και χρήσεις του μη συνοπτικού μέλλοντα ομαλών ρημάτων ενεργητικής φωνής της α και β συζυγίας. Παρουσίαση της σημασίας του σε αντιδιαστολή με τον συνοπτικό μέλλοντα και τον αόριστο (9/2)	Κλίση της συνοπτικής προστακτικής των ρημάτων παθητικής φωνής α και β συζυγίας (ρήματα σε –μαι) Παρουσίαση της δυνητικής + Παρατατικός (θα έκανα, θα μπορούσα) (11/2)		Κλίση του Αορίστου ρημάτων ενεργητικής φωνής με καταλήξεις σε –ησα –εσα –ασα (10-4)
Παρουσίαση εκ νέου της συνοπτικής υποτακτικής ενεργητικής φωνής των ομαλών και ανώμαλων ρημάτων α και β συζυγίας(και στους δύο τύπους)			Παρουσίαση των καταλήξεων και κλίση του αορίστου ενεργητικής φωνής των ανώμαλων ρημάτων (πηγαίνω, βλέπω, λέω, τρώω, φεύγω) (11-4)

στην κατάφαση και άρνηση της (11/2)			
Παρουσίαση με παραδείγματα της μη συνοπτικής υποτακτικής σε ομαλών και ανώμαλων ρημάτων α' και β' συζυγίας σε αντιδιαστολή με την συνοπτική υποτακτική (Δεν πρόλαβα να διαβάσω- Δε συνηθίζω να οδηγώ χωρίς ζώνη) (12/2)			
Παρουσίαση εκ νέου της συνοπτικής προστακτικής των ομαλών και ανώμαλων ρημάτων ενεργητικής φωνής α' και β' συζυγίας (και στους δύο τύπους) Παρουσίαση της μη συνοπτικής προστακτικής ενεργητικής φωνής ομαλών και ανώμαλων ρημάτων α' και β' συζυγίας (και των δύο τύπων) (13/2)			

<p>Κλίση του Ενεστώτα παθητικής φωνής ρημάτων και των δύο τύπων της β' συζυγίας (συναντώ-συναντιέμαι, ενοχλώ-ενοχλούμαι)</p> <p>Παρουσίαση των αποθετικών ρημάτων α' και β' συζυγίας (κάθομαι, ασχολούμαι, κοιμάμαι, βαριέμαι)</p> <p>(16/2)</p>			
<p>Παρουσίαση των ρημάτων που έχουν μόνο ενεργητική ή μόνο παθητική φωνή (βγαίνω, ξυπνάω, φταίω, αισθάνομαι, αρνούμαι, κοιμάμαι, βαριέμαι) (17/2)</p>			
<p>Παρουσίαση του Παρακειμένου ενεργητικής φωνής</p> <p>Σύγκριση του Παρακειμένου με τον Αόριστο ως προς τη σημασία και</p>			

τις χρήσεις (18/2)			
Κλίση και παρουσίαση της σημασίας και χρήσης τους μέσα από παραδείγματα, του Υπερσυντελικού και Συντελεσμένου Μέλλοντα ενεργητικής φωνής (19/2)			

ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΚΛΙΣΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α- ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π+Φ – ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π+Φ2	ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α1-ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α2	ΓΕΙΑ ΣΑΣ 1,2,3 & 4
Καταλήξεις ονομαστικής των αρσενικών και θηλυκών κύριων ονομάτων σε –ος –ας –ης, σε –α –η και ουδέτερων ουσιαστικών σε –ο –ι και –μα (2)	Καταλήξεις της ονομαστικής ενικού των αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών σε –ος –ας –ης, –α –η και –ο –ι –μα (1)	Καταλήξεις της ονομαστικής και κλητικής ενικού των κύριων ονομάτων (1)	Απλή καταγραφή της ονομαστικής πτώσης ενικού αριθμού των αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών σε –ος –α –η –ο και –ι (8)
Εκ νέου παρουσίαση της ονομαστικής πτώσης των ουσιαστικών σε –ος –ας –ης –α –η και –ο –ι –μα καθώς και της αιτιατικής με επισήμανση της χρήσης της ως άμεσου αντικειμένου (4)	Καταλήξεις της αιτιατικής ενικού των αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών σε –ος –ας –ης –α –η και –ο –ι –μα Επισήμανση της χρήσης της αιτιατικής πτώσης ως αντικειμένου και διαχωρισμός από την ονομαστική πτώση και τη χρήση της ως υποκειμένου	Παρουσίαση των καταλήξεων της ονομαστικής και αιτιατικής αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών σε –ας –ος –ης, –α –η και –ο –ι –μα ενικού αριθμού (2)	Απλή καταγραφή της ονομαστικής ενικού αριθμού των αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών σε –ας –α –η –ο –ι (10,11)

	(2)		
Παρουσίαση της ονομαστικής και αιτιατικής πτώσης του πληθυντικού των αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών σε -ος -ας -ης, -α -η και -ο -ι -μα (8)	Καταλήξεις της ονομαστικής και αιτιατικής πληθυντικού των ουσιαστικών σε -ος -ας -ης -α -η και -ο -ι -μα (3)	Καταλήξεις ονομαστικής πληθυντικού αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών σε -ας -ος -ης, -α -η και -ο -ι -μα (4)	Απλή καταγραφή της ονομαστικής ενικού των αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών σε -ος -ας -α -η -ο -ι (14)
Παρουσίαση της γενικής πτώσης των αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών σε -ος -ας -ης -α -η και -ο -ι -μα. Επισήμανση της χρήσης της στις ημερομηνίες και χρονολογίες (11)	Καταλήξεις της γενικής ενικού των αρσενικών και θηλυκών κύριων ονομάτων και των ουδέτερων ουσιαστικών σε -ο -ι -μα (6)	Παρουσίαση των καταλήξεων ονομαστικής των ουδέτερων ανισοσύλλαβων ουσιαστικών σε ενικό και πληθυντικό (απόγευμα, διαμέρισμα) (1/2)	Αναφορά σε αρσενικά, θηλυκά και ουδέτερα ουσιαστικά ενικού αριθμού με την επισήμανση ότι δηλώνουν ονόματα, ώα και πράγματα (4/2)
Κλίση των πλάγιων πτώσεων ενικού και	Οι καταλήξεις των θηλυκών ουσιαστικών τα οποία δηλώνουν	Καταλήξεις της γενικής πτώσης ενικού και πληθυντικού αριθμού των	Παρουσιάζεται η ονομαστική πτώση του πληθυντικού αριθμού των

<p>πληθυντικού των θηλυκών ουσιαστικών σε -ση -ξη - ψη (19)</p>	<p>ονόματα νησιών και οι εξαιρέσεις αυτών (Η Ρόδος, αλλά :ο Πόρος, τα Κύθηρα) (8)</p>	<p>αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών σε -ας -ος -ης, -α -η και -ο -ι -μα (2/2)</p> <p>Επισήμανση του ρόλου της γενικής πτώσης ως γενικής κτητικής</p> <p>Παρουσίαση του τρόπου σχηματισμού των υποκοριστικών στα κύρια ονόματα (<i>Κωστάκης, Ελενίτσα</i>) και στα αρσενικά, θηλυκά και ουδέτερα ουσιαστικά (<i>ταβερνούλα, σπιτάκι</i>) (3/2)</p>	<p>αρσενικών θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών σε -ος -ας -α -η και -ο -ι (5/2)</p>
<p>Εκ νέου παρουσίαση της ονομαστικής και αιτιατικής πτώσης (ενικού) των κύριων αρσενικών και θηλυκών ονομάτων</p>	<p>Καταλήξεις της κλητικής ενικού των αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών και κύριων ονομάτων (9)</p>	<p>Παρουσίαση των άκλιτων ουσιαστικών (4/2)</p>	<p>Παρουσιάζεται η ονομαστική ενικού και πληθυντικού των ουσιαστικών σε -ας -ης -α -ι -ο (πίνακας, μαθητής, τσάντα, σφουγγάρι, βιβλίο) (7/2)</p>

Κλίση των θηλυκών ουσιαστικών σε -ος (η οδός) και όσων δηλώνουν επάγγελμα (ο, η γιατρός) (1/2)			
Κλίση των αρσενικών ουσιαστικών σε -ας -ης -ες -ους (μπαμπάς, χασάπης, καφές, παππούς), θηλυκών σε -α και -ου (μαμά, αλεπού) και ουδέτερων σε -ας (κρέας) σε ενικό και πληθυντικό αριθμό (6/2)	Καταλήξεις της γενικής πτώσης ενικού και πληθυντικού των αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών σε -ος -ας -ης -α -η και -ο -η -μα (1/2)		Εκ νέου παρουσίαση της ονομαστικής πτώσης ενικού και πληθυντικού των αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών (9/2)
Κλίση των ουδέτερων ουσιαστικών σε -ος (το λάθος) σε ενικό και πληθυντικό αριθμό (16/2)	Κλίση των θηλυκών ουσιαστικών σε -ση -ξη -ψη (3/2)		Παρουσίαση της γενικής ενικού των αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ονομάτων σε -ας -ης -α -ο κι επισήμανση της χρήσης της ως γενικής κτητικής (2,3/3)

<p>Παρουσίαση μέσα από παραδείγματα της λειτουργίας και των χρήσεων της κλητικής πτώσης των αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών και κύριων ονομάτων (17/2)</p>	<p>Κλίση ενικού και πληθυντικού των θηλυκών ουσιαστικών σε –ος (η οδός)</p> <p>Κλίση των αρσενικών ανισοσύλλαβων ουσιαστικών με πληθυντικό σε –δες (4/2)</p>		<p>Παρουσίαση της ονομαστικής πτώσης ενικού και πληθυντικού των αρσενικών και θηλυκών ουσιαστικών που δηλώνουν επάγγελμα (7/3)</p>
	<p>Κλίση ενικού και πληθυντικού των ουδέτερων ουσιαστικών σε –ος (το έδαφος) (5/2)</p>		<p>Παρουσίαση της γενικής ενικού και πληθυντικού των αρσενικών/θηλυκών/ουδέτερων ουσιαστικών σε –ας –ος –ης –α –η και –ο –ι (πίνακας, ζωγράφος, υπολογιστής, κλειδαριά, αυλή, παιδί, κάδρο) (14/3)</p>
	<p>Παρουσίαση και κλίση ουσιαστικών με διπλό πληθυντικό (ο λόγος και ο</p>		<p>Παρουσίαση της ονομαστικής πτώσης ενικού των ουδέτερων ουσιαστικών σε –ι και –υ (1/4)</p>

	<p>χρόνος)</p> <p>Ο σχηματισμός των υποκοριστικών σε -άκης -ούλης -άκος -άκι για τα αρσενικά, -ούλα -ίτσα -άκι για τα θηλυκά, -άκι για το ουδέτερο (ο κοσμάκης, ο πατερούλης, το δρομάκι, η γατούλα, η ωρίτσα, το σακουλάκι, το κοριτσάκι)</p> <p>(7-2)</p>		
	<p>Κλίση των αρσενικών και θηλυκών ουσιαστικών με καταλήξεις σε -εας στον ενικό και πληθυντικό (ο/η συγγραφέας, ο/η διερμηνέας)</p> <p>(10/2)</p>		

	Κλίση των ουδέτερων ουσιαστικών σε -ς και -ν σε ενικό και πληθυντικό (το κρέας, το φως, το προϊόν) (11/2)		
--	--	--	--

ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΠΡΟΘΕΤΙΚΕΣ ΦΡΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α-ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π&Φ-ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π&Φ2	ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α1-ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α2	ΓΕΙΑ ΣΑΣ 1,2,3 & 4
Αιτιατική με πρόθεση <i>από</i> (1)	Προθέσεις με αιτιατική (<i>με, σε, για, από</i>) (2)	Προθέσεις με αιτιατική που δηλώνουν τόπο (2)	Οι προθέσεις <i>με, σε</i> +αιτιατική ως έμμεσο αντικείμενο (15/2)
Αιτιατική με πρόθεση <i>σε</i> (2)		Αιτιατική με τις προθέσεις <i>από, για, χωρίς</i> (8)	Η πρόθεση <i>με</i> +αιτιατική ως έμμεσο αντικείμενο (17/2)
Οι προθέσεις <i>από, με, σε, για, ως, μέχρι, παρά</i> (6)		<i>Σε</i> + αιτιατική ως έμμεσο αντικείμενο (11)	Εκ νέου χρήση της πρόθεσης <i>με</i> +αιτιατική και επισήμανση της χρήσης της ως έμμεσου αντικειμένου (18/2)
Προθέσεις με γενική και αιτιατική (<i>με, σε, για, ως, μέχρι, μετά, χωρίς, αντί (για), εκτός (από), παρά, με, εναντίον, από, υπέρ, κατά, λόγω, μεταξύ</i>) Επισήμανση της χρήσης τους ως έμμεσου			Οι προθέσεις <i>με, σε, από</i> +αιτιατική με αμετάβαρα ρήματα (<i>μένω, είμαι</i>) (1/3)

αντικειμένου ποητικού αιτίου (14/2)	ή			
--	---	--	--	--

ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΕΠΙΘΕΤΑ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α - ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π+Φ – ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π+Φ2	ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α1-ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α2	ΓΕΙΑ ΣΑΣ 1,2,3 & 4
Παρουσίαση των καταλήξεων αρσενικών, θηλυκών και ουδέτερων επιθέτων που δηλώνουν εθνικότητα και γλώσσα (4)	Παρουσίαση των καταλήξεων στα τρία γένη των επιθέτων σε ενικό και πληθυντικό αριθμό Οι περιφραστικοί τύποι του συγκριτικού βαθμού των επιθέτων Επισήμανση της συμφωνίας του επιθέτου με το ουσιαστικό στο γένος, την πτώση και τον αριθμό (4)	Παρουσίαση των καταλήξεων ονομαστικής ενικού και πληθυντικού στα τρία γένη των επιθέτων σε -ος -η -ο και -ος -α -ο (3)	Παρουσίαση των επιθέτων που δηλώνουν περιγραφή στην ονομαστική ενικού και πληθυντικού στα τρία γένη Συνεκφορές επιθέτου με ουσιαστικό (4,5/3)
Παρουσίαση της ονομαστικής και αιτιατικής πτώσης ενικού και πληθυντικού του αρσενικού, θηλυκού και ουδέτερου γένους των επιθέτων σε -ος -	Τα περιγραφικά επίθετα (8)	Ο περιφραστικός τύπος του συγκριτικού βαθμού των επιθέτων (5)	Επίθετα που δηλώνουν χρώμα, έκταση, ποσότητα, χρονολόγηση (10/3)

α –ο και –ος –η –ο Επισήμανση της συμφωνίας του επιθέτου με το ουσιαστικό στο γένος, την πτώση και τον αριθμό (9)			
Οι περιφραστικοί τύποι του συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιθέτων (11)	Παρουσίαση της γενικής πτώσης ενικού και πληθυντικού στα τρία γένη των επιθέτων (1/2)	Καταλήξεις της ονομαστικής και αιτιατικής ενικού και πληθυντικού αριθμού στα τρία γένη των επιθέτων σε –ος –α –ο και –ος –η –ο (6)	Παρουσίαση των καταλήξεων της ονομαστικής ενικού και πληθυντικού στα τρία γένη των επιθέτων σε –ος –η –ο (11/3)
Πλήρης κλίση του επιθέτου ο πολύς – η πολλή – πολύ (18)	Πλήρης κλίση των επιθέτων μόνος –η –ο και όλος –η –ο (3)		Εκ νέου παρουσίαση των επιθέτων σε –ος –η –ο (16/3)
Πλήρης κλίση των επιθέτων σε –υς –ιά –υ (φαρδύς-φαρδιά-φαρδύ) και των επιθέτων που δηλώνουν χρώματα σε –ής –ιά –ι (καφετής-καφετιά-καφετί) (4/2)	Παρουσίαση των καταλήξεων της ονομαστικής πτώσης σε ενικό και πληθυντικό των επιθέτων σε –ής –ιά –ί που δηλώνουν χρώματα (4/2)		Παρουσίαση των καταλήξεων της ονομαστικής ενικού και πληθυντικού στα τρία γένη των επιθέτων σε –ύς –ιά –ύ (13/4)

<p>Σχηματισμός των καταλήξεων ονομαστική πτώση ενικού και πληθυντικού αριθμού στα τρία γένη των επιθέτων σε -ης -α -ικο (ζηλιάρης-α -ικο) (8/2)</p>	<p>Πλήρης κλίση του επιθέτου ο πολύς – η πολλή – το πολύ (5)</p>		
	<p>Παρουσίαση των καταλήξεων της ονομαστικής ενικού και πληθυντικού στα τρία γένη των επιθέτων σε -ης -α -ικο και -υς -ιά -ύ (μακρύς- μακριά- μακρύ) (8)</p>		
	<p>Μονολεκτικός σχηματισμός συγκριτικού και περιφραστικού βαθμού των επιθέτων (9)</p>		

ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α- ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π&Φ – ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π&Φ2	ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α1- ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α2	ΓΕΙΑ ΣΑΣ 1, 2, 3 & 4
Ονομαστική πτώση των τριών προσώπων ενικού και πληθυντικού της προσωπικής αντωνυμίας (1)	Οι αδύνατοι τύποι της προσωπικής αντωνυμίας γ' προσώπου (2)	Οι δυνατοί τύποι των τριών προσώπων της προσωπικής αντωνυμίας στον ενικό αριθμό (1)	Αιτιατική πτώση της προσωπικής αντωνυμίας του α, β και γ προσώπου στον ενικό αριθμό (1)
Γενική πτώση της προσωπικής αντωνυμίας των τριών προσώπων ενικού και πληθυντικού με λειτουργία γενικής κτητικής (2)	Οι δεικτικές αντωνυμίες Η ερωτηματική αντωνυμία <i>ποιος – ποια- ποιο</i> Οι δυνατοί και αδύνατοι τύποι των τριών προσώπων της προσωπικής αντωνυμίας Επισήμανση της χρήσης τους ως άμεσου αντικειμένου (3)	Οι κτητικές αντωνυμίες στον ενικό και πληθυντικό αριθμό (3)	Ονομαστική πτώση της προσωπικής αντωνυμίας των τριών προσώπων ενικού και πληθυντικού (2/2)
Ονομαστική ενικού της ερωτηματικής αντωνυμίας	Ονομαστική πτώση ενικού και πληθυντικού στα τρία γένη της	Η ερωτηματική αντωνυμία <i>ποιος- α –ο και τι</i> στον ενικό και	Ονομαστική ενικού και πληθυντικού της δεικτικής αντωνυμίας <i>αυτός-αυτή</i>

ποιος- ποια –ποιο (3)	ερωτηματικής αντωνυμίας πόσος –η –ο (7)	πληθυντικό (4)	– αυτό (3/2)
Αιτιατική ενικού της προσωπικής αντωνυμίας των τριών προσώπων (4)	Η γενική της ερωτηματικής αντωνυμίας ποιανού/ποιου/ τίνος, ποιανής/ποιας, ποιανού/ποιου Η κτητική αντωνυμία δικός μου- δική μου- δικό μου (1/2)	Οι δεικτικές αντωνυμίες αυτός κι εκείνος Η αιτιατική των δυνατών και αδύνατων τύπων των τριών προσώπων της προσωπικής αντωνυμίας (7)	Ονομαστική ενικού και πληθυντικού της ερωτηματικής αντωνυμίας ποιος- α –ο Επισημάνση της χρήσης της ονομαστικής πτώσης των προσωπικών αντωνυμιών ως υποκειμένου (7/2)
Ονομαστική και αιτιατική πτώση ενικού και πληθυντικού της ερωτηματικής αντωνυμίας πόσος –η –ο (8)	Οι αδύνατοι τύποι της προσωπικής αντωνυμίας στα τρία πρόσωπα ενικού και πληθυντικού (2/2)	Η ερωτηματική αντωνυμία πόσος- η –ο σε ενικό και πληθυντικό Οι αόριστες αντωνυμίες (8)	Η ονομαστική πτώση της προσωπικής αντωνυμίας στα τρία πρόσωπα ενικού και πληθυντικού και η αντικατάστασή της από ονόματα (19/2)
Γενική των αδύνατων τύπων της προσωπικής αντωνυμίας στα τρία πρόσωπα ενικού και πληθυντικού (9)	Οι δεικτικές αντωνυμίες αυτός και εκείνος (3/2)	Η αναφορική αντωνυμία που Η ερωτηματική αντωνυμία ποιανού-ποιανής-ποιανού –τίνος	Ονομαστική πτώση της ερωτηματικής αντωνυμίας πόσος –η –ο (22/2)

		Η κτητική αντωνυμία <i>δικός μου-δική μου- δικό μου</i> (χαρακτηρίζεται ως κτητικό επίθετο) (10)	
Γενική ενικού και πληθυντικού αριθμού της ερωτηματικής αντωνυμίας <i>τίνος</i> (11)	Οι αόριστες αντωνυμίες <i>κανείς/κανένας, καμία/ καμιά, κανένα, μερικοί, μερικές, μερικά, κάποιος κάποια, κάποιο</i> (4/2)	Εκ νέου παρουσίαση των αόριστων αντωνυμιών (5/2)	Ονομαστική και αιτιατική πτώση ενικού και πληθυντικού της ερωτηματικής αντωνυμίας <i>ποιος-α – ο και τι</i> (23/2)
Αιτιατική της προσωπικής αντωνυμίας στα τρία πρόσωπα ενικού και πληθυντικού (12)	Η αναφορική αντωνυμία <i>ο οποίος – η οποία- το οποίο</i> (7/2)		Η κτητική αντωνυμία Εκ νέου παρουσίαση της αιτιατικής πτώσης των τριών προσώπων ενικού και πληθυντικού της προσωπικής αντωνυμίας (1-3)
Οι δυνατοί και αδύνατοι τύποι της προσωπικής αντωνυμίας και των τριών προσώπων ενικού και πληθυντικού με προστακτική στην κατάφαση και την άρνηση (17)			Η δεικτική αντωνυμία <i>αυτός –ή –ό</i> Ονομαστική και αιτιατική πτώση των ερωτηματικών αντωνυμιών <i>ποιος και πόσος</i>

			Γενική της ερωτηματικής αντωνυμίας (ποιανού τίνος) (4,5-3)
Τα τρία πρόσωπα της προσωπικής αντωνυμίας σε ενικό και πληθυντικό Επισήμανση της χρήσης της ως άμεσου αντικειμένου (1/2)			
Η γενική των δυνατών και αδύνατων τύπων των τριών προσώπων της προσωπικής αντωνυμίας Επισήμανση της χρήσης της ως έμμεσου αντικειμένου Η κτητική αντωνυμία στα τρία πρόσωπα ενικού και πληθυντικού (2)			

<p>Οι αόριστες αντωνυμίες (ο ίδιος, άλλος, μόνος, κανένας/κανείς-καμία/καμιά – κανένα τίποτα/ε, κάποιος-κάποια-κάποιο, κάτι)</p> <p>Οι δεικτικές αντωνυμίες (τέτοιος-τέτοια-τέτοιο τόσος-τόση-τόσο) (3)</p>			
<p>Οι αναφορικές αντωνυμίες (όποιος-α όποιο, που και ό,τι) (14)</p>			

ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α-ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π&Φ- ΕΛΛΗΝΙΑ ΣΤΟ Π&Φ 2	ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α1- ΚΛΙ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α2	ΓΕΙΑ ΣΑΣ 1, 2, 3 &4
Επιρρήματα που δηλώνουν ποσότητα (4)	Επιρρήματα που δηλώνουν τόπο (3)	Σχηματισμός επιρρημάτων Μονολεκτικός και περιφραστικός τύπος συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού επιρρημάτων (9)	Το ερωτηματικό επίρρημα <i>πού</i> Επιρρήματα που δηλώνουν τόπο (8/2)
Μονολεκτικά επιρρήματα που δηλώνουν χρόνο (7)	Επιρρήματα που δηλώνουν χρόνο (6)		Το ερωτηματικό επίρρημα <i>πού</i> (1/3)
Μονολεκτικά και περιφραστικά επιρρήματα που δηλώνουν τόπο (11)			Επιρρήματα που δηλώνουν χρόνο (11/4)
Επιρρήματα που δηλώνουν χρόνο (12)	Περιφραστικά επιρρήματα που δηλώνουν χρόνο Το επίρρημα <i>πόσο</i> (7)		
Επιρρήματα που δηλώνουν χρόνο (14)	Επιρρήματα που συνοδεύουν τον Αόριστο (8)		

	Επιρρήματα που δηλώνουν τόπο και συνοδεύονται από πρόθεση (9)		
Μονολεκτικός και περιφραστικός συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των επιρρημάτων (18)	Το επίρρημα μόνο (3/2)		
	Επιρρήματα που δηλώνουν ποσό, τόπο και χρόνο (4) Τα αναφορικά επιρρήματα που, όπου (7)		
	Επιρρήματα που λήγουν σε -ιά (μακριά) (8)		
	Μονολεκτικός τύπος συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού επιρρημάτων (9)		

ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΠΡΟΤΑΣΙΑΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ – ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ - ΕΚΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α-ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π&Φ – ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ Π&Φ2	ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α1-ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α2
<p>Το πρώτο είδος υποθετικών λόγων (<u>υπόθεση</u>: υποθετικός σύνδεσμος αν + οριστική Ενεστώτα – <u>απόδοση</u>: συνοπτικός Μέλλοντας.</p> <p><u>υπόθεση</u>: αν + συνοπτικός Μέλλοντας - <u>απόδοση</u>: Προστακτική</p> <p><u>υπόθεση</u> : αν + Ενεστώτας –<u>απόδοση</u> : Προστακτική)</p> <p>(18)</p>	<p>Οι ονοματικές ειδικές προτάσεις (σύνδεσμοι εισαγωγής: ότι, πως, που) (8)</p>	<p>Ο πλάγιος λόγος (4/2)</p>
<p>Οι ονοματικές ειδικές προτάσεις (ότι και πως/ εξάρτηση από ρήματα όπως λέω, μαθαίνω, νομίζω, ξέρω) (19)</p>	<p>Τα τρία είδη των υποθετικών προτάσεων πρώτο είδος: <u>υπόθεση</u>: το ρήμα σε οποιοδήποτε χρόνο-<u>απόδοση</u>: το ρήμα σε υποτακτική ή προστακτική</p>	<p>Το πρώτο είδος υποθετικού λόγου</p> <p>Οι ονοματικές ειδικές προτάσεις (σύνδεσμοι</p>

	<p>είτε στον ίδιο χρόνο με το ρήμα της υπόθεσης</p> <p>Δεύτερο και τρίτο είδος. <u>υπόθεση</u>: Παρατατικός ή υπερσυντέλικος –<u>απόδοση</u>: θα +Παρατατικός ή Υπερσυντέλικος (11/2)</p>	<p>εισαγωγής: ότι, πως)</p> <p>Οι αιτιολογικές προτάσεις</p> <p>Οι χρονικές προτάσεις</p> <p>Οι τελικές προτάσεις</p> <p>(6/2)</p>
<p>Το πρώτο είδος υποθετικών προτάσεων</p> <p><u>Υπόθεση</u>: αν+συνοπτικός μέλλοντα χωρίς το θα</p> <p><u>Απόδοση</u>: συνοπτικός μέλλοντας στην απόδοση</p> <p>(8/2)</p>		
<p>Οι πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις (μετατροπή από ευθεία ερώτηση και εξάρτηση τους από την κύρια πρόταση (9/2)</p>		
<p>Το πρώτο είδος υποθετικών προτάσεων</p> <p><u>Υπόθεση</u>: αν + συνοπτικός μέλλοντας</p> <p><u>Απόδοση</u>: συνοπτικός μέλλοντας</p>		

Οι εναντιωματικές προτάσεις (σύνδεσμος εισαγωγής: <i>αν και</i>) (11/2)		
Οι ενδοιαστικές προτάσεις (εισάγονται με τους συνδέσμους <i>μη(ν), μήπως, ότι, πως, να</i> και εκφέρονται με ρήματα και εκφράσεις που δηλώνουν το φόβο ή το δισταγμό σε συνοπτικό μέλλοντα ή αόριστο) (12/2)		
Εκ νέου παρουσίαση του πρώτου είδους των υποθετικών προτάσεων (13/2)		
Οι ονοματικές αναφορικές προτάσεις (εισαγωγή με τις αναφορικές αντωνυμίες και επιρρήματα: <i>όποιος, ό,τι, που</i>) (14)		
Οι ονοματικές ειδικές προτάσεις (σύνδεσμοι εισαγωγής: <i>ότι, πως</i>) (16/2)		
Οι αιτιολογικές προτάσεις (σύνδεσμοι εισαγωγής: <i>γιατί, επειδή, αφού</i>) (17/2)		
Οι τελικές προτάσεις (σύνδεσμοι εισαγωγής: <i>για να, ώστε να</i>)		

<p>Οι αποτελεσματικές προτάσεις (σύνδεσμοι εισαγωγής: για να με αποτέλεσμα να, τόσο ώστε (18/2)</p>		
<p>Οι χρονικές προτάσεις (εισαγωγή και εκφορά: Όταν+ ενεστώτας, αόριστος, παρατατικός και συνοπτική υποτακτική/ Μόλις + ενεστώτας, αόριστος και συνοπτική υποτακτική/ Ενώ, καθώς, την ώρα που +ενεστώτα, παρατατικός και μη συνοπτικός μέλλοντας, πριν, μέχρι, ώσπου + συνοπτική υποτακτική) (19/2)</p>		

5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας αποτέλεσε η διεξοδική συγκριτική μελέτη και ανάλυση του περιεχομένου τεσσάρων σειρών εγχειριδίων (*Ελληνικά Α' –Ελληνικά Β', Ελληνικά στο Π & Φ - Ελληνικά στο Π & Φ 2, Κλικ στα Ελληνικά Α1- Κλικ στα Ελληνικά Α2, Γεια σας 1,2,3&4*) τα οποία αναφέρονται στην εκμάθηση της Ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας. Η σύγκριση επικεντρώθηκε στα ιδιαίτερα φωνολογικά και μορφοσυντακτικά χαρακτηριστικά τα οποία εμφανίζονται στα εγχειρίδια, αλλά επεκτάθηκε, μέσα από συνοπτικούς αντιπαραβολικούς πίνακες και σε στοιχεία της δομής, της θεματολογίας και του λεξιλογίου που περιλαμβάνουν τα εν λόγω εγχειρίδια. Το θέμα της γλώσσας και ειδικότερα της εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας από ξένους ομιλητές διαπερνά και διατρέχει την παρούσα μελέτη στο σύνολο της. Για το λόγο αυτόν, στο πρώτο μέρος της εργασίας πραγματοποιήθηκε μια ιστορική αναδρομή στην έννοια της γλώσσας, η οποία επισημάνθηκε ως η ειδοποιός διαφορά του ανθρώπου από τους υπόλοιπους ζωντανούς οργανισμούς, ανθρώπινο γνώρισμα μάλιστα το οποίο οδήγησε στη δημιουργία του σύγχρονου πολιτισμού.

Στη συνέχεια του θεωρητικού μέρους της εργασίας, έγινε αναφορά σε έννοιες σχετικές με τη μητρική γλώσσα και την κατάκτηση μιας ξένης γλώσσας, ενώ αναλύθηκαν και επεξηγήθηκαν όροι σχετικοί με τη διγλωσσία, την πολυγλωσσία και την πολυπολιτισμικότητα. Η αναφορά στα φαινόμενα αυτά κρίθηκε αναγκαία, καθώς τα τελευταία χρόνια, με τις αλματώδεις εξελίξεις που σημειώνονται σε όλο το φάσμα της ανθρώπινης δραστηριότητας, την ανάπτυξη των επιστημών και των τεχνολογιών με όλα τα θετικά και αρνητικά αποτελέσματα που αυτή επιφέρει, την παγκοσμιοποίηση και τις συνεχείς –εκούσιες ή ακούσιες- μετακινήσεις πληθυσμών, καθώς και τις πολλαπλές απαιτήσεις στους περισσότερους επαγγελματικούς κλάδους η εκμάθηση –πέραν της μητρικής- μίας ή περισσότερων ξένων γλωσσών από τους πολίτες καθίσταται πιο αναγκαία από ποτέ.

Μελετώντας και συγκρίνοντας τα τέσσερα προαναφερθέντα εγχειρίδια, ο στόχος μας δεν ήταν να εξάγουμε συμπεράσματα για το ποιο εγχειρίδιο θα μπορούσε να θεωρηθεί χρησιμότερο ή καταλληλότερο για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, καθώς καθένα από αυτά διαθέτει τα δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ως προς τον τρόπο με τον οποίο δομείται και προσεγγίζει τα φαινόμενα, αλλά να εντοπίσουμε κοινά χαρακτηριστικά τα οποία συνέχουν τα τέσσερα εγχειρίδια και να

αναδειξουμε τους ξεχωριστούς τρόπους με τους οποίους κάθε βοήθημα επιδιώκει να εκπληρώσει το σκοπό του, να καταστεί δηλαδή ένα εύχρηστο βοήθημα για τους επίδοξους ομιλητές της Ελληνικής. Δευτερευόντως, πέρα από τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τη μεταξύ τους σύγκριση, μέσα από την αντιπαραβολική και διεξοδική μελέτη των εγχειριδίων μας δόθηκε η ευκαιρία να συγκρίνουμε τα μορφολογικά και συντακτικά φαινόμενα όπως αυτά παρουσιάζονται στα εγχειρίδια με τα αντίστοιχα της σχολικής γραμματικής.

Και οι τέσσερις σειρές των εγχειριδίων που εξετάστηκαν επιλέγουν το υλικό τους με γνώμονα, αφενός την ηλικία των ατόμων στα οποία απευθύνονται (λ.χ. οι σειρές *Ελληνικά*, *Π & Φ* και *Κλικ στα Ελληνικά* στοχεύουν κυρίως σε ενήλικο μη ελληνόφωνο κατά βάση κοινό, ενώ η σειρά *Γεια σας* απευθύνεται σε ανηλίκους, παιδιά του Δημοτικού σχολείου) και αφετέρου το επίπεδο γνώσης της ελληνικής γλώσσας στο οποίο κατατάσσονται οι εκπαιδευόμενοι. Ο δεύτερος αυτός παράγοντας επηρεάζει την έκταση και το βαθμό δυσκολίας των κειμένων, των ασκήσεων που τα συνοδεύουν, καθώς και των γραμματικοσυντακτικών φαινομένων, τα οποία παρουσιάζονται με κλιμάκωση, από τα απλούστερα ή όσα χρησιμοποιούνται συχνότερα στην επικοινωνία, προς τα περισσότερο σύνθετα και λιγότερο εύχρηστα. Παρατηρούμε επιπροσθέτως ότι ορισμένα φαινόμενα σε κάποια εγχειρίδια εξαντλούνται σε μία μόνο ενότητα, ενώ σε άλλα εκτείνονται και ολοκληρώνονται σε περισσότερες από μία ενότητες (το θέμα λ.χ. του έμμεσου αντικειμένου απαντάται σε μία ενότητα του εγχειριδίου *Π&Φ*, ενώ στη σειρά *Γεια σας* εντοπίζεται διασκορπισμένο σε περισσότερες ενότητες, το φαινόμενο της απαλοιφής των φωνηέντων καλύπτει όλες σχεδόν τις ενότητες του πρώτου τεύχους των *Ελληνικών*). Όχι σπάνια, ένα γραμματικό φαινόμενο που αναλύθηκε στο πρώτο τεύχος των εγχειριδίων εμφανίζεται εκ νέου και περισσότερο εμπλουτισμένο –εν είδει επανάληψης– και στο δεύτερο τεύχος του ίδιου εγχειριδίου (π.χ. η παρουσίαση των ειδικών προτάσεων πραγματοποιείται στα *Ελληνικά Α'* και στα *Ελληνικά Β'*). Σημαντικό στοιχείο που συναντάμε και στα τέσσερα εγχειρίδια αποτελεί η ύπαρξη ενδιάμεσων επαναληπτικών ενοτήτων (αυστηρά καθορισμένων στις τρεις πρώτες σειρές εγχειριδίων ανά συγκεκριμένες θεματικές ενότητες, ενώ στο *Γεια σας* μετά την ολοκλήρωση συγκεκριμένων φαινομένων) στις οποίες επαναλαμβάνονται τα κυριότερα σημεία όσων διδάχτηκαν.

Βασικό άξονα, γύρω από τον οποίο περιστρέφονται τα γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα και κινητήριο δύναμη κάθε ενότητας συνιστούν τα κείμενα. Διαλογικά,

αφηγηματικά ή περιγραφικά, με έκταση που ποικίλλει από πολύ σύντομα έως εκτεταμένα, τα κείμενα που περιέχονται στα τέσσερα εγχειρίδια πραγματεύονται μια πληθώρα θεμάτων, οικείων προς τη βιωμένη πραγματικότητα των εκπαιδευομένων (π.χ. δημόσιες υπηρεσίες) και δοσμένων σε απλή γλώσσα, σε ύφος γλαφυρό και προσιτό προς το μαθητή, ώστε να δίνουν κίνητρα και να ενεργοποιούν τη διάθεση για μάθηση. Ορισμένα από τα πιο χαρακτηριστικά κειμενικά είδη που συναντήσαμε στα εγχειρίδια ήταν οι βιογραφίες, οι μικρές αγγελίες, οι επιστολές, τα άρθρα, τα ποιήματα, αποσπάσματα από ευρύτερα πεζά λογοτεχνικά κείμενα ή κείμενα με ιστορικό και μυθολογικό περιεχόμενο, ταξιδιωτικά, κείμενα που περιγράφουν έθιμα, παροιμίες κ.τ.ό. Μάλιστα, το εγχειρίδιο *Π & Φ* στο τέλος κάθε ενότητάς του, παραθέτει μία επιπλέον αυτόνομη θεματική υποενότητα, με κείμενο και επεξηγηματικό λεξιλόγιο, ενώ στη σειρά *Γεια σας* τα κείμενα προσεγγίζουν τους μαθητές με θέματα από την οικογενειακή ζωή και τη σχολική τους πραγματικότητα, καθώς και τις σχέσεις με φίλους και συμμαθητές (π.χ. *Η τάξη μου, Παιχνίδια στην αυλή, Τι κάνω κάθε μέρα*)

Σε όλα τα εγχειρίδια, μετά από κάθε κείμενο, συναντάμε εμπλουτισμένο λεξιλόγιο σχετικό με τη θεματική των διδαγμένων κειμένων, γεγονός το οποίο οδηγεί στην καλύτερη αφομοίωση τους και στην καλλιέργεια της γλωσσικής ικανότητας των χρηστών, μέσω της ευχερέστερης χρήσης λέξεων και φράσεων της καθημερινής ζωής. Στο *Κλικ στα Ελληνικά* μάλιστα, μία από τις υποενότητες κάθε κύριας ενότητας είναι ευκρινώς διαχωρισμένη από τις υπόλοιπες και αφιερωμένη στο λεξιλόγιο του κειμένου που προηγήθηκε με μεγάλη ποικιλία ασκήσεων (π.χ. αντιστοιχία συνώνυμων και αντώνυμων φράσεων).

Αναπόσπαστο κομμάτι κάθε ενότητας αποτελεί η έγχρωμη και ζωντανή εικονογράφηση, η οποία προσδίδει το στοιχείο της πολυτροπικότητας στον τρόπο παρουσίασης των φαινομένων και συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση και την –με ευχάριστο και δημιουργικό τρόπο- αφομοίωση τους από το αναγνωστικό κοινό των εγχειριδίων. Στα *Ελληνικά* μάλιστα, οι εικόνες και τα σκίτσα εμπεριέχουν έντονο το στοιχείο του χιούμορ. Ταυτόχρονα, τα *Ελληνικά* και *Π & Φ* συνοδεύονται από CD τα οποία περιέχουν διαλόγους και ακουστικές ασκήσεις για επιπλέον εξάσκηση των εκπαιδευομένων, ενώ στο *Κλικ στα Ελληνικά*, οι χρήστες έχουν τη δυνατότητα να αντλήσουν επιπλέον διδακτικό υλικό, συνδεδεμένοι με συγκεκριμένα ψηφιακά περιβάλλοντα και να έχουν πρόσβαση στα ηχητικά αρχεία του βιβλίου.

Στις τρεις πρώτες σειρές των εγχειριδίων, οι συντάκτες τους δίνουν το στίγμα της μεθοδολογίας την οποία προτίθενται να ακολουθήσουν και τους στόχους που επιδιώκουν να εκπληρώσουν ήδη από τους προλόγους των έργων τους, επιλέγοντας την επικοινωνιακή προσέγγιση και παράλληλα την επαγωγική μέθοδο στη διδασκαλία των φαινομένων. Το γλωσσικό υλικό και η γραμματική επιλέγονται στα εγχειρίδια με βάση τις επικοινωνιακές λειτουργίες, με έμφαση στην κατανόηση και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου, ενώ με αφετηρία ειδικές παρατηρήσεις και μέσα από πλούσια παραδείγματα, εξάγονται γενικά συμπεράσματα, ώστε οι εκπαιδευόμενοι να οδηγηθούν σε μια βαθιά και ουσιαστική κατανόηση των όσων μελετούν. Με την ολοκλήρωση των εγχειριδίων, οι μαθητές θα έχουν αναπτύξει και κατακτήσει βασικές δεξιότητες που σχετίζονται με την ελληνική γλώσσα, με αποτέλεσμα να είναι σε θέση να λειτουργούν αποτελεσματικά και αυτόνομα σε ποικίλες επικοινωνιακές περιστάσεις σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο κοινωνικό περιβάλλον.

Και τα τέσσερα εγχειρίδια επιχειρούν με τρόπο εύληπτο να παρουσιάσουν και να επεξηγήσουν φαινόμενα της ελληνικής γλώσσας σε ένα αναγνωστικό κοινό, του οποίου βασικό γνώρισμα συνιστά το γεγονός ότι η μητρική γλώσσα του είναι διαφορετική από την Ελληνική, λαμβάνοντας υπόψη τους τόσο την ηλικία όσο και το διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο. Σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, και κατά την αντίληψη μας, ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται, δεδομένης της ηλικιακής ομάδας στην οποία ανήκουν οι χρήστες και του επιπέδου γνώσης της γλώσσας μας στο οποίο κατατάσσονται. Κανένα από τα τέσσερα εγχειρίδια δεν αποφεύγει τις αδυναμίες ή τις παραλείψεις της παραδοσιακής γραμματικής. Μόνο τα *Ελληνικά* και *Π & Φ* προχωρούν και σε πιο σύνθετα συντακτικά φαινόμενα, τα άλλα δύο εμμένουν στην απλή προτασιακή σύνταξη και στα φαινόμενα της κλιτικής μορφολογίας, παραγκωνίζοντας εντελώς την επαγωγική. Επιπλέον, η σειρά *Κλικ στα Ελληνικά*, ακολουθεί τη δομή της διαίρεσης μιας κύριας ενότητας σε έντεκα (11) υποενότητες, περιέχοντας δύο φορές λεξιλόγιο και δύο φορές γραμματική μέσα στην ίδια ενότητα. Το στοιχείο αυτό κατά τη μελέτη των εν λόγω εγχειριδίων πολλές φορές κατέστησε δυσχερή την εργασία μας και το έργο που αναλάβαμε να φέρουμε εις πέρας, καθώς πολλές φορές χρειαζόταν να ανατρέχουμε ξανά και ξανά από τη μία υποενότητα στην άλλη για να εξάγουμε ολοκληρωμένα συμπεράσματα.

Σημαντικές διαφοροποιήσεις τόσο ως προς την προσέγγιση που ακολουθεί όσο και ως προς τον τρόπο οργάνωσης της, παρατηρήθηκαν στη σειρά εγχειριδίων *Γεια*

σας, τα οποία συνιστούν τα επίσημα σχολικά εγχειρίδια για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας σε παιδιά του Δημοτικού σχολείου. Παρόλο που από τους συγγραφείς των εν λόγω εγχειριδίων δεν πραγματοποιείται αναφορά στη διδακτική μεθοδολογία που ακολουθείται, ο τρόπος παρουσίασης των μορφολογικών και συντακτικών φαινομένων προσιδιάζει με μια μορφή της προσέγγισης «εστίαση στον τύπο», σύμφωνα με την οποία, η διδασκαλία επικεντρώνεται περισσότερο στη σημασία και λιγότερο στους κανόνες της γραμματικής. Ταυτόχρονα, τονίζονται συγκεκριμένα στοιχεία μέσα στα κείμενα που πρόκειται να διδαχτούν (π.χ. τα άρθρα, οι καταλήξεις των ρημάτων), ώστε η προσοχή των μαθητών να στραφεί εμμέσως σε αυτά, ενώ η κατανόηση του νοήματος παραμένει ο κύριος στόχος. Με τον τρόπο αυτόν, τα εγχειρίδια επιτρέπουν την επιλεκτική και περιστασιακή παρέμβαση του διδάσκοντος, με τη διατύπωση των κανόνων της γραμματικής, όταν οι μαθητές δυσκολεύονται να αφομοιώσουν γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα.

Ως συντάκτες της παρούσας εργασίας από την πλευρά μας, επιδιώξαμε να πραγματοποιήσουμε την αντιπαραβολική σύγκριση των τεσσάρων εγχειριδίων με τρόπο ενιαίο και κατά το δυνατόν πιο περιεκτικό και ταυτόχρονα ουσιαστικό. Της σύγκρισης προηγείται η ανάλυση κάθε ενός ξεχωριστά από τα εγχειρίδια που περιλαμβάνει η κάθε σειρά. Προτάσσεται ένα σύντομο κείμενο σε μορφή εισαγωγής, στο οποίο παρατίθενται τα βασικά κοινά χαρακτηριστικά της μορφής και του περιεχομένου κάθε σειράς, ενώ ακολουθεί σε πίνακα η περιγραφή, για κάθε ενότητα χωριστά της θεματικής των κειμένων, του λεξιλογίου, των επικοινωνιακών λειτουργιών και των γραμματικών και συντακτικών φαινομένων. Η παρουσίαση κάθε μιας από τις σειρές των εγχειριδίων, η οποία στο σύνολο της εργασίας συνιστά μια αυτόνομη υποενότητα, ολοκληρώνεται με την ομαδοποιημένη –ανά υποενότητα όπου αυτό είναι εφικτό– καταγραφή της τυπολογίας των ασκήσεων οι οποίες εμπεριέχονται στα εγχειρίδια ανάλογα με το είδος τους, σε ανοιχτού ή κλειστού τύπου.

Η κυρίως σύγκριση καταλαμβάνει το πέμπτο κεφάλαιο της εργασίας και πραγματοποιείται στους τομείς της φωνολογίας/ φωνητικής, καθώς και της μορφολογίας και της σύνταξης. Τα χαρακτηριστικά αυτά αναλύονται διεξοδικά για κάθε εγχειρίδιο και συγκρίνονται με τα αντίστοιχα των υπολοίπων, ενώ στο τελευταίο κομμάτι της εργασίας παρατίθενται συγκεντρωτικά σχόλια και συμπεράσματα που αφορούν στα δεδομένα που προέκυψαν κατά τη μελέτη και ανάλυση των εγχειριδίων.

Οι επιδιώξεις μας κατά την έναρξη συγγραφής της παρούσας μελέτης υπήρξαν ποικίλες και διαφορετικές. Μέσα από τη διεξοδική ανάλυση και σύγκριση των

εγχειριδίων αναδείχθηκε όχι μόνο ο ιδιαίτερος τρόπος με το οποίο καθένα από αυτά προσεγγίζει τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, αλλά και οι μεταξύ των τεσσάρων εγχειριδίων ομοιότητες και διαφορές. Παρά τις αδυναμίες που παρατηρούνται σε ορισμένα σημεία, σε γενικές γραμμές, τα εγχειρίδια κατορθώνουν να ξεπεράσουν τις παραλείψεις της παραδοσιακής γραμματικής και να λειτουργήσουν με τον τρόπο αυτόν ως παιδαγωγικά πρότυπα. Επιπρόσθετα, η σύγκριση των εγχειριδίων μας οδήγησε σε χρήσιμα συμπεράσματα για τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται στη διδασκαλία συγκεκριμένα φαινόμενα τα οποία άπτονται της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας. Παράλληλα, αναδείχθηκαν τα οφέλη των πιο σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας τις οποίες αξιοποιούν τα εγχειρίδια, όπως είναι η επικοινωνιακή. Μέσα από την ανάδειξη των μεθόδων αυτών οι οποίες επιτρέπουν πρωτοβουλία και αυτενέργεια στον εκπαιδευόμενο και τελικά τον οδηγούν αβίαστα στην κατάκτηση της γνώσης, αναπόφευκτα γίνεται η σύγκριση με τις παραδοσιακές μεθόδους διδασκαλίας στις οποίες κυριαρχούν ακόμα και σήμερα σε μεγάλο βαθμό η στείρα αποστήθιση κανόνων και η αφομοίωση αποσπασματικών γνώσεων. Η εισαγωγή στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα των μεθόδων τις οποίες εισηγούνται τα εγχειρίδια που εξετάσαμε, θα μπορούσε να οδηγήσει τη διδασκαλία και τη μαθησιακή διαδικασία στο σύνολο της στην απαγκίστρωση από την πιστή εφαρμογή των άκαμπτων αναλυτικών προγραμμάτων και παρωχημένων παιδαγωγικών μεθόδων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

ΑΡΧΑΚΗΣ, Α. & Μ. ΚΟΝΔΥΛΗ. 2004. *Εισαγωγή σε ζητήματα κοινωνιογλωσσολογίας*. Αθήνα: Νήσος.

BAKER, C. 2001. *Εισαγωγή στη διγλωσσία και τη δίγλωσση εκπαίδευση*, Επιμ. Μ. Δαμανάκης, μτφρ. Α. Αλεξανδροπούλου. Αθήνα: Gutenberg.

ΒΑΣΣΟΥ, Α., ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Ε., ΓΛΕΝΗ, Α. & ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, Τ. 2007. *Γεια σας 1. Πρώτη Γνωριμία. Βιβλίο Μαθητή*. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

ΒΑΣΣΟΥ, Α., ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Ε., ΓΛΕΝΗ, Α. & ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, Τ. 2007. *Γεια σας 2. Το σχολείο μου. Βιβλίο Μαθητή*. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

ΒΑΣΣΟΥ, Α., ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Ε., ΓΛΕΝΗ, Α. & ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, Τ. 2007. *Γεια σας 3. Η οικογένεια μου- Το σπίτι μου. Βιβλίο Μαθητή*. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

ΒΑΣΣΟΥ, Α., ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Ε., ΓΛΕΝΗ, Α., ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ, Ρ. & ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, Τ. 2007. *Γεια σας 4. Η καθημερινή μου ζωή. Βιβλίο Μαθητή*. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

ΒΕΛΟΥΔΗΣ, Γ. 2008. *Γενική Γλωσσολογία Ι, Γενικά Χαρακτηριστικά της Γλώσσας*. Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ. Υπηρεσία Δημοσιευμάτων.

ΓΕΩΡΓΟΓΙΑΝΝΗΣ, Π. 1997. *Θέματα Διαπολιτισμικής εκπαίδευσης*. Αθήνα: Gutenberg.

ΓΚΟΒΑΡΗΣ, Χ. 2001. *Εισαγωγή στη διαπολιτισμική εκπαίδευση*. Αθήνα: Ατραπός.

ΓΚΟΤΟΒΟΣ, Α. 2002. *Εκπαίδευση και Ετερότητα*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

ΔΑΜΑΝΑΚΗΣ, Μ. 2007, *Ταυτότητες και Εκπαίδευση στη Διασπορά*. Αθήνα: Gutenberg.

DE SAUSSURE, F. 1979. *Μαθήματα Γενικής γλωσσολογίας*, μτφρ Αποστολόπουλος Φ.Δ. Αθήνα: Παπαζήσης.

GEE, J.P. 2006. Ο γραμματισμός και ο μύθος του γραμματισμού: από τον Πλάτωνα στον Freire. Στο: *Γραμματισμός, κοινωνία και εκπαίδευση*, επιμ. Α. Χαραλαμπίδου, 15-84. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.

HOLTON, D., P. MACKRIDGE & E. ΦΙΛΙΠΠΑΚΗ-WARBURTON. 2007. *Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Πατάκης.

ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ, Ρ., ΠΑΘΙΑΚΗ, Ε., ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ, Α. & Γ. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ. 2009. *Ελληνικά Α'. Μέθοδος εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Επίπεδα Α1&Α2*. Αθήνα: Πατάκης.

ΚΑΡΑΚΥΡΓΙΟΥ, Μ. & ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ, Β. 2014. *Κλικ στα Ελληνικά. Μέθοδος εκμάθησης της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας (για έφηβους και ενήλικους)*. Επίπεδο Α1. Θεσσαλονίκη : Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

ΚΑΡΑΚΥΡΓΙΟΥ, Μ. & ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ, Β. 2014. *Κλικ στα Ελληνικά. Μέθοδος εκμάθησης της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. Επίπεδο Α2*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

ΚΛΑΙΡΗΣ, Χ. & Γ. ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ. [2004] 2005. *Γραμματική της Νέας Ελληνικής*. Ζ' έκδοση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

ΜΑΡΚΟΥ, Γ. 1996. *Προσεγγίσεις της πολυπολιτισμικότητας και η Διαπολιτισμική εκπαίδευση - επιμόρφωση των εκπαιδευτικών*. Αθήνα: ΥΠ.Ε.Π.Θ. Γ.Γ.Λ.Ε

ΜΗΤΣΗΣ, Ν. & Δ. ΚΑΡΑΔΗΜΟΣ. 2007. *Η διδασκαλία της γλώσσας*. Αθήνα: Gutenberg.

ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ, Γ., Α. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, Ε. ΑΡΓΥΡΟΥΔΗ, Μ. ΚΟΥΒΑ & Ν. ΜΗΤΣΗΣ.[1993] 2003. *Ελληνική Γλώσσα. Εγχειρίδιο διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας*. 3^η έκδοση. Αθήνα: Ίδρυμα Μελετών Λαμπράκη.

ΜΠΕΛΛΑ, Σ. [2011] 2019. *Η δεύτερη γλώσσα*. 4^η έκδοση. Αθήνα: Πατάκης.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Γ. 2000. *Ένταξη και εκπαίδευση αλλοδαπών μαθητών στο δημοτικό Σχολείο: από την ομογένεια στην πολυπολιτισμικότητα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

ΠΑΘΙΑΚΗ, Ε., ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ Γ. & ΤΟΥΡΛΗΣ, Γ. 2012. *Ελληνικά Β'. Μέθοδος εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Επίπεδο Β1*. Αθήνα: Πατάκης.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ, Φ. 2017. *Μίλα μου για γλώσσα*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

ΠΑΠΑΠΑΥΛΟΥ, Α. 1997. Ψυχογλωσσικές διαστάσεις της Διγλωσσίας. Στο: *Θέματα Διγλωσσίας και Εκπαίδευσης*. Επιμ. Ε. Σκούρτου. Αθήνα: Νήσος.

ΠΟΡΤΕΛΑΝΟΣ, Σ. 2015. *Διαπολιτισμική αγωγή και εκπαίδευση. Φυσικός και Μεταφυσικός πολιτισμός*. Αθήνα: Έννοια.

ΣΕΛΛΑ – ΜΑΖΗ, Ε. 2015. Η διγλωσσία στην Ελλάδα. Στο: *Διγλωσσία και Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας*. Επιμ. Ε. Σκούρτου – Β. Κούρτη-Καζούλλη. Αθήνα: Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα. www.kallipos.gr

ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ, Γ., Ε. ΠΑΘΙΑΚΗ, Ρ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ & Ε. ΣΚΟΥΡΤΟΥ. 2007. Οι «άλλες» γλώσσες των μαθητών μας: βοήθημα ή εμπόδιο στη μάθηση? Στο: *Η διδασκαλία της γλώσσας*, επιμ. Ν. Μήτσης & Δ. Καραδήμος, 149-159. Αθήνα: Gutenberg.

ΣΚΟΥΡΤΟΥ, Ε. 2011. Η διγλωσσία στο σχολείο. Αθήνα: Gutenberg. Στο: *διγλωσσία και διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας*. Επιμ. Ε. Σκούρτου – Β. Κούρτη-Καζούλλη Β. Αθήνα: Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα. www.kallipos.gr

ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, Β. & Α. ΤΣΑΓΓΑΛΙΔΗΣ. 2005. *Η γραμματική στη διδασκαλία. Σύγκριση Εγχειριδίων για τη Διδασκαλία της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας*. Αθήνα: Πατάκης.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ, Λ., ΚΟΚΚΙΝΙΔΟΥ, Μ., ΤΑΚΟΥΔΑ, Χ., ΣΕΧΙΔΟΥ, Ε. & ΣΤΑΥΡΙΑΝΑΚΗ, Κ. 2014. *Ελληνικά στο π & φ. Εντατικά μαθήματα ελληνικών για αρχάριους*. Αθήνα: Gutenberg.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ, Λ., ΚΟΚΚΙΝΙΔΟΥ, Μ., ΠΑΝΤΕΛΟΓΛΟΥ, Λ. 2019. *Ελληνικά στο π&φ 2. Εντατικά μαθήματα ελληνικών για το επίπεδο Β*. Αθήνα: Gutenberg.

ΤΡΙΑΡΧΗ – HERRMANN, Β. 2000. *Η διγλωσσία στην παιδική ηλικία: Μια ψυχολογολογική προσέγγιση*. Αθήνα: Gutenberg – Γιώργος & Κώστας Δαρδανός.

ΤΣΙΟΥΜΗΣ, Κ. 2003. *Ο μικρός Άλλος: μειονοτικές ομάδες στην προσχολική Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.

ΧΑΤΖΗΣΑΒΒΙΔΗΣ, Σ. 2011. Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της Γλώσσας σε μη ελληνόφωνους μαθητές. Στο: *Θεωρία και Έρευνα στις Επιστήμες της Αγωγής*, Αφιέρωμα στον Καθηγητή Σωφρόνη Χατζησαββίδη, Ιούλιος 2015, σ.σ. 35-42. Στο: <http://periodiko.inpatra.gr>.

Ιστοσελίδες που αξιοποιήθηκαν:

Το γλωσσικό εισαγόμενο στην κατάκτηση και την εκμάθηση Γ2. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο:

http://elearning.greek-language.gr/pluginfile.php/4063/mod_resource/content/4/glossiko%20eisagomeno-Agathopoulou.pdf